

**P
O
R
A
D
C
A**

4-5

2022
27. ročník

**VEREJNÉ
OBSTARÁVANIE**
zákon po novelách s komentárom



Pripravujeme do 6/2022

■ Zákon o DPH

s komentárom

Predmetom dane z pridanej hodnoty je dodanie tovaru za protihodnotu v tuzemsku uskutočnené zdaniteľnou osobou, ktorá koná v postavení zdaniteľnej osoby, poskytnutie služby za protihodnotu v tuzemsku uskutočnené zdaniteľnou osobou, ktorá koná v postavení zdaniteľnej osoby, nadobudnutie tovaru za protihodnotu v tuzemsku z iného členského štátu Európskej únie, dovoz tovaru do tuzemska.

Na účely zákona o dani z pridanej hodnoty je tuzemskom územie Slovenskej republiky, zahraničím územie, ktoré nie je tuzemskom, územím Európskej únie tuzemsko a územia ostatných členských štátov, ktoré sú zákonmi týchto členských štátov vymedzené na účely dane ako tuzemsko týchto členských štátov a územím tretích štátov územie, ktoré nie je územím Európskej únie.

Zdaniteľnou osobou je každá osoba, ktorá vykonáva nezávisle akúkoľvek ekonomickú činnosť bez ohľadu na účel alebo výsledky tejto činnosti. Ekonomickou činnosťou sa rozumie každá činnosť, z ktorej sa dosahuje príjem a ktorá zahŕňa činnosť výrobcov, obchodníkov a dodávateľov služieb vrátane ťažobnej, stavebnej a poľnohospodárskej činnosti, činnosť vykonávanú ako slobodné povolanie podľa osobitných predpisov, duševnú tvorivú činnosť a športovú činnosť. Za podnikanie sa považuje aj využívanie hmotného majetku a nehmotného majetku na účel dosahovania príjmu z tohto majetku; ak je majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, považuje sa jeho využívanie na účel dosahovania príjmu za podnikanie v rovnakom pomere u každého z manželov, ak sa manželia nedohodnú inak.

PORADCA

2022/4-5 – 27. ročník

legislatíva

L

■ Zákon o verejnom obstarávaní s komentárom 5

ING. JURAJ ZACHAR

- Postupy zadávania nadlimitných zákaziek • nadlimitných koncesii
- Zadávanie nadlimitných zákaziek verejným obstarávateľom
- Zadávanie nadlimitných zákaziek obstarávateľom
- Zadávanie nadlimitných koncesii
- Zadávanie podlimitných zákaziek • zadávanie zákaziek s nízkou hodnotou • zadávanie podlimitných koncesii
- Súťaž návrhov
- Zadávanie zákaziek v oblasti obrany a bezpečnosti
- Správa vo verejnom obstarávaní
- Úrad
- Certifikácia systému na uskutočnenie elektronickej aukcie
- Zoznam hospodárskych subjektov
- Revízne postupy
- Činnosť vystavená hospodárskej súťaži

V ročníku 2022 pripravujeme zákony s komentárom:

■ Zákon o DPH s komentárom

■ Zákon o odpadoch s komentárom

■ Zákon o dani z príjmov s komentárom

■ Daňový poriadok s komentárom

■ Zákon o elektronických komunikáciách s komentárom

■ Zákon o obecnom zriadení s komentárom

Legislatíva

5 Zákon o verejnom obstarávaní s komentárom

ING. JURAJ ZACHAR

Zákon o verejnom obstarávaní sa každoročne niekoľkokrát mení a prináša zásadné zmeny nielen pre podnikateľov, ale i pre úrady a organizácie, ktoré sú napojené na štátny rozpočet.

Ostatnou novelou zákona, ktorá nadobudne účinnosť 31. 3. 2022, sa sleduje dosiahnutie štyroch hlavných cieľov, a to zrýchlenie a zjednodušenie postupu verejného obstarávania, revidovanie národnej úpravy z pohľadu rozsahu transpozície povinnosti vo vzťahu k smerniciam EÚ, zrýchlenie procesu aj z pohľadu uplatňovania práv dotknutých záujemcov, uchádzačov, účastníkov a iných osôb, zlepšenie kontroly verejného obstarávania prostredníctvom automatizácie zadávania a vyhodnocovania zákaziek a zabezpečenia efektívneho zberu a analýzy údajov o cenách.

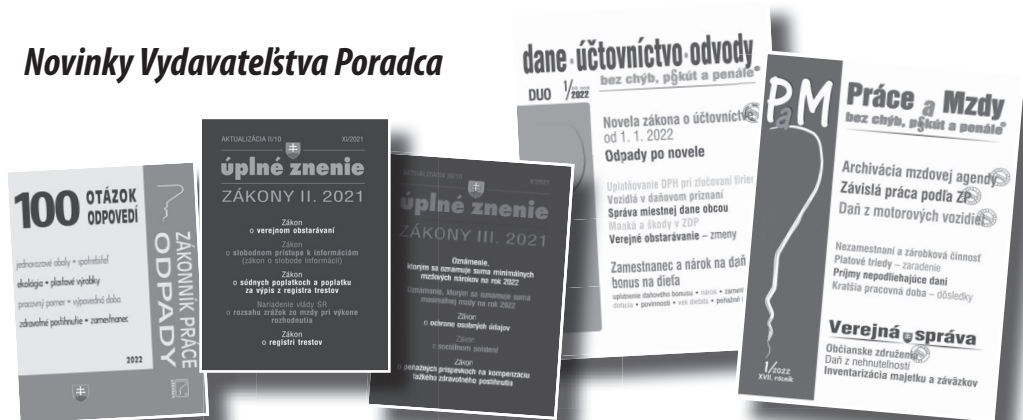
Procesy verejného obstarávania by mala zjednotiť a optimalizovať aj Centrálna obstarávacia autorita pre štátne orgány. V súčasnosti túto úlohu čiastočne zastrešuje a zabezpečuje rezort vnútra, ktorý realizuje centrálné nákupy energií pre štátnu správu. Prebiehala na technickej úrovni diskusia o finálnom rozsahu úloh a kompetencií Centrálnu

nej obstarávacej autority, preto bude vytvorený predpoklad na jej zriadenie, pričom podrobnosti o rozsahu jej činnosti budú následne upravené nariadením vlády.

Postupy verejného obstarávania stále vykazujú priestor na úpravu smerom k zrýchleniu a zjednodušeniu, ako aj smerom k posilneniu možnosti verejných obstarávateľov vysporiadať sa s negatívnymi javmi v rámci súťaže, napr. v podobe špekulatívnych konaní hospodárskych subjektov.

Rovnako práva úprava poskytuje stále priestor pre revíziu z pohľadu povinnej transpozície a pre odstránenie národného goldplatingu. Oblasť dohľadu v podlimitnom obstarávaní a pri zákazkách s nízkou hodnotou, ako aj dvojnásťnosť dnešného administratívneho konania sú často jednou z oblastí, ktorá má potenciál proces verejného obstarávania predĺžiť. V neposlednom rade je v procese verejného obstarávania stále priestor na efektívne využitie informatizácie a na revíziu procesov z tohto pohľadu. Uvedené skutočnosti tak nesporne legitimizujú požiadavky na zavedenie opatrení týkajúcich sa zvyšovania profesionalizácie verejného obstarávania, pričom z dôvodu potreby zapojenia existujúcich personálnych kapacít a potreby zabezpečovania kontinuálneho vzdelávania, je potrebné vytvoriť systém, ktorý presahuje rámec úrovne vzdelania poskytovaného školským systémom.

Novinky Vydavateľstva Poradca



Objednávajte alebo predplaťte si telefonicky: 041/56 52 871, 879, 0915 033300,
poradca@poradca.sk, e-shop www.poradca.sk, posielame poštou alebo kuriérom

zo Zbierky zákonov

Prehľad nových predpisov a zmien v legislatíve.

Dotácie

Žiadosť o poskytnutie dotácie

Vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 342/2021 Z. z., ktorou sa mení vyhláška Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 22/2011 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov

Účinnosť:

29. 9. 2021

Právna norma

- Mení vzor Žiadosti o poskytnutie dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa a Žiadosti o poskytnutie dotácie na podporu rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí.

Bývanie

Stavebné sporenie

Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 343/2021 Z. z. o výške štátnej prémie na stavebné sporenie na rok 2022

Účinnosť:

1. 1. 2022

- V zmysle citovaného opatrenia sa výška štátnej prémie na stavebné sporenie na rok 2022 stanovuje na 2,5 % z ročného vkladu, najviac však v sume 70 eur.

Školstvo

Kvalita vysokoškolského vzdelávania

Zákon č. 345/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 269/2018 Z. z. o zabezpečovaní

kvality vysokoškolského vzdelávania a o zmene a doplnení zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 410/2020 Z. z. a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov 2022

Účinnosť:

1. 1. 2022

Zákon

- Predlžuje možnosť agentúry rozhodnúť alebo vyjadriť sa o začatí konania súvisiaceho s posúdením vnútorného systému vysokej školy, udelením akreditácie študijného programu alebo udelením akreditácie habilitačného konania a inauguračného konania, žiadosťou žiadateľa o udelenie štátneho súhlasu, či vlastného podnetu agentúry, ak ide o mimoriadne posúdenie vnútorného systému alebo konanie o odňatí akreditácie habilitačného konania a inauguračného konania. Zároveň novo stanovuje podmienky, za ktorých je vysokej škole pozastavené uskutočňovanie študijného programu a ruší sa akreditácia habilitačného konania a inauguračného konania.

Práce a mzdy

Výška minimálnej mzdy

Oznámenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 352/2021 Z. z.

Účinnosť:

7. 10. 2021

- Uvedeným dokumentom oznamuje Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, že výška minimálnej mzdy pre rok

2022 sa stanovuje nasledovne:

- a) 646 eur za mesiac pre zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou,
- b) 3,713 eura za každú hodinu odpracovanú zamestnancom.

Minimálne mzdové nároky

Oznámenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 353/2021 Z. z.

Účinnosť: 7. 10. 2021

- Pre obdobie roku 2022 sa novo stanovuje suma minimálneho mzdového nároku zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou pre príslušný stupeň nasledovne:
 - pre 1. stupeň minimálny mzdový nárok vo výške 646 eur za mesiac,
 - pre 2. stupeň minimálny mzdový nárok vo výške 762 eur za mesiac,
 - pre 3. stupeň minimálny mzdový nárok vo výške 878 eur za mesiac,
 - pre 4. stupeň minimálny mzdový nárok vo výške 994 eur za mesiac,
 - pre 5. stupeň minimálny mzdový nárok vo výške 1 110 eur za mesiac,
 - pre 6. stupeň minimálny mzdový nárok vo výške 1 226 eur za mesiac.
- Zároveň sa pre toto obdobie novo stanovuje suma minimálneho mzdového nároku pre príslušný stupeň za každú hodinu odpracovanú zamestnancom pri ustanovenom týždennom pracovnom čase 40 hodín nasledovne:
 - pre 1. stupeň minimálny mzdový nárok vo výške 3,713 eura za hodinu,
 - pre 2. stupeň minimálny mzdový nárok vo výške 4,379 eura za hodinu,
 - pre 3. stupeň minimálny mzdový nárok vo výške 5,046 eura za hodinu,
 - pre 4. stupeň minimálny mzdový nárok vo výške 5,713 eura za hodinu,
 - pre 5. stupeň minimálny mzdový nárok vo výške 6,379 eura za hodinu,
 - pre 6. stupeň minimálny mzdový nárok vo výške 7,046 eura za hodinu.

Sociálne zabezpečenie

Sociálne poistenie

Zákon č. 355/2021 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov

Účinnosť: 1. 11. 2021

Zákon

- Stanovuje, že ak je poistencovi priznaný invalidný dôchodok, o ktorom sa konanie právoplatne skončilo do 31. októbra 2021, Sociálna poisťovňa preskúma trvanie invalidity pri kontrolnej lekárskej prehliadke určenej pred 1. novembrom 2021 s lehotou jej uskutočnenia po 31. októbri 2021, alebo na základe žiadosti poistenca.
- Zároveň tento právny predpis rozširuje okruh zdravotného postihnutia v závislosti od miery poklesu schopnosti zárobkovej činnosti o poruchy autistického spektra.

Regionálny rozvoj

Podpora najmenej rozvinutých okresov

Zákon č. 356/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Účinnosť: 1. 11. 2021

Právna norma

- Stanovuje okruh právnických osôb i podnikateľov, ktorým môže byť poskytnutá podpora zo strany štátu. Svojim znením mení a dopĺňa niektoré ustanovenia doposiaľ platnej legislatívy zamerané na pôsobnosť, plán rozvoja, ročné priority, riadiaci výbor a spoločný riadiaci výbor, podporu najmenej rozvinutému okresu, technickú podporu a, regionálny príspevok.

Zákon o verejnom obstarávaní

ZÁKON č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní
s komentárom (Ing. Juraj Zachar)

Medzi najvýznamnejšie zmeny zákona o verejnom obstarávaní patrí

- **v oblasti zjednodušenia postupov** úprava niektorých existujúcich pravidiel, ktoré majú charakter národného goldplatingu, úprava finančných limitov pre zákazku, koncesiu a súťaž návrhov, so zachovaním úpravy finančných limitov pre podlimitné zákazky, zákazky s nízkou hodnotou a finančného limitu na uplatňovanie zákona priamo v zákone, zriadenie centrálnej obstarávacej organizácie pre štátne orgány, používané elektronické prostriedky budú musieť podporovať aj podávanie žiadostí o nápravu a námietky (jedno prostredie pre všetky úkony), flexibilnejšia úprava vylúčenia v prípade podozrení na existenciu dohôd obmedzujúcich súťaž, umožní sa v žiadosti o účasť a v ponuke predkladať aj elektronické kópie (skeny) a nielen elektronické originály, umožní sa uzatvárať zmluvu s ďalším uchádzačom v poradí, ak predošlý neposkytol súčinnosť, a to bez obmedzenia na prvých troch, ako je tomu dnes, zavedenie zjednodušeného režimu obstarávania zákaziek na sociálne a iné služby podľa prílohy č. 1 k zákonu, zjednotia a zjednodušia sa informačné povinnosti v podlimitných zákazkách a zákazkách s nízkou hodnotou, postihovanie špekulatívnych postupov hospodárskych subjektov pri využívaní námietok, podpora a zavedenie nástrojov na automatizáciu procesu zadávania zákaziek v podlimitných zákazkách a zákazkách s nízkou hodnotou a realizácia podlimitných zákaziek prostredníctvom jednotnej elektronickej platformy, ktorá bude upravená nielen na verejné obstarávanie bežne dostupných tovarov a služieb, ale aj na verejné obstarávanie tovarov, služieb a stavebných prác, ktoré nie sú bežne dostupné na trhu a na používanie iných kritérií než je cena,
- **v oblasti skrátenia procesu** rozšírenie katalógu postupov verejného obstarávania, pri ktorých bude obmedzené využitie revízných prostriedkov (so zachovaním možnosti kontroly zo strany ÚVO), úpravy revízných postupov a dohľadu nad verejným obstarávaním, cieľom ktorých je skrátenie dĺžky procesu verejného obstarávania, posilnenie koncentrácie v konaní o námietkach, v špecifických prípadoch osobitné odklony procesnej úpravy konania o preskúmanie úkonov kontrolovaného, mierne skrátenie lehôt a koncentrácia úkonov v podlimitných zákazkách,
- **v oblasti zvýšenia transparentnosti** jednotná a verejne dostupná elektronická platforma na celý proces verejného obstarávania pre všetky podlimitné zákazky a zákazky s nízkou hodnotou (ak sa budú obstarávať oslovením viacerých záujemcov), zverejňovanie úmyslu zadať zákazku s nízkou hodnotou na jednotnej elektronickej platforme, pričom ak bude na predloženie ponuky vyzvaných viac hospodárskych subjektov, bude takýto postup prebiehať cez jednotnú elektronickú platformu; úprava smerujúca k zvýšeniu profesionalizácie vo verejnom obstarávaní a zvýšeniu zodpovednosti osôb, ktoré pri verejnom obstarávaní porušia zákon.

P R E H L Á D

Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní

PRVÁ ČASŤ	ZÁKLADNÉ USTANOVENIA	§ 1-25 7
DRUHÁ ČASŤ	POSTUPY ZADÁVANIA NADLIMITNÝCH ZÁKAZIEK A NADLIMITNÝCH KONCESÍÍ	§ 26-107a 111
PRVÁ HLAVA	SPOLOČNÉ PROCESNÉ USTANOVENIA	§ 26-64 111
DRUHÁ HLAVA	ZADÁVANIE NADLIMITNÝCH ZÁKAZIEK VEREJNÝM OBSTARÁVATEĽOM	§ 65-83 211
TRETIA HLAVA	ZADÁVANIE NADLIMITNÝCH ZÁKAZIEK OBSTARÁVATEĽOM	§ 84-99 240
ŠTVRTÁ HLAVA	ZADÁVANIE NADLIMITNÝCH KONCESÍÍ	§ 100-107 261
PIATA HLAVA	PRAVIDLÁ PRE NADLIMITNÉ ZÁKAZKY NA SOCIÁLNE A INÉ OSOBITNÉ SLUŽBY	§ 107a 271
TRETIA ČASŤ	ZADÁVANIE PODLIMITNÝCH ZÁKAZIEK, ZADÁVANIE ZÁKAZIEK S NÍZKOU HODNOTOU A ZADÁVANIE PODLIMITNÝCH KONCESÍÍ	§ 108-118 272
ŠTVRTÁ ČASŤ	SÚŤAŽ NÁVRHOV	§ 119-125 305
PIATA ČASŤ	ZADÁVANIE ZÁKAZIEK V OBLASTI OBRANY A BEZPEČNOSTI	§ 126-139 313
ŠIESTA ČASŤ	SPRÁVA VO VEREJNOM OBSTARÁVANÍ	§ 140-184p 342
PRVÁ HLAVA	ÚRAD	§ 140-150 342
DRUHÁ HLAVA	CERTIFIKÁCIA SYSTÉMU NA USKUTOČNENIE ELEKTRONICKEJ AUKCIE	§ 151 358
TRETIA HLAVA	ZOZNAM HOSPODÁRSKÝCH SUBJEKTOV	§ 152-162 360
ŠTVRTÁ HLAVA	REVÍZNE POSTUPY	§ 163-183 367
PIATA HLAVA	ČINNOSŤ VYSTAVENÁ HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽI	§ 184 430
ŠIESTA HLAVA	PROFESIONALIZÁCIA VO VEREJNOM OBSTARÁVANÍ	§ 184a-184p 432
SIEDMA ČASŤ	ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA	§ 185-190 444

Príloha č. 1 k zákonu č. 343/2015 Z. z.

SOCIÁLNE SLUŽBY A INÉ OSOBITNÉ SLUŽBY 462

Príloha č. 2 k zákonu č. 343/2015 Z. z.

PRÁVNE PREDPISY PODĽA § 9 ods. 2 464

Príloha č. 3 k zákonu č. 343/2015 Z. z.

TECHNICKÉ POŽIADAVKY 469

Príloha č. 4 k zákonu č. 343/2015 Z. z.

PRIORITNÉ SLUŽBY (Zákazky v oblasti obrany a bezpečnosti) 471

Príloha č. 5 k zákonu č. 343/2015 Z. z.

NEPRIORITNÉ SLUŽBY (zákazky v oblasti obrany a bezpečnosti) 473

Príloha č. 6 k zákonu č. 343/2015 Z. z.

ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNE ZÁVÄZNÝCH AKTOV EURÓPSKEJ ÚNIE 473

o verejnom obstarávaní

a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení

zákona č. 438/2015 Z. z., zákona č. 315/2016 Z. z., zákona č. 93/2017 Z. z., zákona č. 248/2017 Z. z., zákona č. 264/2017 Z. z., zákona č. 112/2018 Z. z., zákona č. 177/2018 Z. z., zákona č. 269/2018 Z. z., zákona č. 345/2018 Z. z., zákona č. 215/2019 Z. z., zákona č. 221/2019 Z. z., zákona č. 62/2020 Z. z., zákona č. 9/2021 Z. z., zákona č. 141/2021 Z. z., zákona č. 214/2021 Z. z.

a zákona č. 359/2021 Z. z.

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

ČL. I

PRVÁ ČASŤ

ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

Predmet úpravy

(1) Tento zákon upravuje zadávanie zákaziek na dodanie tovaru, zákaziek na uskutočnenie stavebných prác, zákaziek na poskytnutie služieb, súťaž návrhov, zadávanie koncesii na stavebné práce, zadávanie koncesii na služby a správu vo verejnom obstarávaní.

(2) Tento zákon sa nevzťahuje na

- a) zákazku, súťaž návrhov alebo koncesiu, pri ktorej plnení sa musia použiť osobitné bezpečnostné opatrenia alebo pri ktorej je nevyhnutná ochrana základných bezpečnostných záujmov Slovenskej republiky v súlade so Zmluvou o fungovaní Európskej únie,¹⁾ ak ochranu týchto bezpečnostných záujmov Slovenskej republiky nie je možné zabezpečiť menej rušivými opatreniami,
- b) rozhodcovské konanie a zmierovacie konanie,
- c) nadobúdanie existujúcich stavieb alebo nájom existujúcich stavieb a iných nehnuteľností alebo nadobúdanie práv k nim akýmkoľvek spôsobom financovania,

- d) výskumné a vývojové služby okrem výskumných a vývojových služieb uvedených v odseku 16,
- e) uzavretie pracovnej zmluvy, dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru alebo obdobného pracovnoprávného vzťahu,
- f) zákazku, súťaž návrhov alebo koncesiu, ak sa pri jej zadávaní postupuje podľa osobitného postupu alebo podľa pravidiel medzinárodnej organizácie,
- g) civilnú zákazku alebo koncesiu, ktorej predmetom je služba civilnej ochrany a prevencie nebezpečenstva, ktorú poskytuje nezisková organizácia alebo združenie, zodpovedajúca kódom Spoločného slovníka obstarávania²⁾ (ďalej len „slovník obstarávania“) 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 a 85143000-3 okrem služby prepravy pacientov vozidlami súžiacimi na prepravu pacientov,
- h) civilnú zákazku alebo koncesiu, ktorej predmetom sú finančné služby súvisiace s emisiou, predajom, nákupom alebo prevodom cenných papierov alebo iných finančných nástrojov,³⁾ služby Národnej banky Slovenska,⁴⁾ služby Európskej centrálnej banky⁵⁾ alebo inej centrálnej banky⁵⁾ a operácie vykonávané Európskym nástrojom finančnej stability a Európskym mechanizmom pre stabilitu,
- i) civilnú zákazku, súťaž návrhov alebo koncesiu, ktorej hlavným účelom je umožniť

Odkazy k textu sú uvedené na str. 475.

- verejnému obstarávateľovi poskytovanie alebo využívanie verejnej elektronickej komunikačnej siete alebo poskytovanie jednej alebo viacerých verejných elektronických komunikačných služieb,⁶⁾
- j) civilnú zákazku alebo koncesiu na vysielací čas alebo zaradenie, poskytnutie alebo odvysielanie programu alebo iného komunikátu, ktorá sa zadáva vysielateľovi programovej služby, poskytovateľovi audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie alebo poskytovateľovi obdobnej služby určenej na poskytovanie zvukových záznamov,
- k) civilnú zákazku alebo koncesiu, ktorou vysielateľ programovej služby, poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie alebo poskytovateľ obdobnej služby na poskytovanie zvukových záznamov, nadobúda, vyvíja, produkuje alebo koprodukuje program, alebo iný komunikát, určený pre vysielanie alebo poskytovanie prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie alebo prostredníctvom obdobnej služby určenej na poskytovanie zvukových záznamov,
- l) civilnú zákazku, súťaž návrhov alebo civilnú koncesiu, ktorá je úplne financovaná medzinárodnou organizáciou alebo medzinárodnou finančnou inštitúciou, ak sa pri jej zadávaní postupuje podľa osobitných pravidiel ustanovených touto medzinárodnou organizáciou alebo medzinárodnou finančnou inštitúciou; ak ide o civilnú zákazku, súťaž návrhov alebo civilnú koncesiu, ktorá je z väčšej časti financovaná medzinárodnou organizáciou alebo medzinárodnou finančnou inštitúciou, zmluvné strany sa dohodnú na postupe jej zadávania,
- m) civilnú zákazku, súťaž návrhov alebo civilnú koncesiu, ak sa pri jej zadávaní postupuje podľa pravidiel na základe medzinárodnej zmluvy uzavretej medzi Slovenskou republikou a tretími štátmi alebo ich nižšími územnými celkami alebo správnymi celkami a týka sa dodania tovaru, uskutočnenia stavebných prác alebo poskytovania služieb určených na spoločné uskutočnenie alebo na využívanie projektu účastníkmi tejto zmluvy, a uzatvorenie tejto medzinárodnej zmluvy bolo oznámené Európskej komisii,
- n) civilnú zákazku alebo koncesiu, ktorej predmetom je
1. právne zastupovanie klienta advokátom
 - v rozhodcovskom konaní, zmierovacom konaní, súdnom konaní, správnom konaní alebo v inom obdobnom konaní,
 2. právne poradenstvo poskytované advokátom pri príprave konania podľa prvého bodu, alebo ak existuje zjavný náznak a vysoká pravdepodobnosť, že vec, ktorej sa právne poradenstvo týka, sa stane predmetom konania podľa prvého bodu,
 3. osvedčovanie listín notárom alebo oprávnenou osobou,
 4. poskytovanie právnych služieb osobou ustanovenou súdom,
 5. poskytovanie iných právnych služieb spojených s výkonom úradnej moci,
 - o) civilnú zákazku na služby zadávanú verejnému obstarávateľovi alebo združeniu verejných obstarávateľov na základe výlučného práva vyplývajúceho zo zákona alebo z uverejneného rozhodnutia správneho orgánu, ktoré je v súlade so Zmluvou o fungovaní Európskej únie a koncesiu na služby zadávanú verejnému obstarávateľovi alebo združeniu verejných obstarávateľov na základe výlučného práva,
 - p) civilnú zákazku alebo koncesiu, ktorej predmetom je úver alebo pôžička bez ohľadu na to, či súvisí s emisiou, predajom, kúpou alebo prevodom cenných papierov alebo iných finančných nástrojov,
 - q) civilnú zákazku alebo koncesiu, ktorej predmetom je služba týkajúca sa politickej kampane zodpovedajúca kódom slovníka obstarávania 79341400-0, 92111230-3 a 92111240-6 a ktorú zadáva politická strana v súvislosti s volebnou kampanou,
 - r) civilnú zákazku na dodanie tovaru určeného na ďalší predaj alebo nájom tretím osobám, ak obstarávateľ nemá osobitné právo alebo výlučné právo predávať alebo prenajímať tento tovar a iná osoba môže ten istý tovar predávať alebo prenajímať za rovnakých podmienok ako obstarávateľ, okrem takejto zákazky, ak ju zadáva centrálna obstarávacia organizácia,
 - s) civilnú zákazku, ktorej predmetom je poskytnutie centralizovaných činností vo verejnom obstarávaní centrálnou obstarávacou organizáciou, vrátane podporných činností vo verejnom obstarávaní, ak sú poskytované súčasne s centralizovanými činnosťami vo verejnom obstarávaní,
 - t) civilnú zákazku, ktorej predmetom je služba

verejnej osobnej dopravy na železničných dráhach alebo špeciálnych dráhach,⁷⁾

- u) zákazku alebo súťaž návrhov určenú na iné účely ako vykonávanie činností uvedených v § 9 ods. 3 až 9, okrem zákazky zadávanej verejným obstarávateľom,
- v) civilnú zákazku, súťaž návrhov alebo koncesiu určenú na vykonávanie činností uvedených v § 9 ods. 3 až 9 v treťom štáte, ak sa pri vykonávaní týchto činností nevyužívajú siete alebo geografické územie v rámci Európskej únie,
- w) zákazku v oblasti obrany a bezpečnosti na účely spravodajských činností vykonávaných spravodajskými službami⁸⁾ a na zákazku, ktorej účelom je plnenie úloh Policajného zboru spravodajskej povahy,⁹⁾
- x) zákazku, súťaž návrhov alebo koncesiu v oblasti obrany a bezpečnosti, ak sa pri jej zadávaní postupuje podľa osobitných pravidiel na základe medzinárodnej zmluvy vzťahujúcej sa na rozmiestnenie vojsk, ktorá sa týka aktivít na území členského štátu Európskej únie alebo štátu, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „členský štát“) alebo tretieho štátu,
- y) zákazku alebo koncesiu v oblasti obrany a bezpečnosti zadávanú v treťom štáte, ktorá sa zadáva v čase nasadenia ozbrojených síl mimo územia Európskej únie, ak operačné potreby vyžadujú, aby bola zadaná uchádzačovi nachádzajúcemu sa v oblasti operácie,
- z) zákazku v oblasti obrany a bezpečnosti alebo koncesiu v oblasti obrany a bezpečnosti, ak sa pri jej zadávaní postupuje podľa osobitných pravidiel na základe medzinárodnej zmluvy uzavretej medzi jedným alebo viacerými členskými štátmi a jednou alebo viacerými tretími štátmi, ktorej účastníkom je Slovenská republika,
- aa) zákazku v oblasti obrany a bezpečnosti alebo koncesiu v oblasti obrany a bezpečnosti zadávanú v rámci programu spolupráce vychádzajúceho z výskumu a vývoja, ktorý spoločne vykonávajú najmenej dva členské štáty pri vývoji nového výrobku a prípadne v neskorších etapách všetkých alebo niektorých fáz životného cyklu výrobku; pri uzatváraní takého programu spolupráce len medzi členskými štátmi, ktorého účastníkom je aj Slovenská republika, verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ zastupu-

júci Slovenskú republiku oznámi Európskej komisii podiel nákladov na výskum a vývoj vzhľadom na celkové náklady programu spolupráce, dohodu o zdieľaní nákladov na výskum a vývoj a predpokladaný podiel na prípadných nákupoch,

- ab) zákazku v oblasti obrany a bezpečnosti alebo koncesiu v oblasti obrany a bezpečnosti zadávanú ústredným orgánom štátnej správy, vyšším územným celkom alebo obcou orgánu verejnej moci iného členského štátu alebo orgánu verejnej moci tretieho štátu,
 - ac) zákazku v oblasti obrany a bezpečnosti, ktorej predmetom sú finančné služby okrem poisťovacích služieb,
 - ad) koncesiu na služby zadávanú na základe výlučného práva, ktoré bolo udelené v súlade so Zmluvou o fungovaní Európskej únie a právne záväznými aktmi Európskej únie ustanovujúcimi spoločné pravidlá prístupu na trh a ktoré sa týkajú činnosti podľa § 9 ods. 3, 6až 9; ak Zmluva o fungovaní Európskej únie alebo právne záväzné akty Európskej únie neustanovujú povinnosť transparentnosti špecifickú pre dané odvetvie, uverejní sa oznámenie o výsledku koncesie,
 - ae) koncesiu na letecké dopravné služby na základe udelenia prevádzkovej licencie podľa osobitného predpisu¹⁰⁾ a na koncesiu na služby vo verejnom záujme v osobnej doprave podľa osobitného predpisu,¹¹⁾
 - af) koncesiu na služby, ktorá sa týka lotérií zodpovedajúca kódu slovníka obstarávania 92351100-7, zadánú na základe výlučného práva publikovaného v Úradnom vestníku Európskej únie (ďalej len „európsky vestník“),
 - ag) koncesiu, ktorá sa zadáva na činnosť podľa § 9 ods. 4,
 - ah) koncesiu, ak je spojená s činnosťou podľa § 9 ods. 4 a ktorej predmetom je aj niektorá z činností podľa § 9 ods. 5,
 - ai) koncesiu v oblasti obrany a bezpečnosti, ak sa pri jej zadávaní postupuje podľa osobitného postupu alebo pravidiel medzinárodnej organizácie nakupujúcej pre jej potreby.
- (3) Tento zákon sa nevzťahuje na zákazku zadávanú verejným obstarávateľom vykonávanú činnosť podľa § 9 ods. 8 na účely vykonávania
- a) služby s pridanou hodnotou súvisiacej s elektronickými prostriedkami a realizovanej výlučne elektronicky, vrátane zabezpe-

■ Zákon č. 343/2015 Z. z.

čeného prenosu zakódovaných dokumentov, služby správy adresárov a prenosu doporučenej elektronickej pošty,

- b) finančných služieb zodpovedajúcich kódom slovníka obstarávania 66100000-1 až 66720000-3 a finančných služieb uvedených v odseku 2 písm. h), ktoré zahŕňajú najmä poštové bezhotovostné prevody a prevody s použitím poštových poukazov,
- c) filatelistických služieb,
- d) logistických služieb spojených s fyzickým doručovaním poštových zásielok alebo ich uložením s inými činnosťami, ktoré nemajú charakter poštových služieb.

(4) Tento zákon sa nevzťahuje na civilnú zákazku alebo koncesiu zadávanú verejným obstarávateľom právnickej osobe, ktorá spĺňa tieto požiadavky:

- a) verejný obstarávateľ vykonáva nad právnickou osobou kontrolu obdobnú kontrole, akú vykonáva nad vlastnými organizačnými zložkami,
- b) viac ako 80% činností kontrolovanej právnickej osoby sa vykonáva pri plnení úloh, ktorými ju poveril kontrolujúci verejný obstarávateľ alebo iné právnické osoby kontrolované týmto verejným obstarávateľom a
- c) v kontrolovanej právnickej osobe nie je žiadna priama účasť súkromného kapitálu **okrem nekontrolných a neblokujúcich foriem súkromnej kapitálovej účasti vyžadovaných na základe ustanovení právnych predpisov v súlade so Zmluvou o Európskej únii a Zmluvou o fungovaní Európskej únie, ktorými sa nevykonáva rozhodujúci vplyv na kontrolovanú právnickú osobu.**

(5) Tento zákon sa nevzťahuje na zákazku v oblasti obrany a bezpečnosti zadávanú verejným obstarávateľom právnickej osobe, ktorá spĺňa tieto požiadavky:

- a) verejný obstarávateľ vykonáva nad právnickou osobou kontrolu obdobnú kontrole, akú vykonáva nad vlastnými organizačnými zložkami,
- b) viac ako 80% činností kontrolovanej právnickej osoby sa vykonáva pri plnení úloh, ktorými ju poveril kontrolujúci verejný obstarávateľ alebo iné právnické osoby kontrolované týmto verejným obstarávateľom a
- c) v kontrolovanej právnickej osobe nie je žiadna priama účasť súkromného kapitálu.

(6) Verejný obstarávateľ sa považuje za osobu vykonávajúcu kontrolu nad právnickou

osobou obdobnú tej, akú vykonáva nad vlastnými organizačnými zložkami podľa odseku 4 písm. a) a odseku 5 písm. a), ak má rozhodujúci vplyv na strategické ciele, ako aj významné rozhodnutia kontrolovanej právnickej osoby. Kontrolu podľa prvej vety môže vykonávať aj iná právnická osoba, ktorú rovnakým spôsobom kontroluje verejný obstarávateľ.

(7) Tento zákon sa nevzťahuje na civilnú zákazku alebo koncesiu, ak kontrolovaná právnická osoba, ktorá je verejným obstarávateľom, zadá túto zákazku alebo koncesiu svojmu kontrolujúcemu verejnému obstarávateľovi alebo inej právnickej osobe kontrolovanej tým istým verejným obstarávateľom, ak v právnickej osobe, ktorej sa zadáva táto zákazka alebo koncesia, nie je žiadna priama účasť súkromného kapitálu **okrem nekontrolných a neblokujúcich foriem súkromnej kapitálovej účasti vyžadovaných na základe ustanovení právnych predpisov v súlade so Zmluvou o Európskej únii a Zmluvou o fungovaní Európskej únie, ktorými sa nevykonáva rozhodujúci vplyv na kontrolovanú právnickú osobu.**

(8) Tento zákon sa nevzťahuje na civilnú zákazku alebo koncesiu, ktorú verejný obstarávateľ zadáva právnickej osobe, nad ktorou nevykonáva kontrolu podľa odseku 4, ak sú splnené tieto podmienky:

- a) verejný obstarávateľ vykonáva spoločne s inými verejnými obstarávateľmi kontrolu nad touto právnickou osobou, ktorá je obdobná kontrole, akú vykonávajú nad vlastnými organizačnými zložkami,
- b) viac ako 80% činností danej právnickej osoby sa vykonáva pri plnení úloh, ktorými ju poveril kontrolujúci verejný obstarávateľ alebo iné právnické osoby kontrolované tými istými verejnými obstarávateľmi a
- c) v kontrolovanej právnickej osobe nie je žiadna priama účasť súkromného kapitálu **okrem nekontrolných a neblokujúcich foriem súkromnej kapitálovej účasti vyžadovaných na základe ustanovení právnych predpisov v súlade so Zmluvou o Európskej únii a Zmluvou o fungovaní Európskej únie, ktorými sa nevykonáva rozhodujúci vplyv na kontrolovanú právnickú osobu.**

(9) O spoločnú kontrolu podľa odseku 8 písm. a) ide, ak sú splnené tieto podmienky:

- a) orgány kontrolovanej právnickej osoby s rozhodovacími právomocami pozostávajú zo zástupcov všetkých zúčastnených verej-

ných obstarávateľov; jednotliví zástupcovia môžu zastupovať niekoľkých alebo všetkých zúčastnených verejných obstarávateľov,

- b) zúčastnení verejní obstarávatelia môžu spoločne vykonávať rozhodujúci vplyv na strategické ciele a významné rozhodnutia kontrolovanej právnickej osoby a
- c) kontrolovaná právnická osoba nesleduje žiadne záujmy, ktoré sú v rozpore so záujmami kontrolujúcich verejných obstarávateľov.

(10) Tento zákon sa nevzťahuje na civilnú zákazku alebo koncesiu, ak je zmluva alebo koncesná zmluva uzavretá výlučne medzi dvoma alebo viacerými verejnými obstarávateľmi a ak sú splnené tieto podmienky:

- a) touto zmluvou sa ustanovuje alebo vykonáva spolupráca medzi zúčastnenými verejnými obstarávateľmi s cieľom zabezpečiť, aby sa služby vo verejnom záujme, ktoré musia poskytovať, poskytovali v záujme dosahovania ich spoločných cieľov,
- b) vykonávanie spolupráce sa riadi výlučne aspektmi týkajúcimi sa verejného záujmu a
- c) zúčastnení verejní obstarávatelia vykonávajú na otvorenom trhu menej ako 20% činností, ktorých sa spolupráca týka.

(11) Na určenie percentuálneho podielu činností podľa odseku 4 písm. b), odseku 5 písm. b), odseku 8 písm. b) a odseku 10 písm. c) sa berie do úvahy priemerný celkový obrát alebo iný vhodný alternatívny ukazovateľ založený na činnosti, najmä náklady vzniknuté príslušnej právnickej osobe alebo verejnému obstarávateľovi, ak ide o tovary, stavebné práce a služby za posledné tri roky predchádzajúce zadaniu zákazky alebo koncesie. Ak ukazovatele podľa prvej vety v závislosti od vzniku, začatia prevádzkovania činnosti alebo reorganizácie činnosti nie sú dostupné, možno ich preukázať najmä prostredníctvom podnikateľského plánu.

(12) Na účely podľa odseku 4 písm. c), odseku 5 písm. c), odseku 7 a odseku 8 písm. c) sa za nekontrolnú a neblokujúcu formu súkromnej kapitálovej účasti považuje taká forma súkromnej kapitálovej účasti, ktorá žiadnym spôsobom neobmedzuje úroveň kontroly nad právnickou osobou podľa odseku 6 alebo spoločnej kontroly nad právnickou osobou podľa odseku 9 a ktorá osoba s touto formou účasti nezakladá právo na podiel na zisku právnickej osoby alebo na iný obdobný typ plnenia.

(13) Tento zákon sa nevzťahuje na podlimitnú zákazku a zákazku s nízkou hodnotou, ktorej predmetom je

- a) činnosť znalca, tlmočníka alebo prekladateľa, odborná činnosť právnickej osoby alebo fyzickej osoby na účely trestného konania vrátane prípravného konania a odborná činnosť prizvanej osoby na účely kontrolnej činnosti alebo na účely správneho konania, odborná činnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby na účely štátnej expertízy podľa osobitného predpisu⁽¹²⁾ a vypracovanie odborného posudku k strategickému dokumentu alebo odborného posudku k navrhovanej činnosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie odborne spôsobilou osobou podľa osobitného predpisu,⁽¹³⁾
- b) nadobúdanie knižničných fondov alebo zbierkových predmetov,
- c) dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služby, ktorú zadáva zastupiteľský úrad Slovenskej republiky v zahraničí alebo ktoré sú určené na rozvojú spoluprácu, medzinárodnú humanitárnu pomoc, logistickú podporu ozbrojených síl Slovenskej republiky vyslaných na plnenie úloh mimo územia Slovenskej republiky, logistickú podporu zahraničných ozbrojených síl prítomných na území Slovenskej republiky alebo poskytnutie pomoci pri reakcii v rámci mechanizmu Európskej únie v oblasti civilnej ochrany,
- d) dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služby, ktorých odberateľom je verejný obstarávateľ a dodávateľom
 1. Zbor väzenskej a justičnej stráže, ak ide o tovar, stavebné práce alebo služby zabezpečované zamestnávaním odsúdených a obvinených, alebo
 2. stredná odborná škola, ak ide o tovar, stavebné práce alebo služby zabezpečované žiakmi strednej odbornej školy v rámci praktického vyučovania,
- e) dodanie tovaru alebo poskytnutie služby na zabezpečenie úhrady výdavkov na deti a mladých dospelých v profesionálnych rodinách a zabezpečenie potrieb detí a mladých dospelých z vyčleneného rozpočtu na stravovanie a hospodárenie v samostatných skupinách detského domova podľa osobitného predpisu,⁽¹⁴⁾
- f) tvorba, výroba, oprava alebo údržba scénických a kostýmových výprav, dodanie tovaru

- alebo poskytnutie služieb na tvorbu, výrobu, opravu alebo údržbu scénických a kostýmových výprav, dodanie notového materiálu, kúpa hudobných nástrojov, náhradných dielov a príslušenstva hudobných nástrojov a oprava a údržba hudobných nástrojov,
- g) tvorba, výroba, oprava alebo údržba expozície alebo výstavy pre verejného obstarávateľa, ktorým je **múzeum alebo galéria** podľa osobitného predpisu,¹⁵⁾ dodanie tovaru alebo poskytovanie služieb na tvorbu, výrobu, opravu alebo údržbu expozície alebo výstavy pre verejného obstarávateľa, ktorým je **múzeum alebo galéria** podľa osobitného predpisu,¹⁵⁾ a dodanie tovarov, poskytnutie služieb alebo uskutočnenie stavebných prác na účely reštaurovania zbierkových predmetov,¹⁶⁾
- h) vytvorenie a dodanie výsledkov vlastnej tvorivej duševnej činnosti, ktorej výsledkom je divadelné dielo, hudobné dielo, slovesné dielo, dielo výtvarného umenia, dielo úžitkového umenia alebo folklórne dielo alebo vykonanie a použitie umeleckého výkonu chráneného podľa osobitného predpisu,¹⁷⁾
- i) tvorba, výroba, oprava alebo údržba ľudových umeleckých výrobkov na účely ľudovoumeleckej výroby,¹⁸⁾ dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb na tvorbu, výrobu, opravu alebo údržbu ľudových umeleckých výrobkov na účely ľudovoumeleckej výroby a výkup výrobkov, ktoré sú výsledkom ľudovej umeleckej výroby verejným obstarávateľom, ktorý je právnickou osobou podľa osobitného predpisu,¹⁹⁾
- j) poskytnutie služby, ktorou je poštová služba z rozsahu univerzálnej služby podľa osobitného predpisu,²⁰⁾
- k) dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác a poskytnutie služieb, ktorých výsledkom je dodávka a inštalácia malého zariadenia na výrobu elektriny alebo tepla z obnoviteľných zdrojov energie pre rodinné a bytové domy na účely bývania; ak ide o výrobu elektriny je malým zariadením zariadenie s výkonom do 10 kW,²¹⁾ ak ide o výrobu tepla je malým zariadením zariadenie pokrývajúce potrebu energie pre budovu užívanú fyzickou osobou alebo fyzickými osobami na bývanie,
- l) dodanie tovaru alebo poskytnutie služby súvisiacej so zabezpečením prípravy a výkonom predsedníctva Slovenskej republiky v medzinárodnej organizácii alebo v medzi-

- národnom zoskupení,
- m) dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služby, ktorých odberateľom je stredná odborná škola alebo odborné učilište, ak má s dodávateľom uzatvorenú zmluvu o duálnom vzdelávaní podľa osobitného predpisu²²⁾ a dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služby priamo súvisí s výchovno-vzdelávacím procesom žiaka, ktorý sa pripravuje v systéme duálneho vzdelávania,
- n) poradenská činnosť alebo konzultačná činnosť fyzickej osoby pre prezidenta Slovenskej republiky, predsedu Národnej rady Slovenskej republiky a predsedu vlády Slovenskej republiky,
- o) ochraňovanie štátnych hmotných rezerv zverených Správou štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky ochraňovateľovi,
- p) poskytnutie služby v oblasti informačných technológií, ktorú verejný obstarávateľ v rámci vytvárania a rozvoja informačného systému verejnej správy podľa osobitného predpisu,²³⁾ vytvoril so služieb získaných verejným obstarávaním a
1. pri jej získaní nebolo použité priame rokovacie konanie,
 2. poskytuje ju verejnému obstarávateľovi podľa § 7 ods. 1 písm. b) alebo písm. c) alebo právnickej osobe podľa § 7 ods. 2, ktorá je úplne alebo z väčšej časti financovaná alebo kontrolovaná verejným obstarávateľom podľa § 7 ods. 1 písm. b) alebo písm. c), alebo v ktorej tento verejný obstarávateľ vymenúva alebo volí viac ako polovicu členov jej riadiaceho orgánu alebo kontrolného orgánu, a tieto verejní obstarávatelia používajú takýto informačný systém verejnej správy²³⁾ na výkon činností podľa osobitného predpisu,²⁴⁾
 3. ak je výsledkom služby dielo, súhlas na jeho použitie je udelený v neobmedzenom vecnom rozsahu a
 4. s poskytnutím služby podľa druhého bodu verejný obstarávateľ počítal už pri verejnom obstaraní tejto služby,
- q) dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služby, ktorých odberateľom je verejný obstarávateľ a dodávateľom verejný obstarávateľ, ktorý priamo dodáva tovar, uskutočňuje stavebnú prácu alebo poskytuje službu,

- r) dodanie liekov uvedených v aktuálnom zozname kategorizovaných liekov na webovom sídle Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky pre potreby Horskej záchrannej služby a Hasičského a záchranného zboru,
- s) služba v ťažbovej činnosti alebo pestovateľskej činnosti spojená s hospodárením v lesoch podľa osobitného predpisu²⁵⁾,
- t) poskytnutie služby, ktorú priamo poskytuje verejná vysoká škola a ktorej odberateľom je verejný obstarávateľ podľa § 7,
- u) dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb pre verejného obstarávateľa,
 1. ktorých dodávateľom je registrovaný sociálny podnik^{25b)}
 2. ktorých dodávateľom je fyzická osoba so zdravotným postihnutím, ktorá prevádzkuje alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť na chránenom pracovisku,^{25c)} alebo
 3. ktoré sú dodávané chránenou dielňou^{25c)} alebo v rámci programov chránených pracovných miest, ak aspoň 30 % zamestnancov vykonávajúcich prácu v chránených dielňach alebo v rámci programov chránených pracovných miest tvoria osoby so zdravotným postihnutím alebo inak znevýhodnené osoby.^{25d)}
- v) letecká preprava osôb poskytovaná priamo leteckým dopravcom^{25e)} v rámci pravidiel leteckých dopravných služieb,
- w) dodanie živých zvierat,
- x) dodanie krmív určených pre zvieratá v zoológických záhradách,
- y) dodanie tovaru alebo poskytnutie služby pre zákazky určené výlučne na výskumné, experimentálne, študijné alebo vývojové účely a ide o verejného obstarávateľa začleneného do sektora výskumu a vývoja podľa osobitného predpisu,^{25f)}
- z) príprava a zabezpečenie medzinárodného podujatia významného charakteru na úroveň prezidenta Slovenskej republiky, predsedu Národnej rady Slovenskej republiky alebo člena vlády Slovenskej republiky.

(14) Tento zákon sa nevzťahuje na zákazku s nízkou hodnotou, ktorej predmetom je

- a) uskutočnenie stavebných prác pre verejného obstarávateľa,
 1. ktorých dodávateľom je registrovaný sociálny podnik,^{25b)}
 2. ktorých dodávateľom je fyzická osoba so zdravotným postihnutím, ktorá

prevádzkuje alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť na chránenom pracovisku,^{25c)} alebo

- 3. ktoré sú dodávané chránenou dielňou^{25c)} alebo v rámci programov chránených pracovných miest, ak najmenej 30 % zamestnancov vykonávajúcich prácu v chránených dielňach alebo v rámci programov chránených pracovných miest tvoria osoby so zdravotným postihnutím alebo inak znevýhodnené osoby,^{25d)}

- b) tvorba a vydanie učebníc, učebných textov a pracovných zošitov^{25a)} alebo nákup učebníc, učebných textov a pracovných zošitov,^{25a)} ktorú zadáva škola.

(15) Tento zákon sa nevzťahuje na zákazku, ktorej predpokladaná hodnota je nižšia ako **10 000 eur** v priebehu kalendárneho roka alebo počas platnosti zmluvy, ak sa zmluva uzatvára na dlhšie obdobie ako jeden kalendárny rok.

(16) Verejný obstarávateľ a obstarávateľ nesmú zadať zákazku, koncesiu alebo použiť súťaž návrhov podľa **odsekov 2 až 14** s cieľom vyhnúť sa použitiu postupov a pravidiel podľa tohto zákona.

(17) Tento zákon sa vzťahuje na obstarávanie výskumných a vývojových služieb zodpovedajúcich kódom slovníka obstarávania 73000000-2 až 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 a 73430000-5, z ktorých prospech plyní výlučne verejnemu obstarávateľovi alebo obstarávateľovi na využitie pri plnení vlastných úloh a odplatu za poskytnutú službu poskytuje v plnom rozsahu verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ.

Komentár k § 1

• **Odsek 1 – predmet úpravy právneho predpisu**

Predmetom úpravy právneho predpisu je zadávanie zákaziek na dodanie tovaru, zákaziek na uskutočnenie stavebných prác, zákaziek na poskytnutie služieb, súťaž návrhov, zadávanie koncesií na stavebné práce, zadávanie koncesií na služby a správu vo verejnom obstarávaní.

Zákon v ustanovení vymedzuje pôsobnosť zákona o verejnom obstarávaní, ktorý sa vzťahuje na zadávanie zákaziek na dodanie tovaru, zákaziek na uskutočnenie stavebných prác, zákaziek na poskytnutie služieb, zadávanie koncesií na stavebné práce a služby a na súťaž návrhov.

■ Zákon č. 343/2015 Z. z.

• **Odsek 2 – na čo sa zákon nevzťahuje**

Zákon o verejnom obstarávaní sa nevzťahuje na:

- **zákazku, súťaž návrhov alebo koncesiu,**
 - pri ktorej plnení sa musia použiť osobitné bezpečnostné opatrenia,
 - pri ktorej je nevyhnutná ochrana základných bezpečnostných záujmov Slovenskej republiky v súlade so Zmluvou o fungovaní Európskej únie, ak ochranu týchto bezpečnostných záujmov Slovenskej republiky nie je možné zabezpečiť menej rušivými opatreniami.

Smernice Európskej únie o verejnom obstarávaní vyžadujú, aby bolo zadávanie zákaziek realizované v súlade so zásadami **Zmluvy o fungovaní Európskej únie**, najmä so zásadami voľného pohybu tovaru, slobody usadiť sa a slobody poskytovania služby, ako aj s princípmi, ktoré z týchto slobôd vyplývajú, t. j. v súlade s princípom rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie, vzájomného uznávania, proporcionality a transparentnosti.

Ustanovenia zmlúv o fungovaní Európskej únie nebránia použitiu niekoľkých pravidiel

- žiaden členský štát nie je povinný poskytovať informácie, ktorých sprístupnenie odporuje podľa jeho názoru základným záujmom jeho bezpečnosti;
- každý členský štát môže prijať opatrenia, ktoré pokladá za nevyhnutné na ochranu základných záujmov vlastnej bezpečnosti a ktoré sú späté s výrobou zbraní, munície a bojového materiálu alebo obchodu s nimi; tieto opatrenia nesmú nepriaznivo ovplyvniť podmienky hospodárskej súťaže na vnútornom trhu výrobkov, ktoré nie sú určené zvlášť na vojenské účely.

Ustanovenie reflektuje konečnú množinu exempcií, ktoré umožňujú **smernice Európskej únie** o verejnom obstarávaní, pri ktorých nie je povinnosť aplikovať postupy a pravidlá verejného obstarávania.

V ustanovení je riešená výnimka týkajúca sa ochrany základných bezpečnostných záujmov Slovenskej republiky. Ide o **krajné bezpečnostné záujmy**, pri ktorých je zadávanie zákazky alebo koncesie postupmi verejného obstarávania, vrátane postupov, ktoré sa týkajú zákaziek v oblasti obrany a bezpečnosti, vylúčené z dôvodu, ktorý je uznaný Zmluvou o fungovaní Európskej únie (národná bezpečnosť).

Ďalšie exempcie predstavujú rozhodcovské a zmierovacie konania, nadobúdanie práv k existujúcim stavbám a iným nehnuteľnostiam alebo nadobúdanie práv k nim akýmkoľvek spôsobom financovania.

Predmetom zákonnej exempcie sú aj výskumné a vývojové služby, okrem výskumných a vývojových služieb uvedených v odseku 16.

Poznámka

Novelou zákona č. 141/2021 Z. z. sa s účinnosťou od 6. 5. 2021 zmenilo znenie § 1 ods. 2 písmeno d) a v znení písm. g) sa slová „slovníka obstarávania“ nahradili slovami „Spoločného slovníka obstarávania.“

Za účelom presného a adresného riešenia situácie podpory výskumu a vývoja vykonávaného subjektami, ktorí nie sú verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi, sa vyprecizovala úprava výnimky na výskumno-vývojové služby podľa § 1 ods. 2 písm. d) zákona, aby bolo evidentné, že zákon sa vzťahuje len na verejné zákazky spĺňajúce ďalšie tri podmienky (konkrétne CPV kódy, prospect pre verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa a úhrada verejným obstarávateľom alebo obstarávateľom). Primárnym cieľom bolo nahradiť štylisticky komplikovanejšiu formuláciu v ustanovení § 1 ods. 2 písm. d) zákona, textáciou zohľadňujúcou štylistickú textáciu článku 14 smernice 201/24/EÚ a znenie bodu 34 preambuly tejto smernice, podľa ktorého by sa malo podporovať spolufinancovanie programov výskumu a vývoja zdrojmi z príslušného odvetvia. Preto sa spresnilo, že **táto smernica sa uplatňuje len vtedy, keď takéto spolufinancovanie neexistuje a výsledok v činnosti v oblasti výskumu a vývoja patrí dotknutému verejnému obstarávateľovi**. Tým by sa však nemala vylúčiť možnosť, aby poskytovateľ služby po vykonaní týchto činností mohol v súvislosti s nimi zverejniť ich súhrn, zatiaľ čo verejný obstarávateľ si ponechá výlučné právo na použitie výsledku výskumu a vývoja pri vykonávaní svojej vlastnej činnosti. Fiktívne podieľanie sa na výsledkoch výskumu a vývoja alebo výhradne symbolická účasť na odplate pre poskytovateľa služieb by však nemala brániť uplatneniu tejto smernice.

Došlo aj k legislatívno-technickej úprave súvisiacej so zavedením skratky pre Spoločný slovník obstarávania, ktorá je v zákone zavedená v § 1 ods. 2 písm. d).

Iba predstierané podieľanie sa na výsledkoch výskumu a vývoja alebo iba symbolická účasť na odplate pre poskytovateľa služieb nie je naplnením predmetnej výnimky.

Právna úprava ďalej ustanovuje výnimku s postupov verejného obstarávania, ak ide o **uzatváranie pracovnoprávných vzťahov**, a to uzavretie pracovnej zmluvy, dohód o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru alebo obdobného pracovnoprávného vzťahu podľa zákona č. 311/2001 Z. z. **Zákonník práce**. Zamestnávateľ môže na plnenie svojich úloh alebo na zabezpečenie svojich potrieb výnimočne uzatvárať s fyzickými osobami dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (dohodu o vykonaní práce, dohodu o pracovnej činnosti a dohodu o brigádnickej práci študentov), ak ide o prácu, ktorá je vymedzená výsledkom (dohoda o vykonaní práce), alebo ak ide o príležitostnú činnosť vymedzenú druhom práce (dohoda o pracovnej činnosti, dohoda o brigádnickej práci študentov).

Ďalšou výnimkou je obstarávanie vykonávané podľa pravidiel medzinárodnej organizácie. Ďalej sú z pôsobnosti zákona vyňaté zákazky týkajúce sa určitých služieb na úseku civilnej obrany alebo ochrany, ak ich vykonáva nezisková organizácia alebo združenie.

Vyňaté sú civilné zákazky alebo koncesie, ktorých predmetom sú určité finančné služby:

- **finančné služby** súvisiace s emisiou, predajom, nákupom alebo prevodom cenných papierov alebo iných finančných nástrojov,
- **finančnými nástrojmi** peňažného trhu sú medzibankové depozitá, cenné papiere splatné do jedného roka, termínové obchody do jedného roka s cennými papiermi splatnými do jedného roka a cennými papiermi splatnými nad jeden rok, iné deriváty a ich výnosy peňažné prostriedky v cudzej mene. Finančnými nástrojmi kapitálového trhu sú akcie, dočasné listy, podielové listy a iné cenné papiere prijaté na trh burzy cenných papierov s dobou splatnosti nad jeden rok a ich výnosy,
- **služby Národnej banky Slovenska,**
- **služby Európskej centrálnej banky,**
- **alebo inej centrálnej banky,**
- **operácie vykonávané Európskym nástrojom finančnej stability** a Európskym mechanizmom pre stabilitu.

Upozornenie

Osobitnú výnimku predstavuje zákazka, ktorej cieľom je poskytovanie verejných

elektronických komunikačných služieb alebo poskytovanie alebo využívanie verejnej elektronickej komunikačnej siete podľa zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov, čo môže predstavovať situáciu, keď verejný obstarávateľ má v úmysle využiť už určité geograficky dislokované siete s cieľom využiť ich ako prípadný poskytovateľ komunikačných služieb. Nejde teda o prípady, keď má verejný obstarávateľ záujem o služby poskytovateľov hlasových alebo dátových elektronických služieb s cieľom získať telefonické alebo internetové prepojenie.

Pri zadávaní verejných zákaziek na určité audiovizuálne a rozhlasové mediálne služby poskytovateľmi mediálnych služieb by sa malo umožniť zohľadnenie aspektov kultúrneho alebo sociálneho významu, v dôsledku čoho sa uplatňovanie pravidiel verejného obstarávania stáva nevhodným.

Z týchto dôvodov je opodstatnená výnimka v prípade verejných zákaziek na služby, ktoré zadávajú samotní poskytovatelia mediálnych služieb, na kúpu, vývoj, produkciu alebo koprodukcii predpripravených programov a iných prípravných služieb, ako sú napríklad služby súvisiace so scénami alebo umeleckými výkonmi potrebnými na výrobu programu. Uvedené vylúčenie by sa malo vzťahovať rovnako **na vysielacie mediálne služby a na služby na požiadanie – nelineárne služby**. Uvedené vylúčenie sa však nevzťahuje na dodanie technického vybavenia potrebného na produkciu, koprodukcii a vysielanie takýchto programov.

V prípade zákaziek, súťaží návrhov alebo koncesí, ktoré sú plne financované medzinárodnou organizáciou alebo medzinárodnou finančnou inštitúciou, sa na zadávanie zákaziek, koncesí alebo súťaží návrhov neuplatní zákonná úprava, ak sa pri ich zadávaní postupuje podľa osobitných pravidiel týchto financujúcich subjektov. V prípade spolufinancovania takýmito subjektami **sa zmluvné strany dohodnú na pravidlách**, ktoré sa aplikujú.

Určité právne služby sa poskytujú spôsobom, ktorý sa nemôže riadiť pravidlami verejného obstarávania – ide napr. o prípad, keď je poskytovateľ určitej právnej služby ustanovený súdom alebo táto služba je vykonávaná ex lege. Z pôsobnosti zákona sú vyňaté taktiež zákazky týkajúce sa politickej kampane, najmä výroba propagačných

filmov a videonahrávok.

Ďalšou z exempcií je poskytovanie centralizovaných činností vo verejnom obstarávaní centrálnou obstarávacou organizáciou, vrátane podporných činností vo verejnom obstarávaní, ak sú tieto poskytované centrálnou obstarávacou organizáciou zároveň s centralizovanými činnosťami vo verejnom obstarávaní.

Zákazky na služby týkajúce sa verejnej osobnej dopravy na dráhach

Ďalej sú z pôsobnosti zákona o verejnom obstarávaní vyňaté zákazky na služby, ktoré sa týkajú verejnej osobnej dopravy na dráhach

Dráhami sú koľajové dráhy, trolejbusové dráhy a lanové dráhy.

Koľajovými dráhami sú železničné dráhy, električkové dráhy a špeciálne dráhy. Železničnými dráhami sú železničné trate a vlečky. Železničné trate tvoria dopravnú cestu železničným vozidlám na účely železničnej dopravy. Železničné trate sa podľa účelu, významu a vybavenia členia na hlavné a vedľajšie. Hlavné železničné trate z hľadiska dopravného významu slúžia na medzinárodnú dopravu a na zabezpečenie celoštátnej dopravnej obsluhlosti. Vedľajšie železničné trate **slúžia na zabezpečenie regionálnej dopravnej obsluhlosti a na mestské a prímestské dopravné služby.**

Vlečkou je železničná dráha priamo alebo prostredníctvom inej vlečky zaústená do železničnej trate; používa sa na pohyb železničných vozidiel na účely nakládky, prekládky a vykládky tovaru v podnikoch, skladoch, prístavoch a v termináloch alebo na iné účely.

Špeciálnou dráhou je koľajová dráha na mestskú a prímestskú verejnú osobnú dopravu, najmä metro a mestské a prímestské rýchlodráhy, ako aj železničná dráha nezaústená do železničnej trate, ktorá slúži len miestnym alebo turistickým potrebám, najmä miestne úzkorozchodné dráhy.

Železničné trate, stanice, terminály a všetky druhy pevných zariadení, ktoré sú potrebné na zaistenie bezpečnej a nepretržitej prevádzky železníc, tvoria železničnú sieť.

Zákazky zadávané obstarávateľom, ktorý zároveň nespĺňa definíčné znaky verejného obstarávateľa

Osobitnú kategóriu exempcií predstavujú zákazky zadávané obstarávateľom, ktorý zároveň nespĺňa definíčné znaky verejného obstarávateľa, t. j. ide o zadávanie zákaziek obstarávateľom a zákazka sa týka činností mimo rozsahu vybra-

tých činností, kde sa **uplatňuje regulácia zákona o verejnom obstarávaní**. Pri takýchto zákazkách nie je obstarávateľ povinný zadávať zákazku prostredníctvom postupov stanovených zákonom o verejnom obstarávaní; to však nevylučuje jeho povinnosť reflektovať povinnosti vyplývajúce zo Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Z pôsobnosti zákona sú vyňaté aj špecifické zákazky a koncesie súvisiace s plnením úloh ozbrojených síl, ako aj určité zákazky a koncesie v oblasti obrany a bezpečnosti – zákazky v oblasti obrany a bezpečnosti na účely spravodajských činností vykonávaných spravodajskými službami a na zákazku, ktorej účelom je **plnenie úloh Policajného zboru spravodajskej povahy**.

V prvom prípade sú v zmysle **ods. 2 písm. x) a y)** vyňaté akékoľvek zákazky, súťaže návrhov (t. j. aj civilné) a koncesie v oblasti obrany a bezpečnosti súvisiace s rozmiestnením ozbrojených síl, ak sa pri ich zadávaní postupuje podľa pravidiel medzinárodnej zmluvy, resp. pokiaľ ide o nasadenie týchto síl v tretej krajine a operačné potreby vyžadujú, aby plnenie poskytovali subjekty v oblasti operácie (napr. môže ísť o poskytovanie logistickej podpory pre vojská nasadené vo vojnovnej operácii).

V druhom prípade **ods. 2 písm. z) až ac)** poskytujú výpočet výnimiek vzťahujúci sa len na zákazky (príp. aj koncesie) v oblasti obrany a bezpečnosti, nakoľko tieto výnimky spadajú len pod pôsobnosť smernice Európskeho Parlamentu a Rady 2009/81/ES z 13. júla 2009 o koordinácii postupov pre zadávanie určitých zákaziek na práce, zákaziek na dodávku tovaru a zákaziek na služby verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi v oblastiach obrany a bezpečnosti a o zmene a doplnení smerníc 2004/17/ES a 2004/18/ES (ďalej len „smernica 2009/81/ES“), a preto ich nemožno aplikovať na civilné zákazky.

Vyňatie koncesii

Ďalej sú z pôsobnosti zákona o verejnom obstarávaní vyňaté určité koncesie, predovšetkým ak ide o koncesiu týkajúcu sa poskytovania alebo prevádzkovania pevných sietí za účelom poskytovania služby verejnosti v súvislosti s výrobou, prepravou alebo distribúciou pitnej vody alebo dodávaním pitnej vody do sietí. Ďalšiu výnimku predstavujú **vymedzené služby spojené s prenosom elektronickej pošty, poštovými bezhotovostnými prevodmi a filatelistickými službami**.

Na základe príslušnej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie sa spresňuje, v ktorých prí-

padoch nepodliehajú zmluvy uzavierané v rámci verejného sektora uplatňovaniu pravidiel verejného obstarávania.

Zákon o verejnom obstarávaní sa nevzťahuje na zákazku zadávanú verejným obstarávateľom inej právnickej osobe za predpokladu, že sú splnené kumulatívne podmienky predmetného ustanovenia, t. j. je splnený predpoklad kontroly nad právnickou osobou, rozsah činností, ktorými je takáto osoba poverovaná a predpoklad neúčasti súkromného kapitálu.

Obdobná výnimka sa uplatňuje aj v prípade zákazky, ktorú zadáva kontrolovaná osoba kontrolujúcej osobe. Ďalšiu výnimku predstavuje zadávanie zákazky verejným obstarávateľom právnickej osobe za predpokladu, že verejný obstarávateľ **spoločne s inými verejnými obstarávateľmi vykonáva kontrolu nad touto osobou ako nad svojimi vlastnými organizačnými zložkami**. Zároveň musí byť dodržaný rozsah činností, ktoré táto osoba vykonáva pre kontrolujúcich verejných obstarávateľov a musí byť splnená podmienka neúčasti súkromného kapitálu.

Ďalšiu kategóriu výnimiek predstavujú zákazky alebo koncesie, ak sa zmluva alebo koncesia uzatvára len medzi kontrahujúcimi verejnými obstarávateľmi. V tomto prípade musia byť splnené všetky kumulatívne podmienky predmetného ustanovenia.

Nad rámec exempcií, ktoré vyplývajú zo smerníc o verejnom obstarávaní, zákon reguluje ďalšie výnimky do finančného limitu nadlimitnej zákazky. Aj v tejto oblasti je potrebné starostlivo vyhodnocovať, či prípadná exempcia nie je vylúčená z dôvodu existencie cezhraničného záujmu o zákazku, tak ako ho identifikuje vo svojej judikatúre Súdny dvor Európskej únie. Ide najmä o situácie, kde je **použitie zákona o verejnom obstarávaní komplikované**, resp. hospodárska súťaž je vylúčená alebo podstatne zúžená.

Pre účely odstránenia možných interpretačných problémov je potrebné taktiež poznamenať, že pod pôsobnosť zákona o verejnom obstarávaní nespadá ani uzatváranie zmlúv o poskytovaní zdravotnej starostlivosti, ktoré uzatvára zdravotná poisťovňa podľa osobitného predpisu. Uvedené vychádza z bodu 5 preambuly smernice 2014/24, podľa ktorého „táto smernica by sa nemala vzťahovať na poskytovanie služieb vyplývajúcich zo zákonov, iných právnych predpisov, či zamestnanckých zmlúv.“

Zákon stanovuje **pravidlo**, ktoré zabráňuje účelovému zneužitiu exempcií z pôsobnosti zákona o verejnom obstarávaní.

Predmetné výnimky z povinnej aplikácie zákona je potrebné vykladať reštriktívne a dôkazné bremeno ich použitia leží na konkrétnom verejnom obstarávateľovi alebo obstarávateľovi, ktorý musí každý prípad exempcie náležite **preskúmať a zadovážiť dostatočné dôkazné prostriedky odôvodňujúce vyňatie určitej zákazky z pôsobnosti zákona** o verejnom obstarávaní.

Zákon o verejnom obstarávaní sa nevzťahuje na zákazku zadávanú verejným obstarávateľom vykonávajúcim činnosť v odvetví poštových služieb, služieb iných ako poštové služby, ak túto službu poskytuje verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ, ktorý poskytuje aj poštové služby a za predpokladu, že v súvislosti s poštovými službami nie sú splnené podmienky.

Služby iné ako poštové služby na účely zákona o verejnom obstarávaní

- služby riadenia poštovej služby; služby predchádzajúce odoslaniu alebo nasledujúce po odoslaní poštovej zásielky, vrátane služieb riadenia podateľní,
- služby zásielok iných ako poštové zásielky, najmä reklamné neadresované zásielky na účely vykonávania,
- služby s pridanou hodnotou súvisiace s elektronickými prostriedkami a realizovanej výlučne elektronickej, finančných služieb zodpovedajúcich kódom slovníka, filatelistických služieb, logistických služieb spojených s fyzickým doručovaním poštových zásielok alebo ich uložením s inými činnosťami, ktoré nemajú charakter poštových služieb.

Zákon o verejnom obstarávaní sa nevzťahuje na civilnú zákazku alebo koncesiu zadávanú verejným obstarávateľom právnickej osobe spĺňajúcim stanovené požiadavky.

Požiadavky na verejného obstarávateľa

- vykonáva nad právnickou osobou kontrolu obdobnú kontrole, akú vykonáva nad vlastnými organizačnými zložkami,
- viac ako 80 % činností kontrolovanej právnickej osoby sa vykonáva pri plnení úloh, ktorými ju poveril kontrolujúci verejný obstarávateľ,
- v kontrolovanej právnickej osobe nie je žiadaná priama účasť súkromného kapitálu **okrem nekontrolných a neblokujúcich foriem súkromnej kapitálovej účasti vyžadovaných na základe ustanovení právnych predpisov v súlade so Zmluvou o Európskej únii a Zmluvou o fungovaní Európskej**

únie, ktorými sa nevykonáva rozhodujúci vplyv na kontrolovanú právnickú osobu.

Poznámka

Ostatná novela zákona doplnila znenie § 1 ods. 4 písm. c), ods. 7 a ods. 8 písm. c), pričom je nevyhnutné dodať, že potenciálna účasť súkromného kapitálu okrem toho, že musí splniť ustanovené podmienky, môže vzniknúť len v takých právnických osobách, kde je vyžadovaná osobitným predpisom. Inými slovami, podmienkou na uplatnenie týchto doplnení je, že osobitný predpis ustanoví túto možnosť, ako aj spôsob, akým sa realizuje. Bez osobitnej právnej úpravy vstup súkromného kapitálu nebude v súlade s doplnenými ustanoveniami § 1 ods. 4 písm. c), ods. 7 a ods. 8 písm. c).

Zákon o verejnom obstarávaní sa nevzťahuje na civilnú zákazku alebo koncesiu, ak kontrolovaná právnická osoba, ktorá je verejným obstarávateľom, zadá túto zákazku alebo koncesiu svojmu kontrolujúcemu verejnému obstarávateľovi alebo inej právnickej osobe kontrolovanej tým istým verejným obstarávateľom, ak v právnickej osobe, ktorej sa zadáva táto zákazka alebo koncesia, **nie je žiadna priama účasť súkromného kapitálu okrem nekontrolných a neblokujúcich foriem súkromnej kapitálovej účasti vyžadovaných na základe ustanovení právnych predpisov v súlade so Zmluvou o Európskej únii a Zmluvou o fungovaní Európskej únie, ktorými sa nevykonáva rozhodujúci vplyv na kontrolovanú právnickú osobu.**

Rovnako sa nevzťahuje na civilnú zákazku alebo koncesiu, ktorú verejný obstarávateľ zadáva právnickej osobe, nad ktorou nevykonáva kontrolu, ak sú splnené tieto podmienky, že verejný obstarávateľ vykonáva spoločne s inými verejnými obstarávateľmi kontrolu nad touto právnickou osobou, ktorá je obdobná kontrole, akú vykonávajú nad vlastnými organizačnými zložkami, viac ako 80 % činností danej právnickej osoby sa vykonáva pri plnení úloh, ktorými ju poverili kontrolujúci verejný obstarávateľia alebo iné právnické osoby kontrolované tými istými verejnými obstarávateľmi a v kontrolovanej právnickej osobe nie je **žiadna priama účasť súkromného kapitálu okrem nekontrolných a neblokujúcich foriem súkromnej kapitálovej účasti vyžadovaných na základe ustanovení právnych predpisov v súlade so Zmluvou o Európskej únii a Zmluvou o fungovaní**

vaní Európskej únie, ktorými sa nevykonáva rozhodujúci vplyv na kontrolovanú právnickú osobu.

Spoločná kontrola

- orgány kontrolovanej právnickej osoby s rozhodovacími právomocami pozostávajú zo zástupcov všetkých zúčastnených verejných obstarávateľov; jednotliví zástupcovia môžu zastupovať niekoľkých alebo všetkých zúčastnených verejných obstarávateľov,
- zúčastnení verejný obstarávateľia môžu spoločne vykonávať rozhodujúci vplyv na strategické ciele a významné rozhodnutia kontrolovanej právnickej osoby a
- kontrolovaná právnická osoba nesleduje žiadne záujmy, ktoré sú v rozpore so záujmami kontrolujúcich verejných obstarávateľov.

Poznámka

Ostatnou novelou zákona sa do ustanovenia vkladá nový odsek 12 a ostatné odseky sa následne prečísľujú. Ide o právnu úpravu rozširujúcu výnimky pre in-house verejných obstarávanie v súlade so smernicami, s cieľom využiť v in-house verejnom obstarávaní celý priestor, ktorý smernice ponúkajú. Zároveň platia pre daný postup všetky závery, ako ich vo svojej judikatúre uvádza Súdny dvor k zákazke zvýhodnenia súkromného subjektu pred konkurenciou.

Pokiaľ ide o kvalitu tejto regulácie osobitného predpisu, musí **spĺňať jednak podmienky nekontrolnej a neblokujúcej účasti, ale aj podmienku súladu s primárnym právom.** Podrobnosti ustanovuje nový ods. 12, ktorý vychádza z rozhodovacej činnosti Súdneho dvora.

§

Judikatúra

Právo Spoločenstva vôbec neukladá orgánom verejnej moci, aby na zabezpečenie spoločných úloh vo verejnom záujme použili špeciálnu právnu formu. Po druhé takáto spolupráca medzi orgánmi verejnej moci nemôže spochybniť hlavný cieľ pravidiel Spoločenstva v oblasti verejného obstarávania, a to voľný pohyb služieb a otvorenie neskreslenej hospodárskej súťaže vo všetkých členských štátoch, pokiaľ sa vykonávanie tejto spolupráce bude riadiť výlučne úvahami a vlastnými požiadavkami na sledovanie cieľov vo verejnom záujme a pokiaľ

sa zaručí zásada rovnosti zaobchádzania s uchádzačmi stanovená smernicou 92/50 tak, aby žiadny súkromný podnik nebol vo výhodnejšej situácii ako jeho konkurent. (C-480/06 Komisia v. Nemecko, bod 47)

Pravidlá práva Únie v oblasti verejného obstarávania sa neuplatňujú na zmluvy zakladajúce spoluprácu medzi verejnoprávnymi subjektmi s cieľom zabezpečiť plnenie úlohy služby vo verejnom záujme, ktorá je pre tieto subjekty spoločná, pokiaľ sú takéto zmluvy uzatvárané výlučne verejnoprávnymi subjektmi bez účasti akejkoľvek súkromnej osoby, pokiaľ žiadny súkromný poskytovateľ služieb nebude zvýhodnený voči svojim konkurentom a pokiaľ sa uvedená spolupráca riadi výlučne dôvodmi a požiadavkami sledovania cieľov vo verejnom záujme. Takéto zmluvy môžu byť vylúčené z pôsobnosti práva Únie v oblasti verejného obstarávania len vtedy, ak kumulatívne spĺňajú všetky tieto kritériá (...) Článok 12 ods. 4 smernice 2014/24 v spojení s odôvodnením 33 druhým odsekom a článkom 18 ods. 1 tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že v súlade so zásadou rovnosti zaobchádzania nesmie spolupráca medzi verejnými obstarávateľmi viesť k zvýhodneniu súkromného podniku voči jeho konkurentom. (C-796/18, body 64 a 76)

Verejní obstarávatelia musia zaobchádzať s hospodárskymi subjektmi rovnako a bez diskriminácie a konať transparentným a primeraným spôsobom a jednak obstarávanie sa nesmie robiť so zámerom vylúčiť ho z pôsobnosti uvedenej smernice ani s cieľom umelo zúžiť hospodársku súťaž, pričom hospodárska súťaž sa považuje za umelo zúženú, ak je oznámenie o vyhlásení obstarávania vypracované so zámerom neprimerane zvýhodniť, či znevýhodniť niektoré hospodárske subjekty. (C-796/18, body 69)

Z uvedeného vyplýva, že na postup podľa čl. 12 ods. 4 smernice sa pri skúmaní efektu spolupráce medzi viacerými verejnými obstarávateľmi vzťahuje zásada zákazu diskriminácie, resp. že absencia zvýhodnenia súkromného podniku pred konkurenciou je jednou z podmienok, ktoré musia byť kumulatívne splnené na to, aby horizontálny vnútorný nákup bol vyňatý spod pôsobnosti smernice. Inak povedané, **štát síce smie využiť vlastné zdroje a dosiahnuť požadovaný cieľ verejného záujmu bez toho, aby tak činil**

prostredníctvom otvoreného trhu, ale nesmie pritom zvýhodniť jeden súkromný podnik pred inými.

Na druhej strane, nie všetky služby, ktoré sú predmetom takejto spolupráce, musia mať nevyhnutne povahu služby vo verejnom záujme. Doplnkové služby, ak prispievajú k účinnému plneniu služby vo verejnom záujme, môžu byť súčasťou horizontálnej spolupráce verejných obstarávateľov.

§ Judikatúra

Článok 12 ods. 4 smernice 2014/24 sa má vykladať v tom zmysle, že spoluprácu medzi verejnými obstarávateľmi možno vylúčiť z pôsobnosti pravidiel verejného obstarávania stanovených touto smernicou, ak sa uvedená spolupráca týka vedľajších činností súvisiacich so službami vo verejnom záujme, ktoré musia byť každým členom tejto spolupráce poskytované, hoci aj individuálne, pokiaľ tieto vedľajšie činnosti prispievajú k účinnému plneniu uvedených služieb vo verejnom záujme. (C-796/18, bod 62)

Za nekontrolnú a neblokovujúcu formu súkromnej kapitálovej účasti považuje taká forma súkromnej kapitálovej účasti, ktorá žiadnym spôsobom neobmedzuje **úroveň kontroly** nad právnickou osobou alebo spoločnej kontroly nad právnickou osobou a ktorá osobe s touto formou účasti nezakladá právo na podiel na zisku právnickej osoby alebo na iný obdobný typ plnenia.

• Odsek 13 – podlimitná zákazka a zákazka s nízkou hodnotou

Tento zákon sa nevzťahuje na podlimitnú zákazku a zákazku s nízkou hodnotou, ktorej predmetom je

— činnosť znalca, tlmočníka alebo prekladateľa, odborná činnosť právnickej osoby alebo fyzickej osoby na účely trestného konania vrátane prípravného konania a odborná činnosť prizvanej osoby na účely kontrolnej činnosti alebo na účely správneho konania, odborná činnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby na účely štátnej expertízy a vypracovanie odborného posudku k strategickému dokumentu alebo odborného posudku k navrhovanej činnosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie odbornou spôsobilou osobou podľa osobitného predpisu.

Úrad vlády môže požiadať o vypracovanie

■ Zákon č. 343/2015 Z. z.

posudku externých odborníkov, vedecké alebo odborné inštitúcie. Lehota na vypracovanie posudku je **do 30 dní**.

Príslušný orgán určí spracovateľa odborného posudku na základe správy o hodnotení strategického dokumentu s prihliadnutím na záznam z verejného prerokovania a stanoviská, a to najneskôr do desiatich dní od uplynutia poslednej lehoty.

O tejto skutočnosti zároveň informuje obstarávateľa.

Pri určení spracovateľa odborného posudku príslušný orgán prihliada na osobitnú odbornú spôsobilosť získanú v odbore alebo oblasti činnosti podľa osobitného predpisu.

Činnosť znalca, tlmočníka alebo prekladateľa je upravená samostatným zákonom a ako taká vykazuje znaky špecifickosti, a to nielen v prípade poskytovania týchto služieb na účely občianskeho súdneho konania, trestného konania vrátane prípravného konania, správneho konania, rozhodcovského konania alebo iného obdobného konania.

Uvedená špecifickosť znamenala výrazné problémy verejných obstarávateľov vhodne nastaviť a realizovať proces verejného obstarávania s cieľom vybrať poskytovateľa služieb v najvyššej kvalite za primeranú hodnotu.

! Upozornenie

Napriek uvedenému boli bez zjavných dôvodov vyňaté z pôsobnosti zákona len služby znalca, tlmočníka alebo prekladateľa poskytované v určených typoch konaní. Táto zmena od 1. 11. 2017 odstránila existujúce problémy verejných obstarávateľov, najmä s mimoriadne nízkymi ponukami a nemožnosťou garantovať poskytovanie služby prekladateľom alebo tlmočníkom, ktorí boli ponúknutí v rámci procesu verejného obstarávania pre neexistenciu exkluzivity, pri zadávaní zákaziek, predmetom ktorých je poskytovanie činnosť znalca, tlmočníka alebo prekladateľa.

- **nadobúdanie knižničných fondov alebo zbierkových predmetov,**
- **dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služby,** ktorú zadáva zastupiteľský úrad Slovenskej republiky v zahraničí, alebo ktoré sú určené na rozvoju v spoluprácu, medzinárodnú humanitárnu pomoc, logistickú podporu ozbrojených síl Slovenskej republiky vyslaných na plnenie

úloh mimo územia Slovenskej republiky **logistickú podporu zahraničných ozbrojených síl prítomných na území Slovenskej republiky** alebo poskytnutie pomoci pri reakcii v rámci mechanizmu Európskej únie v oblasti civilnej ochrany,

! Upozornenie

Od 1. 1. 2019 sa doplnila výnimka podľa § 1 ods. 12 písm. c) zákona, a to vyňať z jeho pôsobnosti podlimitné zákazky a zákazky s nízkou hodnotou, ktoré slúžia na zabezpečenie logistickej podpory zahraničných ozbrojených síl prítomných na území Slovenskej republiky. Verejný obstarávateľ na úseku obrany zabezpečuje logistickú podporu zahraničných vojsk spravidla na základe medzinárodných záväzkov, ktoré ho zaväzujú na obstaranie potrebného materiálneho vybavenia v primeranom časovom horizonte. Cieľom uvedenej úpravy bolo poskytnúť verejným obstarávateľom flexibilitu pri plnení predmetných záväzkov.

- **dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služby, ktorých odberateľom je verejný obstarávateľ a dodávateľ,**
- **Zbor väzenskej a justičnej stráže, ak ide o tovar, stavebné práce alebo služby zabezpečované zamestnávaním odsúdených a obvinených, alebo**
- **stredná odborná škola, ak ide o tovar, stavebné práce alebo služby zabezpečované žiakmi strednej odbornej školy v rámci praktického vyučovania,**
- **dodanie tovaru alebo poskytnutie služby na zabezpečenie úhrady výdavkov na deti a mladých dospelých v profesionálnych rodinách a zabezpečenie potrieb detí a mladých dospelých z vyčleneného rozpočtu na stravovanie a hospodárenie v samostatných skupinách detského domova podľa zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele.**

! Upozornenie

Profesionálnej náhradnej rodine zabezpečuje starostlivosť o deti a mladých dospelých profesionálny náhradný rodič, ktorým je manžel a manželka, ktorí sú zamestnancami centra, alebo fyzická osoba, ktorá je zamestnancom centra.

Dieťa možno po skončení vykonávania pobytového opatrenia súdu v centre odovzdať len rodičovi alebo osobe, ktorá sa o neho osobne stará, ak súd v rozhodnutí neurčil inú osobu.

- **tvorba, výroba, oprava alebo údržba scénických a kostýmových výprav**, dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb na tvorbu, výrobu, opravu alebo údržbu scénických a kostýmových výprav, dodanie notového materiálu, kúpa hudobných nástrojov, náhradných dielov a príslušenstva hudobných nástrojov a oprava a údržba hudobných nástrojov,
- **tvorba, výroba, oprava alebo údržba expozície alebo výstavy pre verejného obstarávateľa**, ktorým je múzeum alebo galéria podľa zákona o múzeách a galériách, dodanie tovaru alebo poskytovanie služieb na tvorbu, výrobu, opravu alebo údržbu expozície alebo výstavy pre verejného obstarávateľa, ktorým je múzeum alebo galéria podľa zákona o múzeách a galériách, a dodanie tovarov, poskytnutie služieb alebo uskutočnenie stavebných prác na účely reštaurovania zbierkových predmetov.

Zbierkový predmet je predmet kultúrnej hodnoty, ktorý je odborne spravovaný vykonávaním základných odborných činností.

Zbierkový predmet a poznatky získané jeho odborným spravovaním a vedeckým skúmaním sú súčasťou vedomostného systému múzea alebo galérie. Zbierkovým predmetom môže byť aj objekt v múzeu v prírode, ktorý vznikol jeho prenesením alebo rekonštrukciou pôvodného objektu.

Múzeum alebo galériu môže ako právnickú osobu zriadiť

- podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy ústredný orgán štátnej správy,
- podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy vyšší územný celok,
- podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy obec.

Múzeum alebo galériu môže založiť podľa zákona o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby iná právnická osoba ako vyššie uvedená.

- **vytvorenie a dodanie výsledkov vlastnej tvorivej duševnej činnosti**, ktorej výsledkom je divadelné dielo, hudobné dielo, slovesné dielo, dielo výtvarného umenia, dielo užitočného umenia alebo folklórne dielo alebo vy-

konanie a použitie umeleckého výkonu chráneného Autorským zákonom.

Upozornenie

Právna úprava od 1. 11. 2017 sledovala rozšírenie výnimky z pôsobnosti zákona na zadávanie podlimitnej zákazky a zákazky s nízkou hodnotou, predmetom ktorej je vytvorenie a dodanie výsledkov vlastnej tvorivej duševnej činnosti, ktorej výsledkom je aj dielo výtvarného umenia a dielo užitočného umenia. Nakoľko diela výtvarného a užitočného umenia predstavujú najčastejšie protokolárne dary a takéto diela musia z pohľadu zákona č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon v platnom znení spĺňať základnú podmienku, že ide o jedinečný výsledok tvorivej duševnej činnosti autora vnímateľným zmyslom, bez ohľadu na jeho podobu, obsah, kvalitu, účel, formu jeho vyjadrenia alebo mieru jeho dokončenia, obstaranie takýchto protokolárnych predmetov predstavuje neprimeranú komplikáciu pre verejných obstarávateľov.

- **tvorba, výroba, oprava alebo údržba ľudových umeleckých výrobkov** na účely ľudovoumeleckej výroby, dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb na tvorbu, výrobu, opravu alebo údržbu ľudových umeleckých výrobkov na účely ľudovoumeleckej výroby a výkup výrobkov, ktoré sú výsledkom ľudovej umeleckej výroby verejným obstarávateľom, ktorý je právnickou osobou podľa zákona o **ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách**,
- **poskytnutie služby, ktorou je poštová služba** z rozsahu univerzálnej služby podľa zákona o poštových službách,

Univerzálna služba zahŕňa vybranie a distribúciu poštových zásielok s hmotnosťou do 2 kg vrátane, vybranie a distribúciu slepeckých zásielok, vybranie a distribúciu balíkov s hmotnosťou do 10 kg vrátane, distribúciu balíkov s hmotnosťou do 20 kg vrátane, ak boli vybrané v cudzine zahraničným poskytovateľom univerzálnej služby, vybranie a distribúciu doporučených zásielok a poistených zásielok, vybranie a distribúciu úradných zásielok, služby spojené so zapísanými poštovými zásielkami najviac v rozsahu doplnkových služieb podľa pravidiel pre medzinárodný poštový styk a vrátenie nájdenej poštovej zásielky odosielateľovi.

■ Zákon č. 343/2015 Z. z.

- **dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác a poskytnutie služieb, ktorých výsledkom je dodávka a inštalácia malého zariadenia na výrobu elektriny alebo tepla z obnoviteľných zdrojov energie pre rodinné a bytové domy na účely bývania; ak ide o výrobu elektriny je malým zariadením zariadenie s výkonom do 10 kW, ak ide o výrobu tepla, je malým zariadením zariadenie pokrývajúce potrebu energie pre budovu užívanú fyzickou osobou alebo fyzickými osobami na bývanie,**

! Upozornenie

Na účely zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike v elektroenergetike sa rozumie malým zdrojom zariadenie na výrobu elektriny z obnoviteľného zdroja s celkovým inštalovaným výkonom do 10 kW.

- **dodanie tovaru alebo poskytnutie služby súvisiacej so zabezpečením prípravy a výkonom predsedníctva Slovenskej republiky v medzinárodnej organizácii alebo v medzinárodnom zoskupení.**

! Upozornenie

Výnimka uvedená v § 1 ods. 12 písm. l) (od 31. marca 2022 odsek 13) zákona o verejnom obstarávaní sa od 1. 1. 2019 aktualizovala a zovšeobecnila tak, že sa vzťahuje na zabezpečenie predsedníctva v akejkoľvek medzinárodnej organizácii alebo medzinárodnom zoskupení, ktorých je Slovenská republika členom. Práva každého predsedníctva v medzinárodnej organizácii sa vyznačuje vysokou organizačnou a časovou náročnosťou, ako aj potrebou zabezpečiť dôstojnú prezentáciu Slovenskej republiky, často aj v ad-hoc prípadoch. To ovplyvňuje schopnosť verejného obstarávateľa plánuvať zadávanie zákaziek podľa zákona, čo potvrdzujú aj skúsenosti so zabezpečením takýchto predsedníctiev v iných krajinách EÚ. Súčasne sa vzhľadom na znenie § 108 ods. 1 vypustili odkazy na § 109 a 110.

- **dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služby, ktorých odberateľom je stredná odborná škola alebo odborné učilište, ak má s dodávateľom uzatvorenú zmluvu o duálnom vzdelávaní podľa zákona o odbornom vzdelávaní a príprave**

a dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služby priamo súvisí s výchovno-vzdelávacím procesom žiaka, ktorý sa pripravuje v systéme duálneho vzdelávania,

! Upozornenie

Zmluva o duálnom vzdelávaní

Zamestnávateľ, ktorý je držiteľom osvedčenia, prerokuje so strednou odbornou školou spôsob a podmienky uskutočňovania odborného vzdelávania a prípravy žiaka v systéme duálneho vzdelávania. Ak sa zamestnávateľ a stredná odborná škola dohodnú, uzatvorí zmluvu o duálnom vzdelávaní.

Zmluva o duálnom vzdelávaní obsahuje identifikačné údaje zamestnávateľa, identifikačné údaje strednej odbornej školy, záväzok zamestnávateľa poskytovať žiakom praktické vyučovanie na svoje náklady a zodpovednosť, záväzok strednej odbornej školy organizovať odborné vzdelávanie a prípravu v systéme duálneho vzdelávania, študijný odbor alebo učebný odbor, v ktorom zamestnávateľ bude poskytovať praktické vyučovanie, počet žiakov, ktorým bude zamestnávateľ poskytovať praktické vyučovanie, formu praktického vyučovania, miesto výkonu praktického vyučovania a jeho rozsah, počet majstrov odbornej výchovy alebo počet učiteľov odbornej praxe, ktorí sú zamestnancami zamestnávateľa a pod vedením ktorých budú žiaci vykonávať praktické vyučovanie, počet majstrov odbornej výchovy alebo počet učiteľov odbornej praxe, ktorí sú zamestnancami strednej odbornej školy a pod vedením ktorých budú žiaci vykonávať praktické vyučovanie, ak zamestnávateľ nezamestnáva majstrov odbornej výchovy alebo učiteľov odbornej praxe alebo potrebný počet majstrov odbornej výchovy alebo potrebný počet učiteľov odbornej praxe, počet hlavných inštruktorov a inštruktorov, ak žiak vykonáva praktické vyučovanie pod vedením hlavného inšpektora alebo inšpektora, časový harmonogram praktického vyučovania v súlade s ustanovenou organizáciou výchovy a vzdelávania v stredných školách, spôsob účasti hlavného inšpektora a inšpektora na hodnotení a klasifikácii žiaka, spôsob

finančného zabezpečenia praktického vyučovania, ak sa časť praktického vyučovania vykonáva v dielni, spôsob finančného zabezpečenia majstrov odbornej výchovy alebo učiteľov odbornej praxe, ktorí sú zamestnancami strednej odbornej školy a pod vedením ktorých budú žiaci vykonávať praktické vyučovanie, spôsob finančného zabezpečenia praktického cvičenia, ak sa praktické cvičenie vykonáva na pracovisku praktického vyučovania, hmotné zabezpečenie žiaka, finančné zabezpečenie žiaka, spôsob účasti zamestnávateľa na záverečnej skúške, odbornej zložke maturitnej skúšky alebo absolventskej skúške, spôsob zabezpečovania vzájomných práv a povinností zmluvných strán, dobu, na ktorú sa zmluva o duálnom vzdelávaní uzatvára, spôsob ukončenia zmluvného vzťahu, dátum a podpis štatutárnych zástupcov zmluvných strán. Zamestnávateľ môže uzatvoriť zmluvu o duálnom vzdelávaní s viacerými strednými odbornými školami. Stredná odborná škola môže uzatvoriť zmluvu o duálnom vzdelávaní s viacerými zamestnávateľmi.

- **poradenská činnosť alebo konzultačná činnosť fyzickej osoby** pre prezidenta Slovenskej republiky, predsedu Národnej rady Slovenskej republiky a predsedu vlády Slovenskej republiky,
- **ochraňovanie štátnych hmotných rezerv zverených Správou štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky,**
- **poskytnutie služby v oblasti informačných technológií, ktorú verejný obstarávateľ v rámci vytvárania a rozvoja informačného systému verejnej správy podľa zákona o e-Governmente, vytvoril zo služieb získaných verejným obstarávaním a**
 - pri jej získaní nebolo použité priame rokovacie konanie,
 - poskytute ju verejnému obstarávateľovi, ktorým je obec alebo vyšší územný celok alebo právnickej osobe založenej alebo zriadenej na osobitný účel plnenia potrieb všeobecného záujmu, ktoré nemajú priemyselný charakter alebo obchodný charakter, ktorá je úplne alebo z väčšej časti financovaná alebo kontrolovaná verejným obstarávateľom (obcou, VÚC), alebo v ktorej tento verejný obstarávateľ

vymenúva alebo volí viac ako polovicu členov jej riadiaceho orgánu alebo kontrolného orgánu, a títo verejný obstarávateľia používajú takýto informačný systém verejnej správy na výkon činností podľa zákona o obecnom zriadení,

- ak je výsledkom služby dielo, súhlas na jeho použitie je udelený v neobmedzenom vecnom rozsahu,
- s poskytnutím služby verejný obstarávateľ počítal už pri verejnom obstaraní tejto služby,

! Upozornenie

Informačný systém dátového centra obcí

Informačným systémom dátového centra obcí je nadrezortný informačný systém verejnej správy, ktorý poskytuje obciam technické a programové prostriedky na výkon verejnej moci elektronicky, na prevádzkovanie informačných systémov verejnej správy v ich správe a na zabezpečenie základných činností v oblasti elektronického výkonu vnútorných agend a prevádzku ostatných informačných systémov, ktoré obec používa. Správcom dátového centra je záujmové združenie právnických osôb DataCentrum elektronizácie územnej samosprávy Slovenska, ktorého jedinými členmi sú ministerstvo financií a Združenie miest a obcí Slovenska.

Po dohode so správcom dátového centra, a ak tomu nebránia technické dôvody, sú obce oprávnené využívať dátové centrum a zabezpečiť prevádzkovanie informačných systémov verejnej správy v ich správne prostredníctvom dátového centra.

Správca dátového centra zabezpečuje pre obce miesto na sprístupňovanie údajov súvisiacich s výkonom originálnych kompetencií, ktoré podľa osobitných predpisov poskytujú ostatným orgánom verejnej moci, a obce sú povinné ukladať tieto údaje v dátovom centre. Na účely podľa prvej vety sú obce oprávnené integrovať informačné systémy verejnej správy, ktorých sú správcami, s dátovým centrom.

Na účely využívania dátového centra obcami na zabezpečenie výkonu verejnej moci elektronicky a prevádzkovanie informačných systémov verejnej správy v ich správe prostredníctvom dátového

■ Zákon č. 343/2015 Z. z.

centra je správca dátového centra oprávnený získavať údaje z iných informačných systémov verejnej správy. Správca dátového centra je oprávnený tieto údaje sprístupniť aj obciam, ktoré nevyužívajú dátové centrum.

Správa a prevádzka dátového centra a plnenie úloh správcu dátového centra podľa zákona sú výkonom verejnej správy. Ministerstvo financií a Združenie miest a obcí Slovenska prispievajú na činnosť správcu dátového centra v rozsahu a spôsobom podľa vnútorných predpisov správcu dátového centra. Ministerstvo financií môže poskytnúť správcovi dátového centra príspevok zo štátneho rozpočtu podľa zákona o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok určený na zabezpečenie činností správcu dátového centra.

- dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služby, ktorých odberateľom je verejný obstarávateľ, ktorým je Slovenská republika, jeho rozpočtová organizácia alebo jeho príspevková organizácia a dodávateľom verejný obstarávateľ, ktorým je Slovenská republika, jeho rozpočtová organizácia alebo jeho príspevková organizácia, ktorý priamo dodáva tovar, uskutočňuje stavebnú prácu alebo poskytuje službu,

! Upozornenie

Znenie predmetnej výnimky predstavuje od 1. 11. 2017 zmiernenie právnej úpravy a odbúranie administratívnej záťaže pri zadávaní všetkých druhov zákaziek medzi subjektmi, ktoré hospodária s prostriedkami štátneho rozpočtu, t. j. medzi subjektmi, ktorými sú na strane odberateľa a poskytovateľa Slovenská republika zastúpená svojimi orgánmi, rozpočtová organizácia štátu alebo príspevková organizácia štátu, za predpokladu, dodávanie tovaru, uskutočňovanie stavebných prác a poskytovanie služieb je vykonávané v rámci pôsobnosti im zverenej napr. zákonom, zriaďovateľskou listinou alebo štatútom.

- dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služby, ktorých odberateľom je verejný obstarávateľ a dodávateľom verejný obstarávateľ, ktorý priamo dodáva tovar, uskutočňuje stavebnú prácu alebo

poskytuje službu,

- služba v ťažbovej činnosti alebo pestovateľskej činnosti spojená s hospodárením v lesoch podľa zákona o lesoch,

! Upozornenie

Od 1. 1. 2019 sa upravila výnimka uvedená v § 1 ods. 12 písm. q) (od 31. marca 2022 odsek 13) zákona tak, aby ju mohli uplatňovať všetci verejní obstarávatelia. Vytvorili sa tým podmienky pre širšiu spoluprácu medzi subjektmi územnej samosprávy, ako aj pre zapojenie vysokých škôl alebo verejných výskumných inštitúcií. Právna úprava taktiež revidovala výnimku upravenú v § 1 ods. 12 písm. s) (od 31. marca 2022 odsek 13), nakoľko nie všetky lesnícke služby v pestovateľskej činnosti a ťažbovej činnosti, ktoré sa realizujú, sú uvedené priamo v programe starostlivosti o lesy, ale niektoré z nich vyplývajú priamo zo zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch, resp. súvisia s hospodárením v lesoch.

- poskytnutie služby, ktorú priamo poskytuje verejná vysoká škola a ktorej odberateľom je verejný obstarávateľ,

! Upozornenie

Uvedené znenie ustanovenia sa týka zákaziek s nízkou hodnotou a podlimitných zákaziek na poskytnutie služieb, ktorých odberateľom je verejný obstarávateľ a dodávateľom je verejná vysoká škola. Uvedené ustanovenie umožňuje od 1. 11. 2017 využiť odborné skúsenosti a znalosti zástupcov akademickej obce v prospech verejných obstarávateľov, čoho pozitívnym dôsledkom môže byť obstaranie odborných služieb za ekonomicky výhodnejších podmienok.

- dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb pre verejného obstarávateľa,
- ktorých dodávateľom je registrovaný sociálny podnik,
- **Ide o sociálny podnik, ktorému bol priznaný štatút registrovaného sociálneho podniku, čiže je registrovaným sociálnym podnikom.**
- ktorých dodávateľom je fyzická osoba so zdravotným postihnutím, ktorá prevádzkuje alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť na chránenom pracovisku,

- ktoré sú dodávané chránenou dielňou alebo v rámci programov chránených pracovných miest, ak aspoň 30 % zamestnancov vykonávajú prácu v chránených dielnach alebo v rámci programov chránených pracovných miest tvoria osoby so zdravotným postihnutím alebo inak znevýhodnené osoby.

Znevýhodnenou osobou na účely tohto zákona je fyzická osoba, ktorá v predchádzajúcich šiestich mesiacoch nebola zamestnaná okrem zamestnania v pracovnoprávnom vzťahu, ktorého trvanie nepresiahlo v úhrne 40 dní v kalendárnom roku, a ak mesačná mzda alebo odmena nepresiahla v úhrne sumu životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa zákona o životnom minime.

! Upozornenie

Od 1. 5. 2018 sa ustanovilo, aby sa zákon o verejnom obstarávaní nevzťahoval na podlimitnú zákazku a zákazku s nízkou hodnotou, ktorej predmetom je dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb pre verejného obstarávateľa, ktorých dodávateľom je registrovaný sociálny podnik, fyzická osoba so zdravotným postihnutím, ktorá prevádzkuje alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť na chránenom pracovisku, alebo ktoré sú dodávané chránenou dielňou, alebo v rámci programov chránených pracovných miest, ak aspoň 30 % zamestnancov, vykonávajúcich prácu v chránených dielnach alebo v rámci programov chránených pracovných miest tvoria osoby so zdravotným postihnutím alebo inak znevýhodnené osoby. Ide o nepriamu formu podpory registrovaným sociálnym podnikom.

Chránená dielňa a chránené pracovisko sú pracoviská zriadené právnickou osobou alebo fyzickou osobou, na ktorých sú zamestnaní občania so zdravotným postihnutím v pracovnom pomere, ktorí nie sú schopní nájsť si zamestnanie na otvorenom trhu práce, alebo pracoviská, na ktorých sa občania so zdravotným postihnutím zaškoľujú alebo pripravujú na prácu, a na ktorých sú pracovné podmienky vrátane nárokov na pracovný výkon prispôbené zdravotnému stavu občanov so zdravotným postihnutím. Za chránenú dielňu sa na účely zákona o službách zamestnanosti považuje pracovisko, na ktorom právnická osoba alebo fyzická osoba zriadi viac ako jedno pracovné miesto pre občana so zdravotným postihnu-

tím, a na ktorom pracuje najmenej 50 % občanov so zdravotným postihnutím.

Za chránené pracovisko sa na účely zákona o službách zamestnanosti považuje pracovisko, na ktorom právnická osoba alebo fyzická osoba zriadi pracovné miesto pre občana so zdravotným postihnutím a pracovné miesto sa nevytvára v chránenej dielni.

Za chránené pracovisko sa považuje aj pracovisko, na ktorom občan so zdravotným postihnutím prevádzkuje samostatnú zárobkovú činnosť. Chránené pracovisko môže byť zriadené aj v domácnosti občana so zdravotným postihnutím.

! Upozornenie

S účinnosťou 1. 1. 2019 sa do ustanovenia doplnili ďalšie výnimky do katalógu výnimiek uplatniteľných pre podlimitné zákazky a zákazky s nízkou hodnotou.

- *letecká preprava osôb poskytovaná priamo leteckým dopravcom v rámci pravidelných leteckých dopravných služieb,*

Leteckým dopravcom je právnická osoba alebo fyzická osoba vykonávajúca za odplatu leteckú prepravu cestujúcich, batožiny, poštových zásielok alebo nákladu a je držiteľom osvedčenia leteckého prevádzkovateľa a licencie na vykonávanie leteckej dopravy.

! Upozornenie

Zabezpečovanie služieb pravidelnej leteckej prepravy prostredníctvom verejného obstarávania bolo v praxi vnímané ako problematické, a to z dôvodu neustálej premenlivosti cien vyplývajúcej z rôznych trhových faktorov nesúvisiacich s verejným obstarávaním a skutočnosti, že častokrát nie je možné predvídať potrebu zabezpečenia konkrétnej služby tak, aby bolo možné jednoznačne špecifikovať predmet zákazky (destinácia, čas prepravy, mená cestujúcich a pod.) v dostatočnom časovom predstihu potrebnom pre realizáciu verejného obstarávania. Navyše je možné poukázať na to, že relevantný trh pre konkrétnu zákazku je určený aktuálnou ponukou dopravcov pôsobiacich na letisku (letiskách), na ktorých sa má vykonať nástup na prepravu (t. j. na letiskách, ktoré verejnému obstarávateľovi vyhovujú napr. z hľadiska vzdialenosti). Vzhľadom na danú obmedzenosť reálneho konkurenčného prostredia, ktoré

■ Zákon č. 343/2015 Z. z.

zákazky s hodnotami nedosahujúcimi výšku finančných limitov nadlimitných zákaziek v zásade nie sú spôsobilé ovplyvniť, ustanovilo sa, aby zmluvy uzatvárané priamo s leteckým dopravcami (t. j. nie prostredníctvom sprostredkovateľských subjektov), boli vyňaté spod pôsobnosti zákona.

- **dodanie živých zvierat,**
- **dodanie krmív určených pre zvieratá v zoológických záhradách,**

! Upozornenie

Vzhľadom na to, že zviera je živý tvor, pričom každý jedinec sa vyznačuje individuálnymi vlastnosťami, v zásade nie je možné pri obstarávaní zvierat slúžiacich na osobitné účely (bezpečnostné, záchranné, vedecké, výskumné a pod...) postupovať pri opise predmetu zákazky plne v súlade s požiadavkami podľa § 42 zákona o verejnom obstarávaní. V praxi napríklad býva často potrebné, aby za účelom predchádzania príbuzenskej plemenitbe išlo o jedincov s vhodnou genetickou líniou, a teda, aby zviera pochádzalo z konkrétneho chovu alebo aby zviera disponovalo predpokladmi na výcvik pre ozbrojené alebo záchranné zložky. Z tohto dôvodu dochádza od 1. 1. 2019 k vyňatiu spod pôsobnosti zákona obstarávania živých zvierat v intenciách dotknutých finančných limitov. Nová práva úprava ďalej zaviedla exempciu v ustanovených finančných limitoch, ktorá umožní zefektívniť nákup krmív určených pre zvieratá v zoológických záhradách a tým pružnejšie a adekvátnejšie reagovať na nutričné potreby jednotlivých zvierat, nakoľko individuálna spotreba krmiva u jednotlivých zvierat je daná rozličnou potrebou živín, ktorá sa neustále mení vzhľadom na hmotnosť, vek, pohlavie, sezónnosť, fázu reprodukčného cyklu, typ metabolizmu, temperament, spôsob ustajnenia, nárokov na tepelný režim alebo stres zvierat chovaných v zoológických záhradách. Pod pojmom krmivo je potrebné rozumieť akékoľvek látky alebo výrobky, vrátane doplnkových látok, spracované, čiastočne spracované alebo nespracované, určené na používanie na kŕmenie zvierat orálnou cestou. Výnim-

ku je pritom potrebné chápať tak, že sa uplatňuje na krmivo ako celok, t. j. kumulatívne sa zohľadňujú všetky druhy krmív, a teda nebudú sa uplatňovať „osobitné finančné limity“ napríklad na objemové krmivo, jadrové krmivo, ovocie a zeleninu, vedľajšie živočíšne produkty a pod.

- **dodanie tovaru alebo poskytnutie služby pre zákazky určené výlučne na výskumné, experimentálne, študijné alebo vývojové účely a ide o verejného obstarávateľa začleneného do sektora výskumu a vývoja podľa zákona o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja.**
- Právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia uskutočňujúce výskum a vývoj sa na štatistické účely začleňujú do týchto sektorov výskumu a vývoja štátny sektor, ktorý tvorí Slovenská akadémia vied a právnické osoby uskutočňujúce výskum a vývoj zriadené ústrednými orgánmi štátnej správy, sektor verejných výskumných inštitúcií, ktorý tvoria verejné výskumné inštitúcie, sektor vysokých škôl, ktorý tvoria verejné vysoké školy, štátne vysoké školy, súkromné vysoké školy a nimi založené právnické osoby uskutočňujúce výskum a vývoj.**

! Upozornenie

Osobitné požiadavky, ktoré sú častokrát nezlučiteľné s požiadavkami opisu predmetu zákazky v intenciách § 42, si vyžaduje aj obstarávanie špecifických tovarov (prístroj, zariadenie, chemikália, enzým, protilátka a pod.) alebo služieb (analýzy, sekvenovanie a pod.) priamo určených pre potreby vedy a výskumu. Moderné experimentálne protokoly sú pritom založené na použití konkrétneho výrobku (prístroja, chemikálie, protilátky) a použitie iného výrobku (s formálne identickými parametrami) môže viesť k neúspechu celého experimentu (škoda rádozo prevyšujúca potenciálnu úsporu pri použití lacnejšieho komponentu). Analogické riziko je reálne aj pri špecifických službách pre výskumné účely. Použitie zákona je v daných prípadoch komplikované a hospodárska súťaž je podstatne zúžená, a preto sa právnou úpravou sleduje výrazné zníženie administratívnej záťaže, ak sa použitie pravidiel verejného obstarávania považuje za neúčelné.

- **príprava a zabezpečenie medzinárodného podujatia významného charakteru na úrovni prezidenta Slovenskej republiky, predsedu Národnej rady Slovenskej republiky alebo člena vlády Slovenskej republiky.**

Upozornenie

V súvislosti s výnimkou týkajúcou sa prípravy a zabezpečenia medzinárodného podujatia významného charakteru na úrovni prezidenta Slovenskej republiky, predsedu Národnej rady Slovenskej republiky alebo člena vlády Slovenskej republiky vychádza z predpokladu, že zabezpečenie medzinárodného podujatia za účasti vysokých štátnych predstaviteľov Slovenskej republiky a iných štátov sa vyznačuje vysokou organizačnou a časovou náročnosťou, ako aj potrebou zabezpečiť takéto významné podujatie na zodpovedajúcej dôstojnej úrovni s pozitívnou reprezentáciou Slovenskej republiky navonok. Medzinárodné podujatia významného charakteru na úrovni uvedených štátnych predstaviteľov si vyžadujú bezpečnostné opatrenia nielen pri presune, príchode a odchode jednotlivých štátnych predstaviteľov a delegácií, ale aj pri zabezpečení objektivej bezpečnosti samotného miesta, kde bude podujatie prebiehať. Potreba vykonania všetkých úkonov na zaistenie bezpečnosti a zabezpečenie požiadaviek zúčastňujúcich sa krajín má vplyv na samotné organizačno-technické zabezpečenie takéhoto podujatia, pričom ich zverejnenie v prípadoch poskytnutia opisu predmetu zákazky zverejnením v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní by predstavovalo neúmerné zvýšenie bezpečnostného rizika samotného podujatia.

Poznámka

Ostatnou novelou zákona sa zmenilo znenie odseku 14 (predchádzajúce znenie odseku 13). Uvedená právna úprava sa zaviedla na základe požiadavky rezortu školstva, podľa ktorej „vzhľadom na to, že proces verejného obstarávania predstavuje časovú záťaž, ktorá v prípade urgentnej potreby učebníc, učebných textov alebo pracovných zošitov vytvára školám prekážku k efektívnemu a pre školu menej zaťažujúcemu nadobudnutiu potrebných pomôcok. Nová právna

úprava zrušila predchádzajúcu podlimitnú výnimku v danej oblasti, ktorá nemala všeobecnú personálnu pôsobnosť a namiesto nej zaviedla výnimku pre zákazku s nízkou hodnotou v danej oblasti. Ide o úpravu, ktorá zohľadňuje požiadavku rezortu a zároveň nie je len rozšírením predchádzajúcich výnimiek zo zákona, ale nachádza rovnováhu v tom, že výnimku pre vyššie limity zrušila a pre nižšie limity zovšeobecnila.

Zákon o verejnom obstarávaní sa nevzťahuje na zákazku s nízkou hodnotou, ktorej predmetom je

- uskutočnenie stavebných prác pre verejného obstarávateľa, ktorých **dodávateľom je registrovaný sociálny podnik**,

Upozornenie

Od 1. 5. 2018 sa doplnilo ustanovenie, podľa ktorého sa zákon o verejnom obstarávaní nevzťahuje na zákazku s nízkou hodnotou, ktorej predmetom je uskutočnenie stavebných prác pre verejného obstarávateľa, ktorých dodávateľom je registrovaný sociálny podnik, fyzická osoba so zdravotným postihnutím, ktorá prevádzkuje alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť na chránenom pracovisku, alebo ktoré sú dodávané chránenou dielňou alebo v rámci programov chránených pracovných miest.

- uskutočnenie stavebných prác pre verejného obstarávateľa, ktorých **dodávateľom je fyzická osoba so zdravotným postihnutím**, ktorá prevádzkuje alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť na chránenom pracovisku,
- uskutočnenie stavebných prác pre verejného obstarávateľa, ktoré **sú dodávané chránenou dielňou alebo v rámci programov chránených pracovných miest**, ak najmenej 30 % zamestnancov vykonávajúcich prácu v chránených dielňach alebo v rámci programov chránených pracovných miest tvoria osoby so zdravotným postihnutím alebo inak znevýhodnené osoby,
- **tvorba a vydanie učebníc, učebných textov a pracovných zošitov alebo nákup učebníc, učebných textov a pracovných zošitov**, ktorú zadáva škola.

Na vzdelávanie v školách podľa tohto zákona sa používajú učebnice schválené ministerstvom

školsťva; používajú sa aj iné učebné texty a pracovné zošity, ktoré sú v súlade s cieľmi a princípmi tohto zákona. Na vyučovanie predmetu náboženstvo alebo náboženská výchova podľa tohto zákona možno používať učebnice, učebné texty a pracovné zošity schválené štátom uznanou cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou. Schválená učebnica, učebný text a pracovný zošit obsahujú schvalovaciu doložku, ktorú vydáva ministerstvo školstva na základe odborného posúdenia ich súladu s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona so štátnym vzdelávacím programom, pri plnení ktorého sa majú používať. Pre školy v pôsobnosti ministerstva zdravotníctva schvaľuje učebnice, učebné texty, pracovné zošity a učebné pomôcky pre odborné predmety v zdravotníckych odboroch vzdelávania a vydáva schvalovaciu doložku ministerstvo zdravotníctva. Pre školy v pôsobnosti ústredných orgánov štátnej správy schvaľuje učebnice, učebné texty, pracovné zošity a učebné pomôcky pre odborné predmety a vydáva schvalovaciu doložku príslušný ústredný orgán štátnej správy.

Po novom sa zákon o verejnom obstarávaní od 1. 1. 2019 nevzťahuje ani na zákazku, ktorý predpokladaná hodnota je **nižšia ako 10 000 eur (do 31. marca 2022 to bola suma 5 000)** v priebehu kalendárneho roka alebo počas platnosti zmluvy, ak sa zmluva uzatvára na dlhšie obdobie ako jeden kalendárny rok.

Po novom sa zaviedla výnimka spod pôsobnosti zákona pre zákazky, ktorých predpokladaná hodnota je nižšia ako 10 000 eur (**do 31. marca 2022 to bola suma 5 000**), v priebehu kalendárneho roka alebo počas platnosti zmluvy, ak sa zmluva uzatvára na dlhšie obdobie ako jeden kalendárny rok. Uvedeným sa sledovalo hlavne zefektívnenie a spružnenie nákupov pri zákazkách, ktoré z pohľadu ich hodnoty nie je vhodné regulovať pravidlami verejného obstarávania.

Poznámka

Ostatnou novelou zákona sa v znení ods. 15 suma 5 000 eur nahradila sumou 10 000 eur, čo znamená, že sa zvýšil finančný limit pre tzv. zákazky malého rozsahu, ktoré nespádajú do pôsobnosti zákona z predchádzajúcich 5 000 eur na 10 000 eur.

Uvedená právna úprava bola reakciou na požiadavky vyplývajúce z Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, v zmysle ktorých je jedným z cieľov reformy verejného obstarávania jeho zrýchlenie a zjednodušenie. V rámci implemen-

tačných opatrení sa ako **jedna z najvýznamnejších zmien zákona o verejnom obstarávaní** uvádza úprava finančných limitov pre zákazku, koncesiu a súťaž návrhov, so zachovaním úpravy finančných limitov pre podlimitné zákazky, zákazky s nízkou hodnotou a finančného limitu na uplatňovanie zákona priamo v zákone.

Poznámka

Novelou zákona č. 141/2021 Z. z. sa s účinnosťou od 6. 5. 2021 ustanovenie doplnilo odsekom 16 (od 31. marca 2022 odsek 17 vzhľadom na doplnenie odseku 12 a následného prečíslovania nasledujúcich odsekov). Zákon o verejnom obstarávaní sa vzťahuje na obstarávanie výskumných a vývojových služieb zodpovedajúcich kódom slovníka obstarávania 73000000-2 až 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 a 73430000-5, z ktorých prospech plynie výlučne verejnému obstarávateľovi alebo obstarávateľovi na využitie pri plnení vlastných úloh a odplatu za poskytnutú službu poskytuje v plnom rozsahu verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ.

Za účelom presného a adresného riešenia situácie podpory výskumu a vývoja vykonávaného subjektami, ktorí nie sú verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi, sa vyprecizovala úprava výnimky na výskumno-vývojové služby podľa § 1 ods. 2 písm. d) zákona, aby bolo evidentné, že zákon sa vzťahuje len na verejné zákazky spĺňajúce ďalšie tri podmienky, a to konkrétne

- **CPV kódy,**
- **prospech pre verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa,**
- **úhrada verejným obstarávateľom alebo obstarávateľom.**

Primárnym cieľom uvedenej novely od 6. 5. 2021 bolo nahradiť štylisticky komplikovanejšiu formuláciu v ustanovení § 1 ods. 2 písm. d) zákona, textáciou zohľadňujúcou štylistickú textáciu článku 14 smernice 201/24/EÚ a znenie bodu 34 preambuly tejto smernice, podľa ktorej by sa malo podporovať spolufinancovanie programov výskumu a vývoja zdrojmi z príslušného odvetvia.

Novela zákona spresnila, že táto smernica sa uplatňuje len vtedy, keď takéto spolufinancovanie neexistuje a výsledok v činnosti v oblasti výskumu a vývoja patrí dotknutému verejnému obstarávateľovi. Tým by sa však nemala vylúčiť možnosť, aby poskytovateľ služby po vykonaní týchto činností mohol v súvislosti s nimi zverejniť ich súhrn,

zatieľ čo verejný obstarávateľ si ponechá výlučné právo na použitie výsledku výskumu a vývoja pri vykonávaní svojej vlastnej činnosti. Fiktívne podieľanie sa na výsledkoch výskumu a vývoja alebo výhradne symbolická účasť na odplate pre poskytovateľa služieb by však nemala brániť uplatneniu tejto smernice.

§ 2

Základné pojmy

(1) Verejné obstarávanie sú pravidlá a postupy podľa tohto zákona, ktorými sa zadávajú zákazky, koncesie a súťaže návrhov.

(2) Informácie potrebné na vypracovanie ponuky, návrhu alebo na preukázanie splnenia podmienok účasti sú informácie uvedené v dokumentoch potrebných na vypracovanie ponúk, návrhu alebo na preukázanie splnenia podmienok účasti vo verejnom obstarávaní.

(3) Dokumenty potrebné na vypracovanie ponuky, návrhu alebo na preukázanie splnenia podmienok účasti sú najmä oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania, oznámenie použité ako výzva na súťaž, oznámenie o koncesii, oznámenie o vyhlásení súťaže návrhov, výzva na predkladanie ponúk, súťažné podklady, súťažné podmienky, informatívny dokument, koncesná dokumentácia a iná sprievodná dokumentácia.

(4) Podporná činnosť vo verejnom obstarávaní je najmä

- poskytovanie technickej infraštruktúry pri zadávaní zákazky, uzavretí rámcovej dohody, zadávaní koncesie alebo pri použití súťaže návrhov,
- poskytovanie poradenstva vo verejnom obstarávaní,
- príprava a riadenie postupov verejného obstarávania v mene a na účet verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa.

(5) Na účely tohto zákona sa rozumie

- hospodárskym subjektom fyzická osoba, právnická osoba alebo skupina takýchto osôb, ktorá na trh dodáva tovar, uskutočňuje stavebné práce alebo poskytuje službu,
- záujemcom hospodársky subjekt, ktorý má záujem o účasť vo verejnom obstarávaní,
- uchádzačom hospodársky subjekt, ktorý predložil ponuku,
- koncesionárom hospodársky subjekt, s ktorým verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ uzavrel koncesnú zmluvu podľa tohto zákona,
- subdodávateľom hospodársky subjekt, kto-

rý uzavrie alebo uzavrel s úspešným uchádzačom písomnú odplatnú zmluvu na plnenie určitej časti zákazky alebo koncesie,

- stavbou výsledok stavebných prác alebo stavebných prác a inžinierskych služieb ako celku, ktorý spĺňa ekonomickú funkciu alebo technickú funkciu,
- rámcovou dohodou písomná dohoda medzi jedným alebo viacerými verejnými obstarávateľmi alebo jedným alebo viacerými obstarávateľmi na jednej strane a jedným alebo viacerými uchádzačmi na strane druhej; rámcová dohoda určuje podmienky zadávania zákaziek počas jej platnosti, najmä čo sa týka ceny a ak je to možné, aj predpokladaného množstva predmetu zákazky,
- písomnou formou akékoľvek vyjadrenie pozostávajúce zo slov alebo čísiel, ktoré možno čítať, reprodukovat' a následne odovzdať ďalej vrátane informácií prenášaných a uchovávaných elektronickými prostriedkami,
- elektronickými prostriedkami elektronické nástroje a elektronické zariadenia na spracovanie údajov vrátane digitálnej kompresie a uchovávanie údajov, ktoré sú prenášané, posielané a prijímané po vedení rádiovými vlnami, optickými prostriedkami alebo inými elektromagnetickými prostriedkami,
- žiadosťou o účasť
 - písomná žiadosť o poskytnutie súťažných podkladov alebo koncesnej dokumentácie, ak ide o verejnú súťaž, obchodnú verejnú súťaž alebo postup zadávania podlimitnej zákazky **postupom podľa § 112 až 116**,
 - písomná žiadosť o zaradenie do procesu verejného obstarávania, ak ide o užšiu súťaž, rokovacie konania, súťažný dialóg, inovatívne partnerstvo a koncesný dialóg,
 - predloženie dokladov, ktorými záujemca preukazuje splnenie podmienok účasti vo verejnom obstarávaní alebo predloženie jednotného európskeho dokumentu pre verejné obstarávanie (ďalej len „jednotný európsky dokument“), ak ide o užšiu súťaž, rokovacie konania, súťažný dialóg, inovatívne partnerstvo a koncesný dialóg,
- životným cyklom všetky postupné fázy výroby, stavby alebo poskytovania služby ako výskum a vývoj, priemyselný vývoj, výroba, oprava, modernizácia, úprava, údrž-

■ Zákon č. 343/2015 Z. z.

- ba, logistika, školenie, testovanie, stiahnutie a likvidácia,
- l) výskumom a vývojom všetky činnosti zahŕňajúce základný výskum, aplikovaný výskum a experimentálny vývoj; experimentálny vývoj môže zahŕňať realizáciu zariadení demonštrujúcich výkon novej koncepcie alebo novej technológie v príslušnom prostredí alebo v reprezentatívnom prostredí,
- m) inováciou zavedenie nového alebo významne zlepšeného výrobku, služby alebo procesu, ktorý môže zahŕňať aj výrobný, stavebný alebo konštrukčný proces, novú marketingovú metódu alebo novú organizačnú metódu do podnikateľskej praxe, organizáciu pracovného prostredia alebo vonkajších vzťahov,
- n) značkou akýkoľvek dokument, osvedčenie alebo potvrdenie, ktoré potvrdzuje, že stavebné práce, výrobok, služba, proces alebo postup spĺňa podmienky na udelenie značky,²⁶⁾
- o) bežne dostupnými tovarmi, stavebnými prácami alebo službami na trhu tovary, stavebné práce alebo služby, ktoré
1. sú ponúkané v podobe, v ktorej sú bez väčších úprav ich vlastností alebo prvkov aj dodané, uskutočnené alebo poskytnuté a zároveň
 2. sú spravidla v podobe, v akej sú dodávané, uskutočňované alebo poskytované pre verejného obstarávateľa a obstarávateľa, dodávané, uskutočňované alebo poskytované aj pre spotrebiteľov a iné osoby na trhu,
- p) sociálnym hľadiskom taký aspekt súvisiaci s predmetom zákazky, ktorý môže viesť k pozitívnemu sociálnemu vplyvu^{26a)} plnenia predmetu zákazky, najmä k vytvoreniu alebo podpore tvorby pracovných príležitostí, dôstojným, spravodlivým a uspokojivým pracovným podmienkam nad rámec zákonom vyžadovanej povinnosti ich zabezpečenia, začleneniu znevýhodnených, ohrozených alebo vylúčených osôb a skupín osôb do spoločenských vzťahov a zjednodušeniu ich prístupu na trh práce, zvýšeniu dostupnosti a použiteľnosti tovarov, služieb a stavebných prác pre zdravotne postihnuté osoby, etickému a spravodlivému obchodovaniu, zabezpečeniu rastu ekonomiky založenej na vedomostiach a inováciách, udržateľnosti zdrojov a sociálnej a územnej súdržnosti, k zvyšovaniu zodpovednosti dodávateľov vo vzťahu

k záujmom spoločnosti, najmä integrovaním sociálne prospešných aktivít do činnosti dodávateľa a spoluprácou s jeho činnosťou dotknutými subjektmi alebo zmierňovaním dôsledkov ekonomického a sociálneho zaoštvania najmenej rozvinutých okresov,

- q) **environmentálnym hľadiskom taký aspekt súvisiaci s predmetom zákazky, ktorý znižuje negatívne vplyvy alebo predchádza negatívnym vplyvom obstarávaných tovarov, stavebných prác alebo služieb na životné prostredie počas akejkoľvek fázy ich životného cyklu, prispieva k ochrane životného prostredia, podporuje adaptáciu na zmenu klímy alebo podporuje trvalo udržateľný rozvoj, najmä prostredníctvom**

1. znižovania znečistenia ovzdušia, vody a pôdy,
2. znižovania emisií skleníkových plynov,
3. ochrany lesov,
4. predchádzania vzniku odpadov alebo znižovania množstva vzniknutých odpadov,
5. zhodnocovania alebo recyklácie využívaných materiálov,
6. využívania obnoviteľných zdrojov alebo
7. efektívnejšieho využívania prírodných zdrojov.

(6) Bežne dostupnými tovarmi, stavebnými prácami alebo službami podľa odseku 5 písm. o) sú najmä tovary, stavebné práce alebo služby určené na uspokojenie bežných prevádzkových potrieb verejného obstarávateľa a obstarávateľa.

(7) Bežne dostupnými tovarmi alebo službami podľa odseku 5 písm. o) sú najmä tovary a služby spotrebného charakteru.

Komentár k § 2

Zákon v predmetnom ustanovení objaňuje základnú terminológiu zákona o verejnom obstarávaní s vysvetlením ich definície.

• Verejné obstarávanie

Verejným obstarávaním sa rozumie pravidlá a postupy, ktoré predpisuje zákon v súvislosti s uzatváraním zmlúv povinnými subjektami. Ide o postupy, ktorými sa zadávajú zákazky (§ 3), koncesie (§ 34) a súťaže návrhov.

- **Informácie potrebné na vypracovanie ponuky, návrhu, na preukázanie splnenia podmienok účasti**

Ide o informácie uvedené v dokumentoch. V podstate ide o dokumenty potrebné na vypracovanie ponúk, návrhu alebo na preukázanie splnenia podmienok účasti vo verejnom obstarávaní.

- **Dokumenty potrebné na vypracovanie ponuky, návrhu, na preukázanie splnenia podmienok účasti**

- oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania,
- oznámenie použité ako výzva na súťaž,
- oznámenie o koncesii,
- oznámenie o vyhlásení súťaže návrhov,
- výzva na predkladanie ponúk,
- súťažné podklady,
- súťažné podmienky,
- informatívny dokument,
- koncesná dokumentácia,
- iná sprievodná dokumentácia.

Oznámenia používané vo verejnom obstarávaní verejný obstarávateľ a obstarávateľ posielajú Úradu pre úradné publikácie Európskej únie a úradu na uverejnenie.

- **Podporná činnosť vo verejnom obstarávaní**

- poskytovanie technickej infraštruktúry pri zadávaní zákazky,
- poskytovanie technickej infraštruktúry pri uzavretí rámcovej dohody,
- poskytovanie technickej infraštruktúry pri zadávaní koncesie,
- poskytovanie technickej infraštruktúry pri použití súťaže návrhov,
- poskytovanie poradenstva vo verejnom obstarávaní,
- príprava a riadenie postupov verejného obstarávania v mene a na účet verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa.

Definícia základnej terminológie vo verejnom obstarávaní

- **Hospodársky subjekt**

Ide o fyzickú osobu, právnickú osobu alebo skupinu takýchto osôb. Táto osoba (skupina osôb)

- dodáva na trh tovar,
- uskutočňuje stavebné práce,
- poskytuje službu.

Definícia hospodárskeho subjektu predstavuje najširšie vyjadrenie potenciálneho dodávateľa

tovarov, poskytovateľa služieb alebo realizátora stavebných prác. Hospodársky subjekt, ktorý má záujem o účasť vo verejnom obstarávaní, je záujemcom, ktorý sa predložením ponuky stáva uchádzačom.

Predmetná terminológia nadväzuje na jednotlivé etapy procesu verejného obstarávania.

- **Záujemca**

Ide o hospodársky subjekt. Tento subjekt vyvíja záujem o účasť vo verejnom obstarávaní.

- **Uchádzač**

Ide o hospodársky subjekt, ktorý predložil ponuku v rámci verejného obstarávania.

- **Koncesionár**

Ide o hospodársky subjekt, s ktorým bola uzavretá koncesná zmluva. Koncesnú zmluvu s ním uzatvára verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ podľa zákona o verejnom obstarávaní.

Koncesná zmluva nesmie byť v rozpore so súťažnými podkladmi alebo koncesnou dokumentáciou a s ponukou predloženou úspešným uchádzačom alebo uchádzačmi. Koncesia napríklad na stavebné práce je zákazka rovnakého typu ako zákazka na uskutočnenie stavebných prác s tým rozdielom, že protiplnením za stavebné práce, ktoré sa majú uskutočniť, je buď právo na využívanie stavby na dohodnutý čas alebo je toto právo spojené s peňažným plnením.

- **Subdodávateľ**

Ide o hospodársky subjekt, ktorý uzavrel s úspešným uchádzačom písomnú odplatnú zmluvu na plnenie určitej časti zákazky alebo koncesie. Zároveň však ide aj o hospodársky subjekt, ktorý ešte len uzavrie odplatnú zmluvu.

- **Stavba**

Ide o výsledok stavebných prác alebo stavebných prác a inžinierskych služieb ako celku, ktorý spĺňa ekonomickú funkciu alebo technickú funkciu.

Definícia stavby vychádza z definície upraveanej smernicami pre oblasť verejného obstarávania a je rozdielna od definície stavby podľa stavebného zákona slúžiacej účelom stavebného konania. Na účely zákona o verejnom obstarávaní ide v podstate o stavbu v zmysle investičného zabezpečenia stavebno-inžinierskych prác.

- **Rámcová dohoda**

Ďalším inštitútom zákona o verejnom obstarávaní je rámcová dohoda.

Ide o druh zmluvy, ktorá vymedzuje len určitý rámec plnenia na rozdiel od zmluvy, ktorá obsahuje všetky kontraktčné podmienky súvisiace s predmetom zákazky a tvorí konečnú úpravu vzájomných vzťahov zmluvných strán.

■ Zákon č. 343/2015 Z. z.

Ide o písomnú dohodu, ktorá určuje podmienky zadávania zákaziek počas jej platnosti. Medzi podmienky patrí napríklad cena, ak je to možné aj predpokladané množstvo predmetu zákazky.

Rámcová dohoda sa uzatvára medzi

- jedným alebo viacerými verejnými obstarávateľmi,
- jedným alebo viacerými obstarávateľmi na jednej strane a jedným alebo viacerými uchádzačmi na strane druhej.

! Upozornenie

V súlade s európskymi smernicami (2014/24/EÚ v platnom znení, 2014/25/EÚ v platnom znení) sa od 1. 1. 2019 uplatňuje definícia rámcovej dohody. Rámcová dohoda predstavuje pomerne flexibilný nástroj na obstarávanie bežných tovarov, služieb alebo stavebných prác prevažne prevádzkového charakteru (napr. kancelárske potreby, papier, deratizačné alebo dezinfekčné služby, opravárske práce). Ide o opakované plnenia, ktorých množstvo nie sú celkom presne známe.

Z uvedeného dôvodu sa zaviedlo pravidlo, podľa ktorého rámcová dohoda nemusí upravovať množstvo predmetu zákazky, ktorý sa na jej základe plánuje obstaráť, ak toto množstvo reálne nie je možné vopred určiť. Ak je však možné predpokladať množstvo určiť aspoň rámcovo, je verejný obstarávateľ a obstarávateľ povinný toto množstvo uviesť v rámcovej dohode, aby tak potenciálnym uchádzačom a záujemcom poskytol čo možno najviac informácií, ktoré sú potrebné na vypracovanie relevantnej ponuky.

Okrem toho naďalej platí, že aj pri rámcových dohodách sú verejní obstarávatelia a obstarávatelia povinní určiť predpokladanú hodnotu zákazky a zahrnúť do nej maximálnu predpokladanú hodnotu všetkých zmlúv plánovaných počas trvania rámcovej dohody. Súčasne naďalej platí i povinnosť uviesť v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania alebo v oznámení použitom ako výzva na súťaž buď predpokladanú hodnotu rámcovej dohody, množstvo alebo rozsah obstarávaného predmetu zákazky.

Ak verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ určuje podmienky účasti v spojení s predpokla-

danou hodnotou alebo ak vyžaduje zábezpeku, naďalej **má povinnosť uviesť predpokladanú hodnotu rámcovej dohody v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania**, resp. v oznámení použitom ako výzva na súťaž.

Ustanovenie taktiež poskytuje legálne definície spojené s komunikáciou a síce vysvetlenie pojmov „písomne“ a elektronické prostriedky.

Taktiež je bližšie špecifikované, čo sa rozumie pod pojmami „žiadosť o účasť“, „informácie potrebné na vypracovanie ponuky“ a „dokumenty potrebné na vypracovanie ponuky“.

• Písomná forma

Akékoľvek vyjadrenie pozostávajúce zo slov alebo čísiel, ktoré možno čítať, reprodukovat' a následne odovzdať ďalej. Taktiež pod uvedený pojem patria informácie prenášané a uchovávané elektronickými prostriedkami (definícia nižšie).

• Elektronické prostriedky

Ide o elektronické nástroje a elektronické zariadenia na spracovanie údajov vrátane digitálnej kompresie a uchovávanie údajov, ktoré sú prenášané, posielané a prijímané po vedení, rádiovými vlnami, optickými prostriedkami alebo inými elektromagnetickými prostriedkami.

• Žiadosť o účasť

- písomná žiadosť o poskytnutie súťažných podkladov alebo koncesnej dokumentácie,
- písomná žiadosť o zaradenie do procesu verejného obstarávania,
- predloženie dokladov, ktorými záujemca preukazuje splnenie podmienok účasti vo verejnom obstarávaní alebo predloženie jednotného európskeho dokumentu pre verejné obstarávanie – jednotný európsky dokument.

• Životný cyklus

Pojem životný cyklus zahŕňa všetky fázy spojené s obstaraním, využívaním a príp. likvidáciou predmetu zákazky.

Ide o všetky postupné fázy výrobu, stavby alebo poskytovania služby ako výskum a vývoj, priemyselný vývoj, výroba, oprava, modernizácia, úprava, údržba, logistika, školenie, testovanie, stiahnutie a likvidácia,

• Výskum a vývoj

Ide o činnosti zahŕňajúce

- základný výskum,
- aplikovaný výskum,
- experimentálny vývoj.

• Experimentálny vývoj

K uvedenému vývoju patrí realizácia zariadení demonštrujúcich výkon novej koncepcie alebo

novej technológii v príslušnom alebo reprezentatívnom prostredí.

- **Inovácia**

Ide v podstate o zavedenie nového alebo významne zlepšeného výrobku, služby alebo procesu.

Proces zahŕňa:

- výrobný proces,
- stavebný proces,
- konštrukčný proces,
- novú marketingovú metódu,
- novú organizačnú metódu do podnikateľskej praxe,
- organizáciu pracovného prostredia,
- organizáciu vonkajších vzťahov.

V právnej úprave sa legálne vymedzuje pojem inovácia. Výskum a inovácie vrátane ekologických a sociálnych inovácií patria medzi hlavné hnacie sily budúceho rastu.

Zo strategického hľadiska by verejný obstarávateľ a obstarávateľia mali čo najlepšie využiť verejnú obstarávanie na podporu inovácií. Nákup inovačných výrobkov, stavebných prác a služieb zohráva dôležitú úlohu pri zvyšovaní účinnosti a kvality verejných služieb a zároveň **reaguje na veľké spoločenské výzvy**. Prispieva k dosiahnutiu čo najefektívnejšieho využívania verejných finančných prostriedkov, ako aj k rozsiahlejším hospodárskym, environmentálnym a spoločenským prínosom z hľadiska nových nápadov a ich zhmotnenia do inovačných výrobkov a služieb, čím sa podporuje udržateľný hospodársky rast.

Vzhľadom na význam inovácií by verejný obstarávateľ a obstarávateľia mali čo najčastejšie umožňovať predkladanie variantných riešení. Pozornosť verejného obstarávateľa a obstarávateľa by sa mala upriamiť na potrebu vymedziť minimálne požiadavky, ktoré by takéto variantné riešenia mali spĺňať.

„Inovácia“ je zavedenie nového alebo významne vylepšeného výrobku, služby alebo procesu vrátane, ale nie výlučne, výrobných, stavebných alebo konštrukčných procesov, novej marketingovej metódy alebo novej organizačnej metódy do podnikateľskej praxe, organizácie pracovného miesta alebo vonkajších vzťahov okrem iného s cieľom pomôcť riešiť spoločenské výzvy alebo podporiť stratégiu Európa 2020 na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu.

- **Značka**

Dokument, osvedčenie alebo potvrdenie, ktoré potvrdzuje, že stavebné práce, výrobok, služba, proces alebo postup spĺňa podmienky na udelenie

značky podľa zákona č. 469/2002 Z. z. o environmentálnom označovaní výrobkov.

- **Bežne dostupné tovary, stavebné práce alebo služby na trhu**

Ide o tovary, stavebné práce, služby, ktoré sú ponúkané v podobe, v ktorej sú bez väčších úprav ich vlastností alebo prvkov aj dodané, uskutočnené alebo poskytnuté a zároveň sú spravidla v podobe, v akej sú dodávané, uskutočňované alebo poskytované pre verejného obstarávateľa a obstarávateľa, dodávané, uskutočňované alebo poskytované aj pre spotrebiteľov a iné osoby na trhu.

Poznámka

Po ostatnej novele zákona sa zo znenia § 2 ods. 5 písm. o) vypustil prvý bod, čím sa revidovala definícia bežnej dostupnosti. V rámci právnej úpravy sa vypustil definičný znak zameraný na „špecifické“ a „jedinečné“ požiadavky predmetu obstarávania, ktorý bol v praxi problematický predovšetkým pri realizácii stavebných prác, ktoré sa z ich vlastnej povahy v podstate vždy zadávajú na základe špecifických požiadaviek aj napriek tomu, že môže ísť o jednoduché stavebné práce, ktoré z pohľadu ich zložitosti, dostupnosti na trhu a konfekčnej povahy môžu napĺňa atribút bežnej dostupnosti. Na tieto účely samozrejme platí, že subjekt spĺňajúci kritéria kontrolovanej osoby podľa čl. 12 ods. 1 smernice nie je súkromným subjektom, hoci má právnu formu bežnej korporácie.

- **Sociálne hľadisko**

Upozornenie

Od 1. 5. 2018 zákon definuje sociálne hľadisko vo verejnom obstarávaní. V tejto súvislosti sa zároveň upravila terminológia používaná v zákone. Ide o aspekt súvisiaci s predmetom zákazky, ktorý môže viesť k pozitívnemu sociálnemu vplyvu plnenia predmetu zákazky.

Pozitívnym sociálnym vplyvom je napĺňanie verejného záujmu alebo komunitného záujmu. Naplňaním verejného záujmu na účely tohto zákona je poskytovanie spoločensky prospešnej služby pre spoločnosť ako celok alebo pre neobmedzený okruh fyzických osôb, poskytovanie spoločensky prospešnej služby znevýhodneným osobám alebo zraniteľným osobám a poskytovanie spoločensky prospešnej služby. **Naplňaním**

komunitného záujmu na účely tohto zákona je poskytovaním spoločensky prospešnej služby pre skupinu osôb, ktorú je možné ohraničiť a identifikovať podľa územného, členského, záujmového alebo iného objektívneho kritéria, okrem poskytovania spoločensky prospešnej služby znevýhodneným osobám alebo zraniteľným osobám a spoločensky prospešnej služby.

Ide hlavne o vytvorenie alebo podporu tvorby pracovných príležitostí, dôstojným, spravodlivým a uspokojivým pracovným podmienkam nad rámec zákonom vyžadovanej povinnosti ich zabezpečenia, začleneniu znevýhodnených, ohrozených alebo vylúčených osôb a skupín osôb do spoločenských vzťahov a zjednodušeniu ich prístupu na trh práce, zvýšeniu dostupnosti a použiteľnosti tovarov, služieb a stavebných prác pre zdravotne postihnuté osoby, etickému a spravodlivému obchodovaniu, **zabezpečeniu rastu ekonomiky založenej na vedomostiach a inováciách**, udržateľnosti zdrojov a sociálnej a územnej súdržnosti, k zvyšovaniu zodpovednosti dodávateľov vo vzťahu k záujmom spoločnosti, najmä **integrovaním sociálne prospešných aktivít do činnosti dodávateľa a spoluprácou s jeho činnosťou dotknutými subjektmi** alebo zmierňovaní dôsledkov ekonomického a sociálneho zaostávania najmenej rozvinutých okresov.

• Environmentálne hľadisko

Poznámka

Ostatnou novelou sa znenie definujúce základné pojmy doplnilo novým pojmom environmentálne hľadisko. Uvedená právna úprava vychádza z toho, že zákon ustanovoval pojem „environmentálne hľadiská“ v rámci osobitných podmienok plnenia zmluvy (§ 42 ods.12) ako aj pri kritériách na vyhodnotenie ponúk (§44 ods. 4), avšak jeho obsah nedefinoval.

Podľa § 42 ods. 12 zákona verejný obstarávateľ a obstarávateľ môžu určiť osobitné podmienky plnenia zmluvy, ak ich uvedú v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania, oznámení použitom ako výzva na súťaž alebo v súťažných podkladoch. Osobitné podmienky plnenia zmluvy môžu zahŕňať ekonomické, sociálne, environmentálne hľadiská, hľadiská súvisiace s inováciou alebo zamestnanosťou. V prípade, že ide o zákazku v oblasti obrany a bezpečnosti, **osobitné podmienky plnenia zmluvy sa môžu týkať aj subdodávateľov, bezpečnosti a ochrany utajovaných sku-**

točností alebo bezpečnosti dodávok.

Podľa § 44 ods. 4 zákona sa najlepších pomer ceny a kvality posúdi na základe ceny alebo nákladov a ďalších kritérií, ktoré zahŕňajú kvalitatívne, environmentálne alebo sociálne hľadiská súvisiace s predmetom zákazky a ktorými sú najmä kvalita vrátane technického prínosu, estetické a funkčné vlastnosti, prístupnosť, riešenia vhodné pre všetkých používateľov, sociálne, environmentálne a inovačné charakteristické znaky, obchodovanie a jeho podmienky, organizácia, kvalifikácia a skúsenosti zamestnancov určených na plnenie zmluvy alebo koncesnej zmluvy, ak kvalita týchto zamestnancov môže mať významný vplyv na úroveň plnenia, záručný servis, pozáručný servis, technickú pomoc, dodacie podmienky, ako je dátum dodania, spôsob dodania, lehota dodania alebo termín ukončenia, ak ide o zákazku v oblasti obrany a bezpečnosti aj bezpečnosť dodávky, interoperabilita a prevádzkové charakteristiky.

Zelené verejné obstarávanie je pre štát strategický nástroj. Vynakladaním finančných prostriedkov na obstaranie komodít so zohľadnením environmentálneho dopadu nakupovaných tovarov, služieb a stavebných prác zmluvy prispieva k napĺňaniu svojich cieľov v oblasti zmierňovania a predchádzania zmeny klímy, ochrany životného prostredia i zdravia obyvateľstva. Na Slovensku je však na základe výsledkov monitorovania zeleného verejného obstarávania úroveň uplatňovania zeleného verejného obstarávania dlhodobo nízka. Prvý akčný plán Slovenskej republiky pre zelené verejné obstarávanie bol prijatý v novembri 2007. Podľa dát z posledného monitorovania realizovaného v roku 2021 bol podiel zeleného verejného obstarávania na celkovom verejnom obstarávaní v roku 2020 na úrovni 14,74 %, pokiaľ ide o počet uskutočnených zákaziek a na úrovni 11,45 %, pokiaľ ide o ich hodnotu v eurách bez DPH. V Správe Európskej komisie o Slovensku 2019 (Európsky semester 2019) sa uvádza, že Slovensko dosiahlo iba určitý pokrok pri plnení odporúčania z roku 2018 „zvýšiť vo verejnom obstarávaní uplatňovanie kritérií kvality a nákladov životného cyklu“.

V kontexte uvedeného sa preto navrhuje za účelom praktickejšieho „uchopenia“ zeleného verejného obstarávania vymedziť v rámci základných pojmov environmentálny aspekt, ktorý sa tak ako je uvedené vyššie, premieta do ďalších inštitútov verejného obstarávania.

S témou zeleného verejného obstarávania súvisí aj **Koncepcia rozvoja a realizácie zeleného verejného obstarávania v Slovenskej republike**, ktorá je výsledkom spolupráce Úradu

pre verejné obstarávanie, Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky a Slovenskej agentúry životného prostredia.

Téma zeleného verejného obstarávania sa intenzívne venuje aj samotná Európska komisia, ktorá na svojom webovom sídle zverejňuje množstvo užitočných informácií. Ako zdroj informácií je možné uviesť aj **webové sídlo Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky**.

Environmentálne hľadisko je aspektom súvisiacim s predmetom zákazky, ktorý znižuje negatívne vplyvy alebo predchádza negatívnym vplyvom obstarávaných tovarov, stavebných prác alebo služieb na životné prostredie počas akejkoľvek fázy ich životného cyklu, a zároveň prispieva k ochrane životného prostredia, podporuje adaptáciu na zmenu klímy alebo podporuje trvalo udržateľný rozvoj. K uvedenému dochádza najmä prostredníctvom znižovania znečistenia ovzdušia, vody a pôdy, znižovania emisií skleníkových plynov, ochrany lesov, predchádzania vzniku odpadov alebo znižovania množstva vzniknutých odpadov, zhodnocovania alebo recyklácie využívaných materiálov, využívania obnoviteľných zdrojov alebo efektívnejšieho využívania prírodných zdrojov.

- **Bežne dostupné tovary, stavebné práce alebo služby uvedené v písm. o)**

Ide o tovary, stavebné práce alebo služby určené na uspokojenie bežných prevádzkových potrieb verejného obstarávateľa a obstarávateľa. Cieľom definície tovarov, služieb alebo stavebných prác bežne dostupných na trhu je vyjadriť bežnú dostupnosť ako stav, keď ide o také tovary, stavebné práce alebo služby, ktoré sa dodávajú na trhu takpovediac v rovnakej podobe, rovnakým spôsobom komukoľvek a nie sú špecificky upravené pre potreby verejného obstarávateľa v danom prípade. Ako príklad je možné uviesť software, ktorým je operačný systém, ktorý je bežným tovarom, keďže je v rovnakej podobe a spôsobom dodávaný komukoľvek.

Naproti tomu software, ktorý si vyžaduje prispôbenie vždy na konkrétne požiadavky verejného obstarávateľa, je teda svojím spôsobom vždy jedinečný a s takýmto prispôbením nie je bežne dodávaný, nebude bežným tovarom.

Obdobne osobné motorové vozidlo je bežným tovarom aj vrátane modifikácií, ak ich bežne predávajúci či výrobca ponúka aj iným odberateľom na trhu, avšak v prípade, ak ide o dodanie napríklad automobilu prispôbeného na záchrannárske či iné obdobné činnosti, nepôjde o bežný tovar.

Pri službách a prácach bude posudzovanie obdobné – ak pôjde o služby alebo stavebné práce, ktoré sú bežne ponúkané bez ohľadu napríklad **na miesto plnenia len v závislosti od ich rozsahu, resp. iných, bežne ponúkaných podmienok**, pôjde o bežne dostupné služby a práce. Naopak, ak budú jedinečne dohodnuté pre daný konkrétny prípad so všetkými špecifikami z neho vyplývajúcimi, nepôjde o bežnú dostupnosť. Orientáciu poskytne v prvom kroku už ponuka, ktorá bude formulovaná spôsobom „tak ako je“.

- **Bežne dostupné tovary alebo služby podľa písm. o)**

Ide hlavne o tovary a služby spotrebného charakteru.

Zákon o verejnom obstarávaní tiež obsahuje demonštratívny výpočet príkladov, kedy ide o bežne dostupné tovary, služby alebo stavebné práce.

Pre úplnosť je napokon potrebné dodať, že **definícia bežnej dostupnosti nevychádza z účtovných predpisov**, a teda nie je relevantné, či v zmysle nich ide o tovary služby spotrebného charakteru alebo investičný majetok.

Bežnú dostupnosť na účely tohto zákona je tak potrebné posudzovať vždy „ad hoc“, nakoľko môžu nastať prípady, kedy investičný majetok bude bežne dostupný a naopak, tovar spotrebného charakteru nebude.

§ 3 Zákazka

(1) Zákazka na účely tohto zákona je odplatná zmluva uzavretá medzi jedným alebo viacerými verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi na jednej strane a jedným alebo viacerými úspešnými uchádzačmi na strane druhej, ktorej predmetom je dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služby.

(2) Zákazka na dodanie tovaru na účely tohto zákona je zákazka, ktorej predmetom je kúpa, lízing, kúpa tovaru na splátky alebo prenájom tovaru s možnosťou odkúpenia alebo bez možnosti odkúpenia; môže zahŕňať aj činnosti spojené s umiestnením a montážou tovaru.

(3) Zákazka na uskutočnenie stavebných prác na účely tohto zákona je zákazka, ktorej predmetom je

a) uskutočnenie stavebných prác alebo vypracovanie projektovej dokumentácie a uskutočnenie stavebných prác súvisiacich s niektorou z činností uvedených v oddiele 45 slovníka obstarávania,

■ Zákon č. 343/2015 Z. z.

- b) uskutočnenie stavby alebo vypracovanie projektovej dokumentácie a uskutočnenie stavby alebo
- c) uskutočnenie stavby akýmkoľvek spôsobom podľa požiadaviek, ktoré určil verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ, ktorý má rozhodujúci vplyv na druh stavby alebo projekt stavby.

(4) Zákazka na poskytnutie služby na účely tohto zákona je zákazka, ktorej predmetom je poskytnutie služby, okrem zákazky uvedenej v odsekoch 2 a 3.

(5) Civilná zákazka na účely tohto zákona je zákazka na dodanie tovaru, na uskutočnenie stavebných prác alebo na poskytnutie služby, ktorá nie je zákazkou v oblasti obrany a bezpečnosti podľa odseku 6.

(6) Zákazka v oblasti obrany a bezpečnosti na účely tohto zákona je zákazka na dodanie tovaru, na uskutočnenie stavebných prác alebo na poskytnutie služby, ktorej predmetom je

- a) dodanie vojenského vybavenia vrátane jeho častí, zložiek alebo montážnych celkov,
- b) dodanie citlivého vybavenia vrátane jeho častí, zložiek alebo montážnych celkov,
- c) uskutočnenie stavebných prác, dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb, ktoré priamo súvisia s dodávkou vybavenia podľa písmena a) alebo písmena b) pre akúkoľvek fázu jeho životného cyklu,
- d) uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služieb na osobitné vojenské účely alebo
- e) uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služieb, ktoré majú citlivý charakter.

(7) Vojenské vybavenie na účely tohto zákona je vybavenie osobitne navrhnuté alebo prispôbené na vojenské účely a určené na použitie ako zbraň, munícia alebo vojenský materiál.

(8) Citlivé vybavenie, stavebné práce citlivého charakteru a služba citlivého charakteru na účely tohto zákona je vybavenie, stavebné práce a služba na účely bezpečnosti, ktorá je spojená s utajovanou skutočnosťou,²⁷⁾ vyžaduje si utajovanú skutočnosť alebo obsahuje utajovanú skutočnosť.

vané v procese verejného obstarávania a súčasne určuje vzťahy medzi nimi.

Zákazka na účely tohto zákona je zákazka, ktorá sa uskutočňuje na základe písomnej zmluvy s plnením vyjadriteľným v peniazoch uzavretá s jedným alebo viacerými uchádzačmi a verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi, a ktorej predmetom je uskutočnenie stavebných prác, poskytnutie služieb alebo dodanie tovarov.

V súlade s právom Európskej únie pre oblasť verejného obstarávania sa definujú **zákazky na uskutočnenie stavebných prác, zákazky na dodanie tovaru a zákazky na poskytnutie služieb**.

Ďalším elementárnym členením zákaziek je delenie zákaziek na zákazky civilné a zákazky v oblasti obrany a bezpečnosti.

Zákon v ustanovení vymedzuje, ako sme už uviedli, aj zákazky citlivé, spojené s utajovanou skutočnosťou podľa **zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností**.

Zákazka na dodanie tovaru

Predmetom tejto zákazky je

- kúpa,
- lízing,
- kúpa tovaru na splátky,
- prenájom tovaru s možnosťou odkúpenia,
- prenájom tovaru bez možnosti odkúpenia,
- činnosti spojené s umiestnením a montážou tovaru.

Zákazka na uskutočnenie stavebných prác

Predmetom tejto zákazky je

- uskutočnenie stavebných prác,
- vypracovanie projektovej dokumentácie,
- uskutočnenie stavebných prác súvisiacich s niektorou z vymedzených činností, uvedených v oddiele 45 slovníka obstarávania,
- uskutočnenie stavby,
- vypracovanie projektovej dokumentácie a uskutočnenie stavby,
- uskutočnenie stavby na základe požiadaviek verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa. Zároveň sa berie ohľad na to, aký má verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ vplyv na druh stavby alebo jej projekt.

Zákazka na poskytnutie služby

Predmetom tejto zákazky je poskytnutie služby s výnimkou vyššie uvedených zákaziek.

Civilná zákazka

- zákazka na dodanie tovaru,

Komentár k § 3

Zákon o verejnom obstarávaní kategorizuje zákazky, ktoré zadáva verejný obstarávateľ a zákazky zadávané obstarávateľom, ktoré sú zadá-

- *zákazka na uskutočnenie stavebných prác,*
- *zákazka na poskytnutie služby, ktorá nie je zákazkou v oblasti obrany a bezpečnosti.*

Zákazka v oblasti obrany a bezpečnosti

Predmetom tejto zákazky je

- *dodanie vojenského vybavenia – častí, zložiek, montážnych celkov,*
- *dodanie citlivého vybavenia – častí, zložiek, montážnych celkov,*
- *uskutočnenie stavebných prác, dodanie tovaru, poskytnutie služieb súvisiacich s dodávkou uvedeného vybavenia,*
- *uskutočnenie stavebných prác, poskytnutie služieb na osobitné vojenské účely,*
- *uskutočnenie stavebných prác, poskytnutie služieb s citlivým charakterom.*

Aj v prípade zákazky v oblasti obrany a bezpečnosti ide o zákazku na dodanie tovaru, na uskutočnenie stavebných prác, na poskytnutie služby.

Vojenské vybavenie

Ide o vybavenie prispôbené vojenským účelom prípadne určené ako zbraň, munícia, vojenský materiál. Vyžaduje sa, aby toto vybavenie bolo navrhnuté zvlášť osobitným spôsobom pre stanovený účel.

Citlivé vybavenie, stavebné práce citlivého charakteru a služba citlivého charakteru

Priamo súvisí s utajovanou skutočnosťou, vyžaduje ju, prípadne utajovanú skutočnosť obhajuje.

Upozornenie

Pri utajovanej skutočnosti ide o informáciu alebo vec určenú pôvodcom utajovanej skutočnosti, ktorú vzhľadom na záujem Slovenskej republiky treba chrániť pred vyzradením, zneužitím, poškodením, neoprávneným rozmnožením, zničením, stratou alebo odcudzením, čiže pred neoprávnenou manipuláciou a ktorá môže vzniknúť len v oblastiach, ktoré ustanoví vláda Slovenskej republiky svojím nariadením.

§ 4 Koncesia

(1) Koncesia na stavebné práce je zákazka rovnakého typu ako zákazka na uskutočnenie stavebných prác s tým rozdielom, že protiplnením za stavebné práce, ktoré sa majú uskutočniť, je buď právo na využívanie stavby

na dohodnutý čas alebo je toto právo spojené s peňažným plnením.

(2) Koncesia na služby je zákazka rovnakého typu ako zákazka na poskytnutie služby s tým rozdielom, že protiplnením za služby, ktoré sa majú poskytnúť, je buď právo využívať poskytované služby na dohodnutý čas alebo je toto právo spojené s peňažným plnením.

(3) Zadaním koncesie prechádza prevádzkové riziko na koncesionára pri využívaní stavby alebo poskytovaní služby, ktoré zahŕňa riziko na strane dopytu alebo ponuky. Prevádzkové riziko prechádza na koncesionára, ak za bežných prevádzkových podmienok nemá zaručenú návratnosť vynaložených investícií alebo nákladov vzniknutých pri prevádzkovaní stavby alebo poskytovaní služby, ktorá je predmetom koncesie. Časť rizika preneseného na koncesionára musí zahŕňať reálne vystavenie voči výkyvom trhu tak, aby akákoľvek potenciálna strata vzniknutá koncesionárovi nebola iba nominálna alebo zanedbateľná.

(4) Civilná koncesia na účely tohto zákona je koncesia, ktorá nie je koncesiou v oblasti obrany a bezpečnosti.

(5) Koncesia v oblasti obrany a bezpečnosti na účely tohto zákona je koncesia, ktorá sa týka činnosti v oblasti obrany a bezpečnosti uvedených v § 3 ods. 6.

(6) Koncesná lehota je lehota určená v koncesnej zmluve, počas ktorej má koncesionár právo užívať predmet koncesnej zmluvy alebo brať úžitky z predmetu koncesnej zmluvy. Koncesná lehota začína plynúť od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po nadobudnutí právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia alebo po jej uvedení do trvalej prevádzky, alebo po inej udalosti podľa koncesnej zmluvy, ak už koncesionár mal alebo mohol mať výnosy z prevádzkovania stavby alebo z poskytovania služby. Koncesná lehota sa končí uplynutím posledného dňa mesiaca určenej lehoty. Koncesnú lehotu nemožno určiť na neurčitý čas.

(7) Dĺžka koncesnej lehoty závisí od predmetu koncesnej zmluvy, výšky peňažného plnenia za stavebné práce, ktoré sa majú uskutočniť alebo za službu, ktorá sa má poskytovať, a odhadovaného primeraného výnosu koncesionára vyplývajúceho z práva užívať predmet koncesnej zmluvy alebo brať úžitky z predmetu koncesnej zmluvy počas koncesnej lehoty.

(8) Ak ide o koncesie, pri ktorých koncesná lehota je viac ako päť rokov, nesmie maximálna koncesná lehota prekročiť dobu, v súvislos-

■ Zákon č. 343/2015 Z. z.

ti s ktorou by koncesionár mohol odôvodnene očakávať, že sa mu počas nej vrátia investície vynaložené na uskutočnenie stavebných prác a poskytnutie služieb spolu s výnosom z investovaného kapitálu, a to pri zohľadnení investícií potrebných na dosiahnutie osobitných cieľov určených v koncesnej zmluve. Investície zohľadnené na účely tohto výpočtu zahŕňajú počiatočné investície, ako aj investície vynaložené počas trvania koncesnej zmluvy.

Komentár k § 4

Ďalším základným inštitútom verejného obstarávania je koncesia. Koncesia je zákazkou rovnakého typu ako zákazka na uskutočnenie stavebných prác alebo zákazka na poskytnutie služieb, avšak protiplnením za plnenie dodávateľa je určité právo, ktoré môže byť spojené s finančným plnením.

Nevyhnutým rozlišovacím znakom koncesie je existencia prenosu prevádzkového rizika na koncesionára, t. j. **koncesionár pri svojej činnosti nesie riziko vystavenia sa podmienkam trhu.**

Príklad koncesie

- výstavba diaľnice, ktorú prevádzkuje koncesionár počas určitého časového obdobia, kedy výnosy z používania diaľnice platia jednotliví užívatelia diaľnice, avšak prípadné straty z nevyužívania tejto diaľnice nesie koncesionár, nie verejný obstarávateľ, t. j. koncesionár nesie riziko, že sa mu nevrátia investície vynaložené a náklady vzniknuté pri prevádzkovaní diaľnice.

Uplatňovanie osobitných pravidiel upravujúcich udeľovanie koncesii by nebolo odôvodnené, ak by verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ oslobodil koncesionára od akejkoľvek prípadnej straty tým, že by mu zaručil minimálny príjem rovnaký alebo vyšší ako vynaložené investície a náklady, ktoré tento hospodársky subjekt musí vynaložiť v súvislosti s plnením zmluvy.

V takomto prípade by išlo o zákazku.

Zadanie koncesie

V tom okamihu prechádza prevádzkové riziko na koncesionára s rizikom na strane dopytu alebo ponuky.

Prevádzkové riziko prechádza na koncesionára, ak za bežných prevádzkových podmienok nemá zaručenú návratnosť vynaložených investícií alebo nákladov vzniknutých pri prevádzkovaní

stavby alebo poskytovaní služby, ktorá je predmetom koncesie.

Časť rizika preneseného na koncesionára musí zahŕňať reálne vystavenie voči výkyvom trhu tak, aby akákoľvek potenciálna strata vzniknutá koncesionárovi nebola iba nominálna alebo zanedbateľná.

Civilná koncesia

Charakteristickou črtou tejto koncesie je, že nejde o koncesiu v oblasti obrany a bezpečnosti.

Koncesia v oblasti obrany a bezpečnosti

Táto koncesia sa týka činností v oblasti obrany a bezpečnosti:

- dodanie vojenského vybavenia vrátane jeho častí, zložiek alebo montážnych celkov,
- dodanie citlivého vybavenia vrátane jeho častí, zložiek alebo montážnych celkov,
- uskutočnenie stavebných prác, dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb, ktoré priamo súvisia s dodávkou vybavenia pre akúkoľvek fázu jeho životného cyklu,
- uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služieb na osobitné vojenské účely,
- uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služieb, ktoré majú citlivý charakter.

Koncesná lehota a jej dĺžka

V zásade ide o lehotu, ktorá je priamo stanovená v koncesnej zmluve.

Počas takto stanovenej lehoty je **právom koncesionára užívať predmet vymedzený v tejto koncesnej zmluve**. Zároveň je právom koncesionára brať úžitky z predmetu vymedzeného koncesnou zmluvou.

Začiatok plynutia koncesnej lehoty sa určuje

- od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po nadobudnutí právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia,
- po jej uvedení do trvalej prevádzky,
- po inej udalosti podľa koncesnej zmluvy, ak už koncesionár mal alebo mohol mať výnosy z prevádzkovania stavby alebo z poskytovania služby.

Ukončenie koncesnej lehoty

- uplynutím posledného dňa mesiaca určenej lehoty, pričom zákon dáva možnosť stanovenia koncesnej lehoty na neurčitý čas.

Okolností ovplyvňujúce koncesnú lehotu

Koncesná lehota závisí od rôznych okolností,

medzi ktoré patrí:

- predmet koncesnej zmluvy,
- výška peňažného plnenia za stavebné práce, ktoré sa majú uskutočniť,
- výška peňažného plnenia za službu, ktorá sa má poskytovať,
- odhadovaný primeraný výnos koncesionára z práva užívať predmet koncesnej zmluvy,
- odhadovaný primeraný výnos koncesionára z práva brať úžitky z predmetu koncesnej zmluvy počas trvania koncesnej lehoty.

Koncesná lehota viac ako päť rokov

- nemôže maximálna koncesná lehota prekročiť dobu, v súvislosti s ktorou by koncesionár mohol odôvodnene očakávať, že sa mu počas nej vráti investície vynaložené na uskutočnenie stavebných prác a poskytnutie služieb spolu s výnosom z investovaného kapitálu, a to pri zohľadnení investícií potrebných na dosiahnutie osobitných cieľov určených v koncesnej zmluve.

Investície – počiatočné investície a investície vynaložené počas trvania koncesnej zmluvy.

§ 5

Finančné limity

(1) Zákazka je nadlimitná, podlimitná alebo s nízkou hodnotou v závislosti od jej predpokladanej hodnoty.

(2) Nadlimitná zákazka je zákazka, ktorej predpokladaná hodnota sa rovná alebo je vyššia ako finančný limit ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá Úrad pre verejné obstarávanie (ďalej len „úrad“).

(3) Podlimitná civilná zákazka zadávaná verejným obstarávateľom je zákazka, ktorej predpokladaná hodnota je nižšia ako finančný limit podľa odseku 2 a súčasne rovnaká alebo vyššia ako

- a) 100 000 eur, ak ide o zákazku na dodanie tovaru okrem potravín a zákazku na poskytnutie služby okrem služby uvedenej v prílohe č. 1 zadávanú verejným obstarávateľom podľa § 7 ods. 1 písm. a),
- b) 180 000 eur, ak ide o zákazku na dodanie tovaru okrem potravín a zákazku na poskytnutie služby okrem služby uvedenej v prílohe č. 1 zadávanú verejným obstarávateľom podľa § 7 ods. 1 písm. b) až e),
- c) 400 000 eur, ak ide o zákazku na poskytnutie služby uvedenej v prílohe č. 1,

d) 300 000 eur, ak ide o zákazku na uskutočnenie stavebných prác.

(3) Podlimitná civilná zákazka zadávaná verejným obstarávateľom je zákazka, ktorej predpokladaná hodnota je nižšia ako finančný limit podľa odseku 2 a súčasne rovnaká alebo vyššia ako

- a) 70 000 eur, ak ide o zákazku na dodanie tovaru, okrem potravín a zákazku na poskytnutie služby, okrem služby uvedenej v prílohe č. 1,
- b) 260 000 eur, ak ide o zákazku na poskytnutie služby uvedenej v prílohe č. 1,
- c) 180 000 eur, ak ide o zákazku na uskutočnenie stavebných prác.

(4) Civilná zákazka s nízkou hodnotou zadávaná verejným obstarávateľom je

- a) zákazka na dodanie tovaru okrem potravín, zákazka na poskytnutie služby alebo zákazka na uskutočnenie stavebných prác, ktorej predpokladaná hodnota je nižšia ako finančný limit uvedený v odseku 3 a súčasne rovnaká alebo vyššia ako **10 000 eur** v priebehu kalendárneho roka alebo počas platnosti zmluvy, ak sa zmluva uzatvára na dlhšie obdobie ako jeden kalendárny rok,
- b) zákazka na dodanie tovaru, ktorým sú potraviny a ktorej predpokladaná hodnota je nižšia ako finančný limit podľa odseku 2 a zároveň rovnaká alebo vyššia ako **10 000 eur** v priebehu kalendárneho roka alebo počas platnosti zmluvy, ak sa zmluva uzatvára na dlhšie obdobie ako jeden kalendárny rok.

(5) Podlimitná zákazka v oblasti obrany a bezpečnosti je zákazka zadávaná verejným obstarávateľom, ktorej predpokladaná hodnota je nižšia ako finančný limit podľa odseku 2 a súčasne rovnaká alebo vyššia ako

- a) **300 000 eur**, ak ide o zákazku na dodanie tovaru a zákazku na poskytnutie služby,
- b) 800 000 eur, ak ide o zákazku na uskutočnenie stavebných prác.

(6) Koncesia je nadlimitná alebo podlimitná v závislosti od jej predpokladanej hodnoty.

(7) Nadlimitná koncesia je koncesia, ktorej predpokladaná hodnota sa rovná alebo je vyššia ako finančný limit ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá úrad.

(8) Podlimitná koncesia je koncesia zadávaná verejným obstarávateľom, ktorej predpokladaná hodnota je nižšia ako finančný limit podľa odseku 7.

Komentár k § 5

V súlade s právom Európskej únie sa stanovili finančné limity pre tovary, služby a stavebné práce v závislosti od predpokladanej hodnoty zákazky a typu verejného obstarávateľa, ktorý je **povinný uplatňovať postupy pre nadlimitné zákazky a s nimi súvisiace povinnosti**. Hodnota finančného limitu je vyjadrená v eurách bez DPH.

Európska komisia si i naďalej vyhradzuje právo meniť výšku finančných limitov, pričom zmena sa bude uskutočňovať na základe jej právnych aktov. Preto je vhodné, aby sa limit nadlimitnej zákazky na úrovni Slovenskej republiky ustanovoval všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá Úrad pre verejné obstarávanie. **Vykonávací predpis umožní pružne reagovať na predmetné právne akty Európskej únie.**

V ustanovení sa verejnému obstarávateľovi stanovujú, v závislosti od výšky predpokladanej hodnoty zákazky, tri postupy, a to konkrétne pre nadlimitné zákazky, podlimitné zákazky a zákazky s nízkou hodnotou, pričom obstarávateľovi sa stanovuje povinný postup pre nadlimitné zákazky, ktoré sa týkajú tzv. vybraných činností.

! Upozornenie

Od 1. 1. 2019 došlo v ustanovení k zmene v rámci úpravy finančných limitov pre podlimitné civilné zákazky. Jednotne sa upravili finančné limity bez ohľadu na skutočnosť, či predmet obstarávania spĺňa definíčné znaky bežnej dostupnosti, čím sa odstránila dichotómia úpravy finančných limitov pre bežne a nie bežne dostupné tovary a služby.

Taktiež sa zvýšila horná hranica finančných limitov pre zákazky s nízkou hodnotou, pričom pri zákazkách na dodanie tovaru, ktorým sú potraviny, hraničí s dolnou hranicou finančných limitov pre nadlimitné zákazky. Zákon tak pri obstarávaní potravín nezakotvuje „kategóriu“ podlimitných zákaziek.

V súvislosti s uvedeným je pritom potrebné zdôrazniť, že pojem potraviny je potrebné chápať ako celok, t. j. kumulatívne v sebe zahŕňa všetky druhy potravín.

Zvyšuje sa spodná hranica pre finančný limit pri podlimitných zákazkách v oblasti obrany a bezpečnosti v prípade zákaziek na dodanie tovaru a zákaziek na poskytnutie služby až na 300 000. Rýchly proces verejného obstarávania,

ktorý je možný pri zákazkách s nízkou hodnotou, je zvlášť dôležitý pri zabezpečení bojovej pohotovosti štátu.

Zároveň bojová technika si vyžaduje sústavné a rýchle odstraňovanie často sa vyskytujúcich porúch. Bojová technika je v súčasnosti už na konci svojej životnosti a na urýchlennom odstránení jej porúch závisí plnenie úloh obrany štátu a mnohokrát aj plnenie medzinárodných záväzkov.

- **Podlimitná civilná zákazka zadávaná verejným obstarávateľom**

V zákone ide o zákazku s predpokladanou hodnotou nižšou ako finančný limit ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá Úrad pre verejné obstarávanie.

Poznámka

Po ostatnej novele sa v celom znení zmenilo znenie odseku 3, ktoré upravuje podlimitnú civilnú zákazku zadávanú verejným obstarávateľom. Novou právnou úpravou došlo k revidovaniu finančných limitov, konkrétne sa v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou zvýšila dolná hranica finančného limitu pre podlimitnú zákazku, čím sa zrkadlovito zvýšila horná hranica finančného limitu pre zákazku s nízkou hodnotou. Cieľom uvedenej úpravy bolo zvýšiť flexibilitu nákupov vo verejnom obstarávaní. V snahe zachovať transparentnosť sa v pásme zvyšovanej hornej hranice finančného limitu pre zákazku s nízkou hodnotou zaviedlo povinné zverejňovanie výzvy na predkladanie ponúk. Zároveň sa právnou úpravou v nadväznosti na zvýšenie finančného limitu pre zákazky malého rozsahu zvýšila dolná hranica finančného limitu pre zákazky s nízkou hodnotou.

Úprava finančných limitov bola reakciou na požiadavky vyplývajúce z Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, v zmysle ktorých je jedným z cieľov reformy verejného obstarávania jeho zrýchlenie a zjednodušenie. V rámci implementačných opatrení sa ako jedna z najvýznamnejších zmien zákona o verejnom obstarávaní uvádza **úprava finančných limitov pre zákazku, koncesiu a súťaž návrhov, so zachovaním úpravy finančných limitov pre podlimitné zákazky, zákazky s nízkou hodnotou a finančného limitu na uplatňovanie zákona priamo v zákone.**

V súvislosti s úpravou finančných limitov je taktiež vhodné spomenúť aj na zámer predkladateľa, ktorým je úprava tzv. nekalých praktík vo

verejnóm obstarávaní vo všeobecne záväzných právnych predpisoch v oblasti trestného práva. Uvedené by malo byť súčasťou zmien právnej úpravy, ktorých gestorom je Ministerstvo spravodlivosti SR.

Podlimitná civilná zákazka zadávaná verejným obstarávateľom je zákazka, ktorej predpokladaná hodnota je nižšia ako finančný limit a súčasne rovnaká alebo vyššia ako

- **100 000 eur**, ak ide o zákazku na dodanie tovaru okrem potravín a zákazku na poskytnutie služby okrem služby uvedenej v prílohe č. 1 zadávanú verejným obstarávateľom podľa § 7 ods. 1 písm. a),
- **180 000 eur**, ak ide o zákazku na dodanie tovaru okrem potravín a zákazku na poskytnutie služby okrem služby uvedenej v prílohe č. 1 zadávanú verejným obstarávateľom podľa § 7 ods. 1 písm. b) až e),
- **400 000 eur**, ak ide o zákazku na poskytnutie služby uvedenej v prílohe č. 1,
- **300 000 eur**, ak ide o zákazku na uskutočnenie stavebných prác.

• **Civilná zákazka s nízkou hodnotou zadávaná verejným obstarávateľom**

Na jednej strane ide o zákazku na dodanie tovaru s výnimkou potravín, zákazka na poskytnutie služby alebo zákazka na uskutočnenie stavebných prác, pričom predpokladaná hodnota uvedenej zákazky je nižšia ako finančný limit vyššie uvedený alebo je hodnota rovnaká alebo vyššia ako 10 000 eur. Uvedené platí počas kalendárneho roka alebo počas platnosti zmluvy. Podmienkou však je, že **zmluva musí byť uzavretá na viac ako jeden rok**.

Na druhej strane ide o zákazku na dodanie tovaru, ktorým sú potraviny. Predpokladaná hodnota je nižšia ako finančný limit ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá Úrad pre verejné obstarávanie. Alebo je predpokladaná hodnota rovnaká či vyššia ako 10 000 eur. **Uvedená predpokladaná hodnota je sledovaná v priebehu kalendárneho roka alebo počas platnosti zmluvy.** Aj v tomto prípade, však platí zásada, že **zmluva musí byť uzavretá minimálne na rok a viac**.

§ 6

Pravidlá výpočtu predpokladanej hodnoty

(1) Predpokladaná hodnota zákazky sa určuje ako cena bez dane z pridanej hodnoty s cieľom ustanovenia postupu verejného obstará-

vania podľa finančných limitov. Verejný obstarávateľ a obstarávateľ určia predpokladanú hodnotu zákazky na základe údajov a informácií o zákazkách na rovnaký alebo porovnateľný predmet zákazky. Ak nemá verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ údaje podľa druhej vety k dispozícii, určí predpokladanú hodnotu na základe údajov získaných prieskumom trhu s požadovaným plnením, prípravou trhovou konzultáciou, **použitím systému sledovania vývoja cien podľa § 13 ods. 2 písm. d)** alebo na základe údajov získaných iným vhodným spôsobom. Predpokladaná hodnota zákazky je platná v čase odoslania oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania alebo oznámenia použitého ako výzva na súťaž na uverejnenie; ak sa uverejnenie takého oznámenia nevyžaduje, predpokladaná hodnota je platná v čase začatia postupu zadávania zákazky.

(2) Do predpokladanej hodnoty zákazky verejný obstarávateľ a obstarávateľ zahrnú aj

- a) hodnotu opakovaných plnení, ak sa plánujú zabezpečiť,
- b) všetky formy opcíí a všetky obnovenia zákazky,
- c) ceny a odmeny, ktoré sa poskytnú uchádzačom alebo účastníkom súťaže návrhov (ďalej len „účastník“),
- d) predpokladanú hodnotu tovaru alebo služieb, ktoré verejný obstarávateľ a obstarávateľ poskytnú dodávateľovi v súvislosti so zákazkou na uskutočnenie stavebných prác, ak sú potrebné na uskutočnenie stavebných prác.

(3) Ak verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ pozostáva zo samostatných prevádzkových jednotiek, do predpokladanej hodnoty zákazky sa zahŕňa celková predpokladaná hodnota zákaziek týchto prevádzkových jednotiek. Predpokladanú hodnotu zákazky možno určiť na úrovni samostatnej prevádzkovej jednotky, ak táto prevádzková jednotka nezávisle uskutočňuje verejné obstarávanie.

(4) Ak je stavebná práca alebo služba rozdelená na niekoľko častí v rámci zadávania jednej zákazky, z ktorých každá bude predmetom samostatnej zmluvy, predpokladaná hodnota zákazky sa určí ako súčet predpokladaných hodnôt všetkých častí zákazky. Ak celková predpokladaná hodnota zákazky nie je nižšia ako finančný limit podľa § 5 ods. 2, použije sa postup zadávania nadlimitných zákaziek. Postup zadávania podlimitných zákaziek možno použiť vtedy, ak ide o tú časť stavebných prác,

ktorej predpokladaná hodnota je nižšia ako 1 000 000 eur, alebo ak ide o tú časť služby, ktorej predpokladaná hodnota je nižšia ako 80 000 eur, a ak hodnota týchto častí nepresiahne 20 % celkovej predpokladanej hodnoty všetkých častí zákazky.

(5) Ak je dodávka tovaru rozdelená na niekoľko častí v rámci zadávania jednej zákazky, z ktorých každá bude predmetom samostatnej zmluvy, predpokladaná hodnota zákazky sa určí ako súčet predpokladaných hodnôt všetkých častí zákazky. Ak celková predpokladaná hodnota nie je nižšia ako finančný limit podľa § 5 ods. 2, použije sa postup zadávania nadlimitných zákaziek. Postup zadávania podlimitných zákaziek možno použiť vtedy, ak ide o tú časť dodávky tovaru, ktorej predpokladaná hodnota je nižšia ako 80 000 eur, a ak hodnota týchto častí nepresiahne 20% celkovej predpokladanej hodnoty všetkých častí zákazky.

(6) Ak ide o lízing, kúpu tovaru na splátky alebo o prenájom tovaru s možnosťou odkúpenia alebo bez možnosti odkúpenia, základom na určenie predpokladanej hodnoty zákazky na dodanie tovaru je

- a) celková hodnota zákazky, ak ide o zmluvu uzavieranú na určitý čas rovnaký alebo kratší ako 12 mesiacov,
- b) celková hodnota zákazky vrátane odhadovanej zostatkovej hodnoty, ak ide o zmluvu uzavieranú na určitý čas dlhší ako 12 mesiacov,
- c) 48-násobok mesačnej platby, ak ide o zmluvu, ktorej lehota platnosti nie je pevne určená alebo sa nedá určiť.

(7) Ak ide o zákazku na dodanie tovaru alebo o zákazku na poskytnutie služby, ktorá sa pravidelne opakuje, alebo obnovuje v dohodnutej lehote, predpokladaná hodnota zákazky sa určí z

- a) celkových skutočných nákladov rovnakého alebo porovnateľného tovaru alebo služieb, ktoré boli obstarané v predchádzajúcom kalendárnom roku alebo v predchádzajúcich 12 mesiacoch, upravených o očakávané zmeny v množstve alebo v hodnote v nasledujúcich 12 mesiacoch, alebo
- b) celkovej predpokladanej hodnoty tovaru alebo služieb obstarávaných v priebehu 12 mesiacov po prvom plnení alebo počas platnosti zmluvy, ak je dlhšia ako 12 mesiacov.

(8) Do predpokladanej hodnoty zákazky na poskytnutie služby sa zahrnie, ak ide o

- a) poisťovacie služby, aj splatné poisťné a ostatné formy odmien,
- b) bankové služby a iné finančné služby, aj poplatky, provízie, úroky a ostatné formy odmien,
- c) súťaž návrhov, aj udelené ceny za návrhy a udelené odmeny účastníkom.

(9) Do predpokladanej hodnoty zákazky na poskytnutie služby, ktorá neudáva celkovú cenu, ak ide o

- a) zmluvu uzavretú na určitý čas rovnaký alebo kratší ako 48 mesiacov, sa zahrnie celková predpokladaná hodnota zákazky počas platnosti zmluvy,
- b) zmluvu uzavretú na určitý čas dlhší ako 48 mesiacov alebo ak ide o zmluvu uzavretú na neurčitý čas, sa zahrnie 48-násobok mesačnej platby.

(10) Predpokladaná hodnota rámcovej dohody alebo dynamického nákupného systému sa určí ako maximálna predpokladaná hodnota všetkých zákaziek, ktoré sa predpokladajú počas platnosti rámcovej dohody alebo počas trvania dynamického nákupného systému.

(11) Ak ide o inovatívne partnerstvo, predpokladaná hodnota sa určí ako najvyššia predpokladaná hodnota výskumných a vývojových činností predpokladaných počas všetkých etáp plánovaného partnerstva, vrátane predpokladanej hodnoty tovaru, stavebných prác alebo služby, ktoré majú byť vyvinuté a obstarané na konci plánovaného partnerstva.

(12) Predpokladaná hodnota koncesie na účely tohto zákona je verejným obstarávateľom alebo obstarávateľom predpokladaný celkový obrat bez dane z pridanej hodnoty, ktorý má dosiahnuť koncesionár počas trvania koncesnej zmluvy v súvislosti s protiplnením za stavebné práce a služby tvoriace predmet koncesie, vrátane hodnoty tovaru poskytnutého verejným obstarávateľom alebo obstarávateľom, ktorý s týmito stavebnými prácami alebo službami súvisí a vzťahuje sa k času, keď sa oznámenie o koncesii posielalo na uverejnenie alebo k času začatia zadávania koncesie, ak sa uverejnenie takéhoto oznámenia nevyžaduje.

(13) Ak je hodnota koncesie v čase zadania o 20% vyššia ako jej predpokladaná hodnota, na účely finančného limitu podľa § 5 ods. 7 je rozhodujúca hodnota koncesie v čase jej zadania.

(14) Predpokladaná hodnota koncesie sa určí použitím objektívnej metódy určenej v koncesnej dokumentácii. Do predpokladanej hod-

noty koncesie sa zahŕňajú najmä:

- a) všetky formy opcií a všetky prípadné predĺženia koncesnej zmluvy,
- b) poplatky a pokuty od užívateľov stavby alebo služby, okrem príjmov vybraných v mene verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa,
- c) platby alebo iné finančné výhody v akejkoľvek forme poskytnuté verejným obstarávateľom alebo obstarávateľom alebo iným orgánom verejnej moci koncesionárovi vrátane kompenzácie za dodržiavanie povinnosti poskytovať služby vo verejnom záujme a príspevkov na verejné investície,
- d) granty alebo iné finančné výhody v akejkoľvek forme od tretích strán za plnenie koncesnej zmluvy,
- e) príjmy z predaja aktív, ktoré sú súčasťou koncesie,
- f) hodnota tovaru a služieb, ktoré verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ poskytne koncesionárovi, ak sú potrebné na uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služieb,
- g) akékoľvek odmeny alebo platby záujemcom alebo uchádzačom.

(15) Ak je stavebná práca alebo služba rozdelená na niekoľko častí, z ktorých každá bude predmetom samostatnej koncesnej zmluvy, predpokladaná hodnota sa určí ako súčet predpokladaných hodnôt všetkých častí. Ak súčet predpokladaných hodnôt všetkých častí nie je nižší ako finančný limit podľa § 5 ods. 7, použije sa postup zadávania nadlimitnej koncesie na každú samostatnú časť.

(16) Zákazku, koncesiu alebo súťaž návrhov nemožno rozdeliť ani zvoliť spôsob určenia jej predpokladanej hodnoty, ak by výsledkom tohto postupu bolo

- a) zníženie predpokladanej hodnoty pod finančné limity podľa tohto zákona,
- b) vyhnutie sa zverejneniu oznámenia alebo výzvy podľa tohto zákona, alebo
- c) vyhnutie sa podaniu námietok podľa § 170 ods. 7.

(17) Verejný obstarávateľ a obstarávateľ uvedú v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania, v oznámení použitom ako výzva na súťaž alebo v oznámení o koncesii buď predpokladanú hodnotu, množstvo alebo rozsah obstarávaných tovarov, stavebných prác alebo služieb. Ak verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ určí podmienky účasti v spojení s predpokladanou hodnotou alebo ak vyžaduje zábezpe-

ku, uvedie predpokladanú hodnotu v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania, v oznámení použitom ako výzva na súťaž alebo v oznámení o koncesii.

(18) Verejný obstarávateľ a obstarávateľ v dokumentácii k verejnému obstarávaniu uchovávajú aj informácie a podklady, na základe ktorých určí predpokladanú hodnotu.

Komentár k § 6

Dôvodom zavedenia právnej úpravy v tomto ustanovení bolo zabezpečenie určenia správnej predpokladanej hodnoty.

Predpokladaná hodnota zákazky sa pôvodne určovala ako cena bez dane z pridanej hodnoty v plánovacej etape procesu verejného obstarávania, pričom predpokladaná hodnota zákazky musela byť založená na predošlých skúsenostiach verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa alebo na údajoch získaných prieskumom trhu v čase pred samotným odoslaním oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania alebo oznámenia použitého ako výzva na súťaž alebo v čase začatia postupu zadávania zákazky, ak sa publikácia oznámenia nevyžadovala.

Pri určovaní predpokladanej hodnoty zákazky vychádzal verejný obstarávateľ a obstarávateľ predovšetkým z vlastných skúseností a zmlúv, ktorých plnenie bolo vykonané v predchádzajúcom období.

V súvislosti s určovaním predpokladanej hodnoty zákazky bolo vhodné, aby verejný obstarávateľ a obstarávateľ vykonával prieskum trhu všetkými dostupnými prostriedkami až do zaslania oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania alebo oznámenia použitého ako výzva na súťaž na zverejnenie a sledoval aj iné skutočnosti ovplyvňujúce určenie predpokladanej hodnoty zákazky, ako napr. vývoj na komoditnom trhu alebo informácie z katalógov internetu a pod. Uvedené bolo možné realizovať prostredníctvom prieskumu cenníkov, produktových katalógov, štatistických údajov o vývoji cien, využívaním pomôcok na výpočet cien (tzv. konfiguratorov) a pod.

! Upozornenie

Predpokladaná hodnota zákazky sa od 1. 1. 2019 určila ako cena bez dane z pridanej hodnoty s cieľom ustanovenia postupu verejného obstarávania podľa finančných limitov. Verejný obstarávateľ a obstarávateľ určia predpokladanú

hodnotu zákazky na základe údajov a informácií o zákazkách na rovnaký alebo porovnateľný predmet zákazky.

Ak nemá verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ údaje k dispozícii, určí predpokladanú hodnotu na základe údajov získaných prieskumom trhu s požadovaným plnením, prípravou trhovou konzultáciou, **použitím systému sledovania vývoja cien podľa § 13 ods. 2 písm. d) upravujúceho elektronickú platformu a podmienky, ktoré musí spĺňať alebo na základe údajov získaných iným vhodným spôsobom.**

Poznámka

Ostatnou novelou zákona sa ustanovilo, aby systém sledovania vývoja cien, prístupný prostredníctvom elektronickej platformy, bol jedným zo spôsobov určovania ceny porovnateľného plnenia. Je nevyhnutné dodať, že tento spôsob nebude ani jediným možným a ani povinne preferovaným, ide len o jeden z niekoľkých spôsobov, ktoré dnes zákon ustanovuje ako možné spôsoby určenia predpokladanej hodnoty zákazky. Zároveň platí, že všetky pravidlá pre jej určenie zostávajú zachované, preto aj funkcionality systému sledovania cien bude všetky pravidlá § 6 spĺňať. Pokiaľ ide o údaje o cenách, ide o údaje čerpané z plnenia povinností podľa § 13 ods. 13 a 14 – teda o údaje o „nákupech“ tovarov, stavebných prác a služieb tak v podlimitných zákazkách, ako aj v iných zákazkách, vrátane tzv. vyúčtených zákaziek. Rovnako naďalej platí, že zodpovednosť za určenie predpokladanej hodnoty zákazky má vždy verejný obstarávateľ a obstarávateľ, preto aj výstup tejto funkcionality bude preňho informáciou, ktorú bude brať do úvahy, ale použije ju len, ak bude v súlade s pravidlami na určenie predpokladanej hodnoty zákazky.

Predpokladaná hodnota zákazky je platná v čase odoslania oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania alebo oznámenia použitého ako výzva na súťaž na uverejnenie. V prípade, že sa uverejnenie takého oznámenia nevyžaduje, predpokladaná hodnota je platná v čase začatia postupu zadávania zákazky.

Upozornenie

S účinnosťou od 1. 1. 2019 sa v prvom rade zdôraznilo, že inštitút predpokla-

danej hodnoty primárne slúži na určenie „správneho“ postupu verejného obstarávania v závislosti od výšky finančných limitov určenej zákonom, resp. jeho vykonávacím predpisom.

Súčasne sa upresnilo, že predpokladanú hodnotu možno určiť aj na základe prípravných trhových konzultácií. Tým došlo k rozlíšeniu pojmov prieskum trhu a prípravná konzultácia, nakoľko nemožno každé vykonanie prieskumu trhu súčasne považovať aj za prípravnú trhovú konzultáciu. To platí v zásade, len ak v rámci komunikácie s hospodárskym subjektom, ktorej primárnym cieľom síce je ustanovenie predpokladanej hodnoty zákazky alebo koncesie, dochádza zároveň aj k výmene podrobných informácií, napr. o predmete zákazky alebo súťažných podmienkach a následne zo strany verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa dôjde k ich upresneniu alebo zmene.

Naopak, prieskum trhu, ktorým dochádza k vyžiadaniu ceníkov, resp. cenových ponúk výlučne za účelom určenia predpokladanej hodnoty, v zásade nie je prípravnou trhovou konzultáciou, nakoľko uvedené informácie by nemali byť považované za radu v zmysle § 25 ods. 1.

Výnimkou by v tomto smere mohol byť prípad, pokiaľ by žiadosť o cenovú ponuku bola schopná podstatným spôsobom ovplyvniť hospodársku súťaž tým, že ako informácia o plánovanom nákupe poskytne určitým subjektom neprimeranú výhodu.

Pravidlá na určenie predpokladanej hodnoty zákazky, ak ide o tovary, služby a stavebné práce

Znením ustanovenia sú zavedené **pravidlá na určenie predpokladanej hodnoty zákazky, ak ide o tovary, služby a stavebné práce.** Pri opakovaných zadávaniach zákazky sa predpokladaná hodnota zákazky určuje aj vrátane nasledujúcich opakovaných plnení s pôvodným zmluvným partnerom.

Ak verejný obstarávateľ a obstarávateľ udeľuje ceny a odmeny uchádzačom alebo účastníkom v súťaži návrhov, tieto sa započítajú do predpokladanej hodnoty zákazky. Do pravidiel určovania predpokladanej hodnoty zákazky na stavebné práce je zaradené aj pravidlo pre určenie predpokladanej hodnoty stavebných prác, ak na uskutočnenie stavebných prác poskytne verejný obstarávateľ a obstarávateľ určité tovary, pokiaľ

sú tieto tovary nevyhnutné na vykonanie daných stavebných prác.

Predpokladaná hodnota týchto tovarov, ktoré verejný obstarávateľ a obstarávateľ poskytnú v súvislosti so zadávaním zákazky na stavebné práce, sa zahŕňa do predpokladanej hodnoty stavebnej práce.

Stanovenie tohto pravidla zabraňuje zníženiu predpokladanej hodnoty zákazky na stavebné práce, a tým aj možnosti vyhnúť sa aplikácii pravidiel a postupov stanovených napríklad pre nadlimitné zákazky z hľadiska stanovených finančných limitov.

• **Náležitosti, ktoré sa zahrnú do predpokladanej hodnoty zákazky**

- hodnota opakovaných plnení,
- všetky formy opcií (kontraktov medzi dvoma stranami) a všetky obnovenia zákazky,
- ceny a odmeny poskytnuté uchádzačom alebo účastníkom,
- predpokladaná hodnota tovaru alebo služieb poskytnutých dodávateľovi zo strany verejného obstarávateľa a obstarávateľa – týka sa zákazky na uskutočnenie stavebných prác.

Tieto náležitosti zahŕňa verejný obstarávateľ a obstarávateľ.

V prípade, že verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ pozostáva zo samostatných prevádzkových jednotiek, tak predpokladanú hodnotu zákazky možno určiť na úrovni samostatnej prevádzkovej jednotky v prípade, že nezávisle uskutočňuje verejné obstarávanie.

Ďalej sa ustanovuje pravidlo týkajúce sa rozdelenia zákazky na časti, ak ide o stavebné práce a služby a samostatne pre tovary. Uvedeným znením je vytvorený predpoklad na obmedzenie situácií, v ktorých dochádza k obchádzaniu postupov upravených zákonom.

Ak ide o časti v rámci zadávania jednej zákazky a každá je predmetom samostatnej zmluvy, tak sa súčtom predpokladaných hodnôt častí zákaziek určí predpokladaná hodnota zákazky.

Použitie postupu zadávania nadlimitných zákaziek – celková predpokladaná hodnota zákazky nie je nižšia ako finančný limit ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá Úrad pre verejné obstarávanie.

Použitie postupu zadávania podlimitných zákaziek – ide o tú časť stavebných prác, ktorej predpokladaná hodnota je nižšia ako 1 000 000 eur.

Použitie postupu zadávania podlimitných zákaziek – ide o tú časť služby, ktorej predpokladaná hodnota je nižšia ako 80 000 eur, a hodnota týchto častí nepresiahne 20 % celkovej predpokladanej hodnoty všetkých častí zákazky.

Zákon upravuje aj prípad rozdelenia dodávky tovaru na niekoľko častí v rámci zadávania jednej zákazky, pričom každá je predmetom samostatnej zmluvy. Aj v uvedenom prípade platí súčet predpokladaných hodnôt všetkých častí zákazky na určenie predpokladanej hodnoty zákazky.

Základom pre určovanie predpokladanej hodnoty zákazky na dodanie tovaru je dĺžka trvania zmluvného vzťahu. Pri uzatváraní zmluvy, ak ide o zmluvu uzavretú na pevne stanovené obdobie, sa predpokladaná hodnota zákazky stanovuje na celé obdobie trvania zmluvy. Ak sa zmluva uzatvára na neurčitú dobu alebo dobu **dlhšiu ako 4 roky**, predpokladaná hodnota zákazky sa určuje **48-násobkom predpokladanej mesačnej platby**. Medzi pravidlá na určenie predpokladanej hodnoty zákazky na dodanie tovaru sa zahrnuli aj lízingové zmluvy, nájomné zmluvy a zmluvy o kúpe tovaru na splátky.

V predmetnom ustanovení sú tiež definované náklady, ktoré verejný obstarávateľ a obstarávateľ musí zahrnúť do predpokladanej hodnoty zákazky na služby, ak ide o poisťovacie služby, bankové služby a iné finančné služby, aj poplatky, provízie, úroky a ostatné formy odmien. **Ostatnou novelou zákona sa z ustanovenia vypustili iné výdavky súvisiace so službami, čím došlo k spresneniu ustanovenia o určení predpokladanej hodnoty zákazky v súlade so smernicami.**

Verejný obstarávateľ a obstarávateľ určí predpokladanú hodnotu zákazky, ak výsledkom procesu obstarávania je zmluva uzavretá na dobu do 4 rokov tak, že vezme do úvahy celé obdobie plnenia zmluvy.

Pri uzatváraní zmluvy na dobu dlhšiu ako 4 roky alebo na dobu neurčitú sa určuje predpokladaná hodnota zákazky 48-násobkom mesačnej platby.

Pre stanovenie predpokladanej hodnoty zákazky sa definujú prípady, keď nie je možné určiť, či ide o zákazku na tovar alebo službu, teda nie je možné stanoviť ich podiely. Je to najmä **pri zákazkách na dodanie tovaru a poskytnutie služby, ktoré nie je možné oddeliť**, a preto sa predpokladaná hodnota zákazky stanoví ako celková hodnota tovaru a služby bez ohľadu na ich podiely, kde sa zahŕňa aj hodnota montážnych a inštalačných prác.

Ak sa verejný obstarávateľ a obstarávateľ rozhodne uplatniť dynamický nákupný systém alebo uzavrieť rámcovú dohodu, do predpokladanej hodnoty zákazky pre dynamický nákupný systém, resp. rámcovú dohodu musí zarátať všetky predpokladané hodnoty zákaziek, ktoré má v úmysle počas dĺžky trvania týchto systémov a v rámci nich zadávať.

Taktiež sa stanovujú pravidlá pre výpočet predpokladanej hodnoty zákazky v prípade inovatívneho partnerstva. Zároveň sa stanovuje **postup pri určovaní predpokladanej hodnoty koncesie**.

Verejný obstarávateľ a obstarávateľ je povinný používať pri výbere zmluvného partnera pravidlá a postupy upravené zákonom.

Zakazuje sa rozdeliť predmet zákazky tak, aby toto rozdelenie umožnilo aplikovať postup platný pre nižšie finančné limity, čo by spôsobilo najmä nesplnenie požiadaviek na transparentnosť, keď sa napr. pre nadlimitné zákazky vyžaduje zverejnenie zadávania zákazky alebo koncesie v Úradnom vestníku Európskej únie.

Zákazku, koncesiu alebo súťaž návrhov nemôžno rozdeliť ani zvoliť spôsob určenia jej predpokladanej hodnoty, ak by výsledkom tohto postupu bolo buď zníženie predpokladanej hodnoty pod finančné limity, alebo vyhnutie sa zverejneniu oznámenia alebo výzvy, prípadne vyhnutie sa podaniu námietok v súlade s ustanovením § 170 ods. 7, to znamená, kedy a v ktorých situáciách nie je možné námietku podať.

Poznámka

V dôsledku úpravy nového procesného postupu pri zadávaní zákaziek s nízkou hodnotou, ktorý predpokladá od určitej hodnoty finančného limitu pre zákazky s nízkou hodnotou osobitný procesný postup naviazaný na zverejnenie výzvy na predkladanie ponúk, sa po ostatnej novele súčasne existujúci zákaz delenia predmetu verejného obstarávania za účelom obídienia prísnejších finančných limitov rozšíril aj na situáciu, kedy by delenie predmetu obstarávania bolo realizované s cieľom vyhnúť sa pri zadávaní zákazky s nízkou hodnotou novo upravenej povinnosti zverejňovať vo vestníku výzvu na predkladanie ponúk. Nová právna úprava odseku 16 taktiež reflektuje rozšírenie okruhu verejných obstarávaní, pri ktorých nie je možné podať námietku a v tejto súvislosti reprobuje delenie predmetu verejného obsta-

rávania na časti, resp. stanovenie predpokladanej hodnoty zákazky, ktorého cieľom je vyhnúť sa uplatňovaniu námietok.

Stanovuje sa pravidlo povinného uverejnenia predpokladanej hodnoty, množstva alebo rozsahu obstarávaných tovarov, stavebných prác alebo služieb **v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania, v oznámení použitom ako výzva na súťaž alebo v oznámení o koncesii**.

Ak verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ určuje podmienky účasti vo väzbe na predpokladanú hodnotu zákazky alebo na predpokladanú hodnotu koncesie, musí uviesť predpokladanú hodnotu v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania, v oznámení použitom ako výzva na súťaž alebo v oznámení o koncesii.

Ak verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ pri zadávaní zákazky **vyžaduje zábezpeku, rovnako musí v príslušnom oznámení uviesť predpokladanú hodnotu zákazky**. V súlade s princípom transparentnosti sa *expressis verbis* ustanovuje povinnosť v dokumentácii k verejnému obstarávaniu uchovávať aj informácie a podklady, na základe ktorých sa určila predpokladaná hodnota, ako sú napr. prieskumy trhu, katalógy, cenníky, predošlé faktúry a pod.

Ustanovenie vymedzuje náležitosti, ktoré patria do predpokladanej hodnoty koncesie

- všetky formy opcií a všetky prípadné predĺženia koncesnej zmluvy,
- poplatky a pokuty od užívateľov stavby alebo služby, okrem príjmov vybraných v mene verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa,
- platby alebo iné finančné výhody v akejkoľvek forme poskytnuté verejným obstarávateľom alebo obstarávateľom alebo iným orgánom verejnej moci koncesionárovi vrátane kompenzácie za dodržiavanie povinnosti poskytovať služby vo verejnom záujme a príspevkov na verejnú investíciu,
- granty (účelové dary) alebo iné finančné výhody v akejkoľvek forme od tretích strán za plnenie koncesnej zmluvy,
- príjmy z predaja aktív, ktoré sú súčasťou koncesie,
- hodnota tovaru a služieb, ktoré verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ poskytne koncesionárovi, ak sú potrebné na uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služieb,
- odmeny alebo platby záujemcom alebo uchádzačom.

§ 7

Verejný obstarávateľ

(1) Verejný obstarávateľ na účely tohto zákona je

- a) Slovenská republika zastúpená svojimi orgánmi,
- b) obec,
- c) vyšší územný celok,
- d) právnická osoba, ktorá spĺňa požiadavky podľa odseku 2,
- e) združenie právnických osôb, ktorého členmi sú výlučne verejní obstarávatelia uvedení v písmenách a) až d).

(2) Právnická osoba podľa odseku 1 písm. d) je osoba založená alebo zriadená na osobitný účel plnenia potrieb všeobecného záujmu, ktoré nemajú priemyselný charakter alebo obchodný charakter, a

- a) je úplne alebo z väčšej časti financovaná verejným obstarávateľom podľa odseku 1 písm. a) až d),
- b) je kontrolovaná verejným obstarávateľom podľa odseku 1 písm. a) až d) alebo
- c) verejný obstarávateľ podľa odseku 1 písm. a) až d) vymenúva alebo volí viac ako polovicu členov jej riadiaceho orgánu alebo kontrolného orgánu.

Komentár k § 7

V súlade s legislatívou Európskej únie sú zákonom ustanovené jednotlivé kategórie verejného obstarávateľa. Zadávanie verejných zákaziek orgánmi členských štátov alebo v ich mene musí byť v súlade so zásadami Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), a najmä so zásadami voľného pohybu tovaru, slobody usadiť sa a slobody poskytovať služby, ako aj so zásadami, ktoré z nich vyplývajú, ako sú rovnaké zaobchádzanie, nediskriminácia, vzájomné uznávanie, proporionalita a transparentnosť.

Ustanovením **sa vymedzuje okruh subjektov, tzv. klasický sektor – verejný obstarávateľ, na ktoré sa vzťahuje povinné uplatňovanie zákona**. Zákon o verejnom obstarávaní je povinný aplikovať každý subjekt, ktorý používa verejnú financie alebo podlieha kontrole alebo riadeniu iného verejného obstarávateľa.

Definícia zahŕňa štátne, regionálne a miestne organizácie a ďalšie organizácie v pôsobnosti verejného práva. Ide o také vymedzenie pojmu, ktorý zahŕňa všetkých verejných obstarávateľov

z verejného sektora (klasického sektora, ako ho určuje Smernica 2014/24/EÚ – sekundárne právo EÚ pre oblasť verejného obstarávania).

Do kategórie verejných obstarávateľov uvedených pod písmenom a) patria

- Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky,
- Kancelária prezidenta republiky Slovenskej republiky,
- Ústavný súd Slovenskej republiky,
- Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky,
- Generálna prokuratúra Slovenskej republiky,
- sústava ústredných orgánov štátnej správy a miestnej štátnej správy,
- sústava súdnych orgánov a orgánov prokuratúry, účelové fondy.

Územná samospráva je časťou správy štátu decentralizovanou na územné jednotky. Do kategórie verejných obstarávateľov uvedených pod písmenom b) a c) patria:

- mestá a obce,
- vyššie územné celky.

Upozornenie

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky; združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Obci pri výkone samosprávy možno ukladať povinnosti a obmedzenia len zákonom a na základe medzinárodnej zmluvy. Obec má právo združovať sa s inými obcami v záujme dosiahnutia spoločného prospechu.

Vyšší územný celok je najvyššia územná samosprávna jednotka na Slovensku. Jej územie je v súčasnosti identické s územím kraja. Inými územnými samosprávnymi jednotkami sú obce. Na čele samosprávneho kraja stojí predseda samosprávneho kraja (resp. predseda vyššieho územného celku), ktorý sa zvykne neformálne označovať aj ako župan. Samospráva na úrovni samosprávnych krajov sa vykonáva prostredníctvom volených orgánov. Do pôsobnosti samosprávnych krajov